

Verum delectat saluum meminisse laborum. A
Et illud,
Nam delectatur, memore est quicunque labo-
rum,
Cùm res est multas passus, multasque pere-
git.

Atque huius rei causa est, quia iucundum est etiam non habere malum. Et iis verò quæ in spe sunt, quæcunque præsentia aut oblectare, aut iuuare videntur multum, aut sine molestia iuuare. Omnino quæcunque præsentes oblectant, etiam oblectant sperantes, & recordantes plerumque. Quamobrem & irasci iucundum est: ut Homerus ecceinit de excandescientia.

Quæ melle effuso longè est dulcior.

Nemo enim irascitur ei qui vindicari non posse videatur. iis verò, à quibus multum superantur potentia, aut non irascuntur, aut minùs. Et plurimas cupiditates consequitur quædam voluptas. Aut enim dum recordantur, quomodo potirentur, aut dum sperant fore, ut potiantur, profunduntur quadam voluptate, ut qui in febribus habent sitem, & dum recordantur, quomodo biberint, & dum sperant, se bibituros, gaudent: & qui amant, cùm colloquuntur, & scribunt, & canunt semper aliquid de re illa quam amant, gaudent. In omnibus enim his talibus dum recordantur, quodammodo se sentire arbitrantur rem amatam. Et principium amoris sit hoc omnibus quando non solùm præsenti gaudent, sed etiam absentem in memoriam reuocantes amant. Quamobrem & cùm quis molestia afficitur, quodd non adsit: & in luctibus & lamentationibus exoritur quædam voluptas. Nam molestia est in eo quodd non adsit. voluptates verò in eo quodd recordetur, & videat quodammodo illum, & quæ ageret, & qualis esset. Quare etiam id dictum est,

*Sic ait: & cunctis lacrymarum accedit amo-
rem.*

E vlcisci iucundum est, quod enim si non consequamur, molestum est, id si consequamur, iucundum est. Qui verò irascuntur, molestiam habent incredibilem, nisi vlciscantur: sperantes autem, gaudent. Et vincere iucundum est, non solùm studiosis victoriz, sed etiam omnibus: phantasia enim excellentiaz gignitur, cuius omnes habent cupiditatem, aut remissiùs, aut vehemētiùs. Et quoniam vincere iucundum est, necesse est etiam ludos iucundos esse, qui pertinent ad pugnas & ad tibias, & ad disputationes, (sçpe enim in ipsis accedit vincere,) & ludos talorū, & pilæ, & aleç, & tesserarū, & de seriis ludis similiter. alii enim iucundi efficiuntur, si quis sit assuefactus: alii statim iucundi sunt, ut venatio, & tota ferarum insectatio. Vbi enim certamē est, ibi etiam victoria est.

* Αλλ' ἡδὺ τοι σωθέντες μεμηδόθει πόσια. x. αἰς ἡδο-
καὶ,
--- μὲν γέ τε Κάλλης περπερώς δυνήρ
* Μνήμης, ὃς τις πολλά πάθη Καπολλαφέργη.
πολλά πά-
θη
Τύχης οὐδὲν, ὅπηδὲν Καπολλαφέργη πόσια.
καὶ επολ-
λαχέσση.
ηδύνη, οὐδὲν, οὐδὲν παρέβη, οὐδὲν φρεσί.
παῦλος
ηδύνη, οὐδὲν φρεσί φαίνεται περιάλφη, οὐδὲν λύπης
liter Ho-
φρελάρη. οὐλως οὐδὲν παρέβη φρεσί φέρει καὶ
μεμηδόθεις, ως ὀπιτρπολύ.
δέ Καπολλαφέργη, οὐδὲν ὥστε Καπολλαφέργη
Βέποικης αἵτινες τὸ θυμός,
Οὐτε πολὺ γλυκίως μάγιτσα καπαλάζομέθοιο.
Αἴτεις γέργιζεται Καπολλαφέργη φαίνομέθη πι-
μερεῖας τυχεῖ. Οὐτε τοις πολὺ Καπολλαφέργη αἰτεῖς
τηδιαμέθη, οὐδὲν φρεσί φέρει, οὐδὲν πίον. Καὶ οὐτε
πλείσταις θητυμίαις ακαλευθεῖ τις ηδονή. οὐ
γέ μεμηδόθεις ως ἔτυχον, οὐδὲν φέρεις τις ηδονή. οὐδὲν φέρεις
τεύχοις, χαίρεται τίτα ηδονή. οὐδὲν οὐτε
τοις πυρετοῖς οὐχίμοις ταῖς δι φαῖς, καὶ μεμη-
δόθεις ως ἔπιον. Καὶ οὐτε πισθεῖται, χαί-
ρεται. καὶ οἱ ἐρωτεῖταις, Καὶ οὐχιλεγόμεθοι. Καὶ γε
Φοντες, καὶ * ποιοῦταις, αἵτινες τὸ θυμός τὸ θυμός.
νου χαίρεταις. Καὶ αἴπασι γέ τοις ψιθύτοις μεμ-
ηδόθεις, οὐδὲν αἰδάνεται οἰονται τὸ θυμός.
καὶ δέχηται δέ τὸ θυμότος γίγνεται αὐτη πᾶσιν, οὐ-
τομ μηδένον παρέγιτος χαίρεται, αλλαχεὶ δι-
πόντες μεμηδόθεις θεραπεῖται. δέ Καὶ * οὐτούς λυ-
πηρέσις θύμοις, πατέ μη ποτέ φύει καὶ * οὐτοῖς apud
πένθεται καὶ θρηνώσις * εγγίνεται τις ηδονή. οὐ Sch.
μένι γέ λύπη, * θέτε δέ μη Καπολλαφέργην. οὐδέ
τοι δέ, οὐτε μεμηδόθεις Καὶ οὐδέποτε οὐκέντων, Καὶ οὐ το μ.
αἴτιον πατέται, Καὶ οῖος θεῖ. * δέ Καὶ τοῦτο είρηται, al. πατέται
πατέται, οὐδέ το μ. οὐδέ το μ. οὐδέ το μ.
Ως φάτε. Τοῖσι δέ πᾶσιν ἐφίμερον ωγθε
γένοιο.
καὶ τοις παρεργασίαις, οὐδέν. οὐ γέ το μη τυγχά-
νειν λιπηρέν, το πυγμάθειν οὐδέν. οἱ οὐράζομέθοιο, λοποῦταις θεύτεροι βλήτως μη πι-
μερεύμεθοιο. οὐδέν φέρεις δέ, χαίρεται. καὶ δι
πάσιν ηδονή, οὐδένοντος φιλοτίκοις, αλλαχεὶ
πᾶσι. Φαίνεται γέ Καπολλαφέργης γίγνεται, οὐ
πάρτες οὐχίταις θητυμίαις, οὐδέμα, οὐ μάλ-
λαχεὶ. οὐτοί τοις ηδονή, αἰσχυνθεὶς τοις πα-
μερεῖας οὐδέτερος Καὶ μαχηταῖς, καὶ τοις αὐλη-
τικαῖς, * καὶ ερεσικαῖς. (πολλάκις γέ οὐτοῖς οὐρωπαῖς
γίγνεται το ηδονή.) καὶ αἱραγαλίσθε, Καὶ σφα-
εισθε, καὶ κυβείας, καὶ πετείας. καὶ τοις τοις Καὶ
επισυμασμένας δέ παμπλασίας ομοίως. αἱ μέν
γέρη ηδονή γίγνεται, αἱ τις η συστήνει:

A Quare & iudicialis & contentiosa disputatio iucunda est iis qui assuefacti sint, & potentes sint. Et honor & gloria est inter iucundissima : quia oritur phantasia cuique , se talem esse , & probum. Id que magis , cùm id affirmant illi , quos existimant vera dicere. Tales autem sunt , vicini magis quàm longinqui , & familiares & noti , & ciues quàm externi , & præsentes , quàm futuri , & prudentes , quàm imprudentes , & multi , quàm pauci. Verisimilius enim est vera dicere eos qui commemorati sunt , quàm contrarios. quoniam illorum , quos aliquis valde contemnit , vt puerorum aut belluarum , non curat honorem , aut existimationem , ipsius scilicet existimationis gratia. Sin autem , propter aliud aliquid. Et amicus est inter iucunda. Nam & amare iucundum est , quia nemo amans vini est , qui non gaudeat vino : Et amari iucundum. Phantasia enim etiam ibi est , adesse sibi bonum , quod omnes cupiunt , qui sensum habeant. Amari verò est , charum esse ipsum per se. Et suspici iucundum est , quia ea in re honor adhibetur. Et adulatio permulceri , & adulator , res iucunda est : videtur enim admirator , & videtur amicus , qui adulator est. Et eadem agere sàpe iucundum est. Consuetum enim iucundum erat. Et permutare iucundum est. naturæ enim accommodatum est permutare. Nam idem semper exuperantium efficit constituti habitus : vnde dictum est , Permutatio omnium dulcis. Ob id enim etiam ea quæ temporis spatio sunt , iucunda sunt , tum homines , tum res. Permutatio enim ex præsenti est. Si mul verò etiam rarum est , quod sit temporis spacio. Et discere , & admirari iucundum est plerunque. Nam in admiratione cupiditas est. Quare admirabile excitat cupiditatem. At in discendo , in eum qui naturalis est , statum erigitur. Et benefacere & beneficium accipere , est inter iucunda. Nam beneficium accipere est consequi ea quæ cupiunt. At benefacere est habere , & excellere , quæ ambo appetunt. Et , quoniam iucundum est , quod valet ad benefacendum , corrigere iucundum hominibus est proximos : & inchoata perficere. Et quoniam tum discere iucundum est , tum admirari , etiam talia necesse est ut iucunda sint , quod imitatione expressum est , ut pictura , statuaria , & poëtica , & quidquid est imitatione expressum , etiamsi non sit iucundum id cuius imitatio est. Non enim ea in re gaudet , sed ratiocinatio est , hoc esse illuc

Quare disceere aliquid contingit. Et rerum circumvolutiones: & vix seruari ex periculis. Omnia enim admirabilia hæc sunt. Et quoniam quod est secundum naturam, iucundum est: & quæ cognata sunt, secundum naturam inuicem sunt omnia cognata, & similia, iucunda sunt plerumque, ut homo homini, & equus equo, & iuuenis iuueni. Vnde etiam proverbia prolatæ sunt, quod Æqualis æqualem delectat, & quod Semper simili amicum est simile, & Cognovit fera feram, &, Semper graculus cum graculo. Et quæcunque alia huicmodi. Et quoniam simile & cognatum iucundum est sibi ipsi omne, & maximè ipse erga se ipsum quisque sic affectus est, necesse est, omnes sui amantes esse, aut magis aut minus. Omnia enim talia sunt erga se maximè. Et, quoniam sui amantes omnes sunt, etiam quæ sua sunt, necesse est iucunda esse omnibus, vt opera, orationes. Quamobrem amantes sunt assentatorum plerumque, & amatorum, & honorum, & liberorum. Ipsorum enim opera liberi sunt. Etenchoata perficere, iucundum est. Ipsorum enim opus iam fit. Et quoniam principem esse iucundissimum est, etiam sapientem videri esse, iucundum est. ad principatum enim pertinet sapere. Est autem sapientia rerum multarum, & admirabilium scientia. Præterea vero, quoniam amantes honoris sunt plerumque, necesse est & principem esse, & increpare proximos, iucundum esse. Et in quo optimus videtur esse ipse sibi, ibi versari, vt Euripides ait, Nam quisque ad id frequens adest., Magnamque in illo temporis partem terit, Euadat ipse semet vt præstantior. Similiter vero etiam quoniam ludus est inter iucunda; & omnis remissio animi, & risus inter iucunda. necesse est etiam ridicula iucunda esse, & homines, & orationes & opera. Disputatum autem est de ridiculis separatim in iis quæ sunt de Poëtica. Ac de iucundis quidem dicta hæc sint. Molesta autem ex contrariis patent. Ac quorum quidem causa iniuria afficiunt, hæc sunt.

CAPVT IX.

Qui faciant iniuriam, quibus faciant, in quibus potissimum rebus faciant.

Quomodo autem se habentes, & quos, dicamus nunc. Ac ipsi quidem, cum arbitrantur fieri posse vt res agatur, & fieri posse, vt à se, & si se latituros, eum egerint, aut si non latuerint,

A καὶ αὐτοῖς πεπέτειαρ, καὶ τὸ πόλεμον σάρξ-
αδαὶ τὸν κινδυνόν· πολὺα γένος θαυμαστὰ
τῶνται. καὶ ἐπεὶ δὲ φύσις ἡδὺ, ταῦτα συγχρημῆ
δὲ φύσις διλήθεις ἔστιν, ἀπόμενα ταῦτα συγ-
χρημῆς εἰς ὄμοια, ἥδεα, ως ὑπερπολύ. οὕτως, αὐ-
τοῖς πρόποδες αἰδεῖσθαι, εἰς πάθος ἵππου, εἰς νέος
τέρπει. * καὶ, αἱρεῖται ὁ μοῖρον· καὶ, * ἐγράψατο
δὲ θῆρας θηρεα· εἰς, αἱρεῖται κολοφίος * πόλεμον κολοφίον, μοῖρα φίλοι
B καὶ ὅσα ἀλλαγή τοιωτα. ἐπεὶ δὲ τὸ ὄμοιον καὶ δὲ
συγχρημῆς ἡδὺ ἑασταὶ ἀπόδημοι, μάλιστα δὲ αὐτοῖς
τὸς φύσεος εἰδῶν ἐκεῖνος τύπος πέποιθεν, αἰδάγη. ^{μ. ἐγράψατο}
καὶ πάρτες φιλοτύπεις εἰς, ἢ μάλιστα, ἢ πάτερ, ^{γρ. πολὺς καὶ}
πολὺα γένος πατερικῶν παράρχεις πάτερες αὐτοῖς
μάλιστα. ἐπεὶ δὲ φίλοι φίλοι πολύτες, εἰς ταῦτα αὐτοῖς
διάγκη ἥδεα εἰς πάσιν οὕτως, ἐργα, λέγεται δέ
φιλοκόλαχες, ως ὑπερπολύ, καὶ φιλέρεχται,
εἰς φιλοτύπεις. αὐτῷ γένος ἐργα πά-
τερα. * καὶ πάλιν πάτερες πατερικῶν, ἥδυ. αὐτῷ επιπλέονται,
γένος ἐργανόδημοι γέλασται. καὶ ἐπεὶ τὸ πάρχειν, ἥδυ-
στοι καὶ τὸ σοφεῖν δόκειν εἰς, ἥδυ. πάρχεικον γέ-
το φρεγεῖν. εἴτε δὲ ποσφία πολλαῖς καὶ θαυμα-
τῶν ὑπερπολύ. εἴτε, ἐπεὶ φιλοτύπεις, ως ὑπερπο-
λύ, αἰδάγη καὶ τὸ πατερικόν τοῖς πέλασι, ἥδυ
εἰς * τὸ σοφεῖν βέλτιστον δόκειν εἰς αὐτῷ, ^{α. π. αρχή} εἰς τὸ σοφεῖν βέλτιστον. ως τῷ εἰς τὸ σοφεῖν βέλτιστον εἰς τὸ σοφεῖν βέλτιστον. ως τῷ εἰς τὸ σοφεῖν βέλτιστον εἰς τὸ σοφεῖν βέλτιστον.

-- καὶ πάτερες πατερικῶν,
Νέμονται τοῖς πλεῖστοις πλεῖστοις,
Ιν αὐτὸς αὐτῷ τοῦ γένους βέλτιστον εἰς.

οὐ μόνος δέ εἰς ἐπεὶ οὐ πατερεῖ, τὸ γένος ἥδεα, καὶ
πάτερα αἴτεσι, καὶ ὁ γέλαστος τὸ γένος ἥδεα. αἰδάγη
δὲ τὸ πατερικόν εἰς, εἰς τὸ σοφεῖν εἰς, εἰς τὸ πατερικόν γέ-
το φρεγεῖν. εἴτε δὲ ποσφία πολλαῖς καὶ θαυμα-
τῶν εἰρήνη πατερικόν. ταῦτα μάλιστα σώματα.
Εἰς τὸ σοφεῖν βέλτιστον. εἴτε λιπηρά τὸ πατερικόν
μάλιστα τοῦ γένους φαεσθαι. ως μάλιστα ἐνεκρα αἴτε-
σι, τοῦτο εἰς.

ΚΕΦΑΔ. 1B'.

Παῖς ἔχοντες αἰτιοῦσι, καὶ ποῖα, καὶ
ποίοις.

ΠΩΣ Δὲ ἔχοντες, εἰς τίνας, λέγωνται νῦν.
Παῖδει μάλιστα σώματα οἰστραταὶ διωνατοῦ εἰς
τὸ πατερικόν πατερικόν, εἰς τοῖς διωνατοῦ.
εἰς τὸ πατερικόν πατερικόν. οὕτως μηδέχοντες,

μηδεῶς αὐτὸν εἰπεῖν· οὐδὲν διαφέρει τοῦτον, διὰλογίζει
θεοῖς, τὸ μὲν ἀληθές τὸ δὲ χερδός * αὐτοῖς, οὐδὲ πολλόν.

ποῖα εἴη ἐν δικαστή Φεύγεται, Καὶ ποῖα αἰδί-
τελέται τοῦτο, οὐτε τοῦτο μόνον θεωρεῖται, καί γε τὸ * τοῦ

μ. αι. χ. γδ
ταυτα. μεραλ τρίγητον οικής ταῦται ποθέτων. αἰτεῖται δέ οἵσι.

εἰπεῖν δυνάμεις, καὶ οἱ πράκτοις, καὶ

πολλοί φίλοι οἱ ἔμπειροι πολλαν αγωνισθήσεον. Καὶ εἰς τὸ πελού-
ῦπο, φίλοι ωπός, καὶ εἰς πλεύσιον. Καὶ μάλιστα

μήν, αὐτὸς δέ τοι πάντα τὸν οὐρανόν, οὐδὲ τὴν γῆν μεταβούσαν.

τοιοεπί αὐτοῖς Φίλωι, ἢ ταῦτη τέλος, ἢ κοινωνοί.

ଏହି ଯୁଦ୍ଧରେ ଦୂରାତ୍ମକ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା, ଅଣ୍ଟା-
ଦାଇନ୍, କାହିଁ ମହିମାଯା ମିଳିଲା । କେ କମ୍ ଫିଲେ ଓ ସି-
ଙ୍ଗ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁ

γηισ αδικουμένοις, ή τοις χριστούς οι εθνοὶ φί-
γοι, αἱ φυλακτοὶ τε πάσοις τὸ αδικεῖαν. καὶ ταῦ-

σκαπελλάζετο. Ήμ., τελέστηξήγεται· οἱ δὲ χρι-
στοὶ γένοις οἱ Ρώμη, οἵδιοι * φίλωι φέτα· καὶ πόλεις

αὐθιάσιν, ἢ μεχροὶς θυμοῦσι. λαζανίκαι δέ
εἰπεν αὐτῷ οὐδὲν τούτοις ἐπεκάλυψεν· εἴτε

வினா விடுதலை செய்து கொண்டு வருகிறேன்.

μοιχίας. Στα λίπαντα φανέρως σε προφάλλως, ἀq.c μοις· αὐτούς κακούς, μηδέποτε

αὐτοῖς οὐδείς αθανάτης. Εἰ τὰ τηλικάυτα, καὶ τὰ θεάσαι,
αὐτοῖς εἴς αὐτούς γένεται, καὶ τὰ μέμπτα πέμψεις

γένειαθορά, ὡς αὐτὸς ἀρρώστης οὐκέπει φυλάττε
τούτους καὶ τοὺς δικαιουαράς ἐδέι παρείσπει τούτους

ମୁଦ୍ରା, କେବଳ ମହିନେ ଏହାରେ ପରିଚୟ
ମୁଦ୍ରାରେ, କେବଳ ବୁଜାଯିବାରେ ଏହାରେ ମହିନେ

εὐτέρος, ἡ πολλοί· οἱ μὲν γυναῖκες, οἱ δὲ θεοὶ, εἰς τὸ
γένος μηδέ φιλάσπειν τελέωνται· οἱ δέ, ταχέως οἱ στόματα, δύσκολα

παρεμβολή ο μή δοκεῖν αὐτῷ την πειρῆσσαν Φυλακήσθαις·
καὶ τὸ πάσχειν τὸν εἶχεν, ὅτι οὐκ αὐτὸς είναι.

χείρισθε. ἐπὶ τούτῳ αὐτῷ καὶ οὐκέτι πάντας, οὐδὲ τὸν θεόν, οὐδὲ τὴν φύσην παρεῖται.

Τούτο, τέτοια μεταστάσεις μίκης, ή αναβολή χρόνιος, ή

χείριν, ἐγώ τούτο συνέχριτη. Καὶ οὗτος, εἰς τούτην τὴν γῆν προσελθεῖς, τότε μία στοιχεία τῆς σύνταξης πάντων, ἡ αἰσθαβολή^{*} χρεόντιος,

ἢ δι' ἀποστασίας μηδενέσκει, οὐδὲν ἀπολέσῃ. Κοιτά,
ταῦτα μή τις καρδιὴν Φθινεσσὶ, ηὔτε μεγάλῳ, ηὔτε γύναις αὐτοῖς

δε γιμίσῃ, οὐ μηχανή, οὐ αὐτοφαγία, οὐ πόρρω. καὶ τοῦ
μη δένται τὸ μυρεῖα ἵσπι τὴν φελείαν, οἴτη μοχεῖ εἰ-

χειρή τυραννίς. Κύρος, οὐδὲ αὐτοῖς μάταιοι,
λέγουσι τοις δικαιούσι την πόλιν μάταιον.

Τιμάσιον, τὰ μὲν ἀδίκηματα εἰς ἐπαγόρευσιν θέλει τούτους τοὺς πονητούς.

πατέρες ἡ μῆτρες, φέστη Ζεύσοντι αὐτῷ ζημία,

*χρήματα. *εἰ γένη μαῖα, ἢ Φούλι, ἢ τρισεπτον πλ. ἀμφότες
εὐγένεια κοῦστος ἀμφοτέρων εἴχοιτες, ταλαι-*

οὐχ οἱ αἰτοί, τὸν οἱ σύστασις Τεῖς ἡγεστ. καὶ οἱ
πράξεις ἡ λεληφθεῖς, ἡ μὲν ἐγκυμίων

وَالْمُؤْمِنُونَ الْمُؤْمِنَاتُ وَالْمُؤْمِنُونَ الْمُؤْمِنَاتُ

se non datur os pœnam ; aut datur os quidem , sed minus damnum esse , quā lucrum sibi ipsis , aut iis quorum curam habent. Ac quæ quidem fieri posse videantur , & quæ non posse , posterius explicabitur. Communia enim partibus Rheticæ sunt hæc omnibus. Ipsi verò arbitrantur se posse maximè sine damno iniuria afficer , qui dicendo valent , & agendo , & experientia multarum contentioñum , & , si eis multi amici sint , & , si diuites , & maximè quidem si ipsi valeant in iis quæ dicta sunt , arbitrantur potentiam se habere. Sin minus , si sint tales ipsis amici , aut ministri , aut socii , quia his freti possunt & agere , & latere , & non dare pœnam. & si amici sint iis qui iniuriā patientur , aut iudicibus. Nam amici parum cauti sunt ad iniuriā patientam , & reconciliantur priùs quām iudicium persequantur : Iudices verò gratificantur iis quibus amici sint , & omnino absoluunt , aut paruis pœnis afficiunt. Atri verò ad latendum sunt , & contrarii criminibus : ut debilis de verberatione , & pauper & deformis , de adulterio. Et quæ sunt nimis in aperto , & in oculis. incauta enim sunt , quod nemo illa existimet. Et tanta & talia , quæ admiserit nemo. Incauta enim etiam talia sunt. Nam omnes , usitatos ut morbos , cauent , sic etiam iniurias. Quo autem morbo nondum laborauerit , cum nemo reformidat. Et quibus nemo est inimicus , aut multi. Illi enim putant se latituros , quia non cauentur : hi verò etiam latent quia non videntur aggressuri fuisse eos qui cauent , & quia habent defensionem se non fuisse aggressuros. Et quibus est occultatio , aut modus , aut locus , aut alienatio in promptu. Et quibus si non lateant , est depulsio iudicii , aut dilatio temporis , aut corruptiones iudicium. Et quibus si fiat damnum , est depulsio solutionis , aut dilatio temporis , aut si quis propter inopiam nihil habiturus sit quod amittat. Et quibus lucra quidem aperta sunt , aut magna , aut vicina : damna verò aut parua , aut obscura , aut longinquæ. Et cui non est pœna æqualis utilitati. id quod vindetur habere Tyrannis. Et quibus iniuriaz lucra sunt : damna verò probra solū. Et quibus contrà iniuriaz quidem sunt in laudem aliquam , ut si contingat , simul vindictam facere pro patre , aut matre , ut Zenoni : damna verò sunt , ut pecuniaz , aut exilium , aut tale aliquid. Ambo enim iniuriā faciunt , & utroque modo se habentes : non tamen iudem , sed contrarii moribus. Et qui s̄xpo aut latuerunt , aut nihil damni habuerunt.

Esse lapsi opinione. Sunt enim aliqui etiam in talibus, ut in bellicis, patrati rursus pugnam tentare. Et quibus protinus sit iucundum, molestum ventio posterius: aut lucrum protinus, damnum vero posterius. Intemperantes autem tales sunt. Ac intemperantia est in omnibus quae appetunt. Et quibus est conuerso molestum iam adsit, aut damnum, iucundum vero, & utille, posteriora, & diuturniora sint. Continentes enim & prudentiores tablia sequuntur. Et quibus contingat ut propter fortunam videantur egisse, aut propter necessitatem, aut propter naturam, aut propter consuetudinem, & omnino errasse, sed non iniuriam fecisse. Et quibus adsit aequitatis obtinendae facultas. Et qui indigentes sunt. Dupliciter autem sunt indigentes: aut enim tanquam rei necessariae, ut pauperes, aut tanquam exuperantiae, ut diuites. Et qui sunt bona admodum existimationis, & qui admodum male. Illi quidem tanquam qui non existimabuntur: hi vero tanquam qui nihil magis existimabuntur. Ac ipsi quidem sic se habentes aggrediuntur. Iniuria vero afficiunt eos, & iis rebus praeditos, quarum ipsi sunt indigentes, vel ad necessaria, vel ad exuperantiam, vel ad delectationem. Et longinquos, & vicinos. Horum enim comprehensio velox: illorum vero uictio tarda, ut qui spoliant Carthaginenses. Et eos, qui non cauent, nec obseruant, sed creduli sunt. facile enim est omnes latere. Et socordes, industrii enim est ius persecuti. Et verecundos: non enim pugnaces sunt de lucro. Et qui a multis iniuriam passi sunt, & ius persecuti non sunt, quasi sint secundum proverbiuM, Mysorum praeda. Et quos nunquam amplius, & quos saepe: utrique enim incauti: illi quidem, ut nunquam: hi vero, ut qui non amplius. Et calumnia affectos, aut idoneos qui afficiantur. Tales enim non praeligunt, cum timeant iudices, nec possunt persuadere, ex quibus sunt qui odio habentur, & quibus inuidetur. Et aduersus quos habent praetextum, vel maiorum, vel suum ipsorum, vel amicorum, quod aut malefecerint, aut facturi fuerint, vel ipsis, vel maioribus, vel iis quos charos habent: ut enim proverbiuM ait, Praetextu eget tantum improbitas. Et inimicos, & amicos. Quia hos, sit facile; illos, iucundum. Et qui amicis earent, & non valent dicendo, aut agendo: aut enim non conatur inuader: aut reconciliantur: aut nihil proficiunt.

Ἐοῖς μὴ λιποτελέσθαι τοῖς πολλαῖς οὐκέτι
ἢ δίκαιοι, οὐ ἐκπιστοῦν, οὐδὲ οἱ ξένοι καὶ αἰγαλεύροι·
ὅπερ μικρῷ τε γέροντος θάλασσον, καὶ ράδιοις
οἱ τοιοῦτοι καταπαύονται. καὶ τοῖς πολλαῖς οὐδὲ
κηρύχτει, οὐ ποιῶντα οἰδαί αἰδίκοντα. ἐγγὺς γέροντος
αἰδίκη τῆς μητρὸς αἰδίκειν εἶται, ὅτους οὐ ποιῶντας
αἰδίκην θήνεις, οὐδὲ εἰωθεῖ καὶ αὐτὸς αἰδίκειν λέ-
γει οὐδὲ, οὐδὲ εἴτης τὸν εἰωθότα οὐβείζειν αἰχ-
ούσας. καὶ τοῖς λίτηποινκάτας κακῶς, λίτηποινκάτας,
οὐδὲ βουλαθμόις, οὐ ποιήσασθας ἔχει
γέροντος θάλασσον καλόν καὶ ἐγγὺς τοῦτο τὸ
μητρὸς αἰδίκειν φαίνεται. καὶ οἵτις γερεοῦσθαι, λί-
τηποινκάτας, οὐδὲ βουλαθμόις, οὐ ἐρωθμόις, λί-
τηποινκάτας, οὐδὲ περὶ οἰδης ζωσιν αὐτοῖς. Καὶ
τοῦτος οἰδης οὐτινός θητείας τυχεῖν. καὶ οἵτις
αὐτοῖς ἐγκεκληκότες θῶσιν, καὶ πολλαῖς αἰγαλεύρο-
ντας. Καὶ γέροντα, ἐγγὺς τῆς μητρὸς αἰδίκειν φαίνεται. οὐδὲ,
Καλλιπάσσεποιει τὰ αὐτὰ Δίω-
να. καὶ τοῖς τοῖς ἄλλων μέλλοντας, αὐτοὶ μη-
αὐτοῖς, οὐδὲ σύκεντι σφραγίδιον βουλαθμόν θεατα-
σθαι. οὐδὲ λέγεται Αἰνεσιδημός Γέλωνι πέμψα-
κοπτάβια μηδραποδισαμένοι, οὐδὲ ἐφθασεν,
οὐδὲ καὶ αὐτοὶ μελλων. καὶ οἵτις αἰδίκοσθατες
διωκονταί πολλαῖς δίκηα περιπτέται, οὐδὲ ρά-
διοις ιασόντες. οὐδὲ ἐφη Ιάσωνος Θετη-
λός, * μεταναστεύειν εἴται, οὐπάς διωκονταί Καὶ
καὶ πολλαῖς ποιεῖται. Καὶ πολύτες οὐδὲ πολλαῖς αἰ-
δίκειν εἰσιθασι. συγγράμματα γέροντος τεύχε-
σθαι. καὶ τὰ ράδια κρύψαται τοιαῦτα οὐ, οὐδὲ
λίτηποινκάτας, οὐδὲ τὰ εδώδιμα. Λίτη-
ποινκάτας * βίμετάβλιπτα, οὐδήμασιν, λίτηγεωμασιν,
πολλαῖς οὐδὲ κεφαλοσιν. οὐδὲ * πολλαῖς αἴφασίσιν βύ-
περον. Τοιαῦτα δέ τὰ βίβαστα, Καὶ οἵτις
μικροῖς τοῖς αἴφασίσιν. Καὶ οἵτις αἴφα-
σθαι καὶ ὄμοια πολλαῖς περιπτήρχε τὰ αἰ-
δίκοντα. καὶ οὐδὲ αἴφασίσιν λέγειν οἱ αἰδί-
κητες. οὐδὲ γενναῖοι οἰκεῖοι οὐβείσι, λίτηποιν-
κάτας, οὐδὲ ψεῖσι. Καὶ σαφιλεσθικοῖς δόξειεν
αὐτοῖς ἐπεξιώνται ποιαμένται τὰ τε μικραῖς, Καὶ εἴφ-
οις συγγράμματι. οὐδὲ οὖν εἴχοντες αἰδίκοντα,
καὶ ποια, Καὶ ποίοις, καὶ δίγενη, γερεότα
θεαταί.

A Et quibus non est utile tempus consumere: expectando vel iudicium, vel solutionem, ut sunt peregrini, & opifices. Nam ob res parvas transfigunt, & faciliter tales mitigantur. Et qui multas iniurias intulerunt, vel tales quales patientur. vicinum enim quiddam videtur ei quod non facit iniuriam, esse, cum talem iniuriam passus est aliquis qualem consuevit etiam ipse facere. Dico autem, ut si quis solitum contumeliam facere, verberet. Et qui male fecerunt, vel facere voluerunt, **B** vel volunt, vel facturi sunt: habet enim & iucundum, & honestum: & vicinum est hoc ei quod facere iniuriam non videtur. Et quos iniuria afficiendo, gratificabuntur aut amicis, aut iis quos admirantur, aut quos amant, aut dominis, aut omnino ad quorum arbitrium vivunt ipsi, & apud quos licet aequitatem consequi. Et quibus crimen obtulerunt, & a quibus sciuntur sunt. ut Callippus fecit in Dionem. Etenim talia vicina sunt ei quod iniuriam facere non videtur. Et qui ab aliis ludentur, si eos ipsi non lasserint, quasi non amplius licet consultare, ut dicitur **C** Ænesidemus Geloni mississe cottabia, cum seruitutem induxisset, quod præuenisset, quasi & ipse facturus fuisset. Et quos si iniuria afficerint, poterunt multa iniusta agere, tanquam facile sanaturi, ut dixit Iason Thessalus, Oportere se nonnulla iniusta facere, ut posset etiam iusta multa facere. Et in iis in quibus omnes, vel multi iniuriam facere consueverunt. seenim veniam putant consecuturos. Et in iis quæ facilia sunt ad occultandum. Talia autem sunt quæ vel celeriter consumuntur, ut esculenta: vel facile commutantur, aut figuris, aut coloribus, aut temperamentis: vel quæ multis in locis abdere in promptu est. Talia vero sunt quæ facile portantur, & in paruis locis abundantur. Et quibus indifference, & similia multa prius erant ei qui iniuriam facit. Et in iis quæ pudet dicere eos qui iniuriam passi sunt, quales sunt mulierum proprietarum contumeliae, aut inse, aut in filios. Et in iis quæ tractare studio litium videbitur is qui ius persequatur: huiusmodi sunt parva, & in quibus venia est. Ac quomodo quidem se habentes iniuria afficiant, & in cuiusmodi rebus & quos, & quamobrem, ferebæ sunt.

A

CAPVT XIII.

De iustis & iniustis distinctis, tum ratione legum, tum ratione hominum: & de equis.

Niurias autem omnes, & iuste suscep-
tas actiones distinguamus, exorsi pri-
mū hinc. Definita igitur sunt iusta &
iniusta ad leges duas, & ad quos refre-
nuntur, dupliciter. Dico autem legem, B
partim propriam, partim communem.
Propriam quidem singulis definitam in-
ter ipsos: etiamque aut non scriptam, aut
scriptam. Communem vero secundum
naturam. Est enim quoddam quod au-
gurantur omnes, natura commune ius-
tum & iniustum, etiam si nulla societas
in vicem sit, nullaque pactio, ut Sopho-
clis Antigone videtur dicere, iustum
esse, interdictum sepelire Polynicem,
quasi natura sit id iustum. Non etenim
id nunc, & heri, sed semper fuit. Et
nemo scit, unde eius ortus sit. Et ut
Empedocles dicit de non interficiendo,
quod animatum est: id enim non qui-
busdam quidem iustum est, quibusdam C
vero non iustum. Sed hoc quidem om-
nium legitimū, perque latum Æthe-
ra, omnibus in partibus extensum est,
perque ingentem splendorem. &, ut
dicit in Messeniaca Alcidamas. Ad quos
vero sunt definita, dupliciter definita
sunt, aut enim ad communitatē, aut
ad unum eorum qui sunt in communi-
tate, referuntur ea quæ oportet agere,
& non agere. Quamobrem & iniurias,
& iustas actiones, dupliciter contingit
persequi, & iuste suscipere. aut enim
ad unum definitum, aut ad commu-
nitatē referuntur. Nam qui commit-
tit adulterium, & verberat, iniuria
afficit aliquem ex definitis: qui vero
non militat, communitatē. Iam cū
omnes iniurias distinxerimus, ut aliæ re-
ferantur ad communitatē, aliæ ad
alium, & ad alios, cū repetiuemus,
quid sit iniuria affici, explicemus reli-
qua. Est autem iniuria affici, ab iis qui
sponte agunt, iniusta pati. Iniuria enim E
afficere, definitum est prius, sponte esse.
Et quoniam necesse est, qui iniuriam
patitur, cum noxam accipere, &
non sponte accipere: noxae quidem ex su-
perioribus constant. Bona enim & mala
distincta sunt per se superius, & quæ sponte
agunt homines, esse quæcumque scientes.

ΚΕΦΑΛ. ιγ'.

Περὶ ἀδικημάτων, καὶ τοῖς τῷ
βίῳ εἰκόναις.

T A δὲ ἀδικήματα πολὺ πέχεται μίχησι-
ματα διέλαθε, δράματα ταῦτα
σύντονα. ὕπεραν δὲ ταῦτα δικαῖα καὶ τὰ
ἀδικα, ταῦτα τε ρόμοις δέ, καὶ περὶ οὓς ἔστι,
μίχησι. λέγω δέ νόμον, Τὸν λόγον, ἵδεν τὸν δέ,
κοινόν. ἕδεν λόγον, τὸν ἐκάστοις ὀλοφυρέοντον ταῦτα
αὐτοῖς. * Εἰσέπειν, Τὸν λόγον, ἄγραφον· τὸν δέ, ἐποπτόν,
γεγραμμένον· κοινὸν δέ, Τὸν καὶ Φύσιν ἔστι γάρ,
ὁ μαντεύοντας οὐ πολύτες, Φύσης κοινὸν μίχησι
καὶ ἀδικον, καὶ μηδεμία κοινωνία ταῦτα αλ-
λήλους οὐ, μηδὲ οὐσιώδης οὐδὲ καὶ Σοφοκλέος
Αντιγόνη Φάγεται λέγοντα, διὰ δικαιου αἴτιον
ρημόντας ταῦτα. * Γολιωείη, οὐ φύση ὡς φύση ὡς
πολιτικής ταῦτα.

Oὐ γάρ οὐ γάρ τε καὶ τοῖς, διὸ σίει
ποτε

Zητῶν, κούδεις οἶδεν δέ οὖτε φαῖται.

καὶ οὐδὲ Εριπεδοκλῆς λέγει τοῖς τῷ μη κτε-
νειν ζεύκυρον τῷ τῷ γάρ, οὐ τοῖς μὴ δικαιοντας,
οὐδὲ δὲ οὐ μίχησιν.

Αλλὰ τῷ μη πολύτων νόμιμον, Διὰ τὸ δι-
ρυμέδοντος

Αἰθέρες οὐκέτε τέταπεν Διὰ τὸ ἀπλέ-
τον * αὐγῆς.

καὶ οὐ λέγει τοῖς Μεσσηνιακῶν Αλκιδά-
μας. ταῦτα οὖς δὲ μιωράται, * μίχησι μιωρά-
ται. Λέγει ταῦτα κοινόν, οὐ ταῦτα ἔντα τῷ τῷ
κοινωνιῶταν, αἱ δει ταῦτα εἰνὶ μη ταῦτα
τοιν. διὸ οὐ ταῦτα εἴναι ὀλοφυρέοντον, οὐ ταῦτα τὸ
κοινόν. οὐ γάρ μοιχεύων καὶ τύπων, αδικεῖ-
τίνα τῷ ὀλοφυρέοντον, οὐ δὲ μὴ τραπεζόμηνος,
τὸ κοινόν. αἴποτεν διὰ τῷ αδικημάτων μη-
ρημένων, καὶ τῷ μὴ, οὐτων ταῦτα τὸ κοι-
νόν. τῷ δέ, ταῦτα ἄλλον καὶ ταῦτα ἀλλεῖς,
αἰσχρεβόντες πὶ δέ τὸ αδικεῖσθαι, λέγω-
μεν τὸ λειπεῖ. Εἰ δὲ τὸ αδικεῖσθαι, τὸ * οὐ τὸ εἴκοστον
πὸ ἑκάστων τὸ αδικα πάχει. τὸ γάρ αδι-
κεῖν, ὕπεραν ταῦτα εἴκουστον εἴτε. ἐπει-
δή * αἰσχρη τὸ αδικουμένον βλαψθεῖσθαι, αἰσχροῖς
καὶ αἰσχροῖς βλαψθεῖσθαι, αἱ μὲν βλαψθεῖσθαι
τὸ τῷ * περτερον φαερεῖ εἰσι. τὸ γάρ περτερον

Q99 ij

absunt à λευ, οὐ μηδὲ ἀδικοῦ, * πάντες εὖ] οὐδὲ αἱ μέραι σοὶ τη-
q.c. οὐδὲ τὸ γένος τοῦ πατέρος αὐτοῦ δέσποιντες μεταπέμπουσε

τὸν αὐτὸν οὐκέτι τοιαῦτη τρόπονομάτων περι-
πολισθεῖται τοιαῦτην.

τοις οὐδέ τις απμάσας σκείων, οὐδε-
ναδί. Τοις οὐδέ τις απμάσας, εἰ λαγόν θραξ ἀγ-

τειν, ἔκλεψεν· οὐαί τοι τοποθετηθεῖσαι, Κ
σφετερομηδὲ ἐσεῦ. ομοίως δὲ καὶ περὶ τὴν

አለዎችንና, በመተካት የሚገኘውን ስም ነው. ይህንን ስም
የሁሉም ሚከፈያውን እና ጥሩ ዕድልኝውን ስም ስሆኖ ይታረም. ይጠ

մե՞ր, ուշամմա· ու ձե՛պափա· ուն
շի ան անուս գաղտնական բառեւ· շի ք

αγράφων, μυότετον Εἰδη· Τέλος οὐτετοποιία

μην, κατὰ τοποθεσίαν θρησκευτικός εἰναι,
ἐφ' οἷς ὄντες καὶ ἐπαγνοι, αὐτοί μάλιστα γένονται.

καὶ δωρεαῖ· οἵ τοι χάλιν ἔχειν τὰ ποιήσαμεν
θεῖ, καὶ αὐτευποιεῖν τὸν δῆ ποιήσαμεν, καὶ Βοη-

Τι θέλεις φίλε; Εόσσα ἀλλαγή ματιών
είναι τοις φίλοις. Τοις δέ πάντας οὐδέποτε
είναι τοις φίλοις.

μα. τὸ γένος θεοί εἰχες, μάκει μίκαγος ἐτ). ἔστι

δε σπειχες, το πλευραν μεταβαλλον νο-
μον δικηγορι. συμβαινει με τη γη, τη μητη, α-

κούτων· ταὶ δὲ, ἐκόντων τῷ νομοθετῷ· αὐτοῖς
τε τῷ μηδὲ, ὅτε μηδέθη· ἐκόντων δὲ, ὅτε μη

μηδὲ μὲν διερίσκει τὸν αὐτογένειον λόγον ἢ καθόλου
εἰπεῖν, * μηδὲ μὲν τὸν αὐτογένειον λόγον ἢ καθόλου

μηράδην δέεται μία πειστα. οὕτως, Τρηβού
πεισταί τον θεόν την πλευρήν την κατεύθυν-

ମହେ ଶିଥିରୁ * ଅନ୍ତର୍ମାଣିକା.

A Quare necesse est, omnia crimina aut ad communitatem, aut ad priuatim referri, aut ignorante illo, & non sponte agente, aut sponte, & sciente; & ex his alia præligente, alia propter affectum. Ac de ira quidem dicetur in iis quæ pertinent ad affectus. Qualia verò præligant, & quomodo se habentes, dictum est superius. Et quoniam qui confitentur, sæpe se egisse, aut litis inscriptionem non confitentur, aut id in quo est litis inscriptio, ut accepisse quidem, sed non furatum esse, & fuisse priorem, qui percusserit, sed non intulisse contumeliam; & concubuisse, sed non commisisse adulterium, aut furatum esse, sed non commisisse sacrilegium; non enim Dei aliquid; aut coluisse quidem, sed non publica: aut collocutum esse cum hostibus, sed non prodidisse: propterea oportebit etiam, cum de his agetur, definire quid sit furtum, quid contumelia, quid adulterium, ut siue esse, siue non esse velimus demonstrare, possimus declarare iustum. Sunt autem omnia talia de eo, utrum iniustum sit, & prauum, an non iniustum, id de quo est controversia. Nam in prælectione consistit improbitas, & iniuriæ illatio. Eiusmodi verò nomina significant prælectionem, ut contumelia, & furtum. Non enim si verbaveruit, omnino contumelia affecit, sed si causa huius rei, ut dedecorandi illum, aut percipiendi voluptatem. Neque omnino si clam accepit, furatus est, sed si propter novam furatus est, & ut sibi ipsi asciceret. Similiter verò etiam de aliis res se habet, ut de his. Et quoniam iustorum & iniustorum erant duæ species: alia enim scripta, alia non scripta; de quibus quidem leges loquuntur, dictum est. non scriptorum verò duæ sunt species. Atque hec sunt partim secundum exuperantium virtutis, & vitii, in quibus sunt probra, & laudes, ignominia, & honores, & dona, ut gratiam habere ei qui benefacerit, & reddere beneficium ei qui dedit, & adiutorem esse amicis, & quæcumque alia eiusmodi: partim propriæ legis, & scriptæ supplementum. Äquum enim videtur iustum esse. Et æquum est, quod præter scriptam legem iustum est. Contingit autem hoc, partim inuitis, partim volentibus legum latoribus. Inuitis quidem, cum eos latuerint volentibus verò, cum minimè possint distinguere, sed necesse sit, in uniuersum dicere, non sit tamen ita, sed plerumque; & quæcumque non est facile distinguere propter infinitatem, ut vulnerare ferro, & quanto, & quali: deficeret enim tempus eum qui enumeraret. Si igitur sit indefinitum, oporteat autem legi sancire, necesse est simpliciter dicere.

Quare si annulum habens sustulerit manum, vel percusserit, secundum scriptam legem reus est, & iniuriam fecit, sed reuera non fecit. Atque hoc æquum est. Quod si quod diximus, æquum est, appareat, qualia sint æqua, & non æqua, & quales non æqui homines. Nam in quibus oportet veniam dare, æqua ca sunt. Et errata, & iniurias non iudicare dignas æquali poena, nec errata, & infortunia. Sunt autem infortunia, quæcumque sunt præter rationem, & non ab improbitate. Errata vero, quæcumque non præter rationem, & à malitia. At iniuriæ quæcumque non præter rationem, & à malitia sunt. Quæ enim sunt propter cupiditatem, sunt à malitia. Et humanis ignoscere æquum est: & non ad legem, sed ad legislatorem respicere: & non ad orationem, sed ad sententiam legislatoris respicere: & non ad actionem, sed ad præelecti nem: & non ad partem, sed ad totum: nec qualis aliquis nunc, sed qualis aliquis semper, aut plerumque: & meminisse magis, quibus affectus sit bonis, quam malis: & bona quæ acceperit magis, quam quæ fecerit: & patientem esse eum, qui iniuriam accipiat: & magis verbis velle iudicari, quam factis: & ad arbitrium magis, quam ad iudicium velle ire. Nam arbiter æquum intuetur: iudex vero, legem, & ob id arbiter inuentus est, ut æquum valeat. Ac de æquis quidem, explicatio habita sit hunc in modum.

CAPUT XIV.

De maioribus iniuriis.

INIURIÆ autem maiores sunt, quæ à maiori sunt iniustitia. Quamobrem etiam minimæ, maximæ sunt, ut Melancopum Callistratus accusabat, quod fraudasset tribus semiobolis sacræ templi constructores. At in iniustitia est contrarium. Sunt autem hec ex eo quod excellant facultate, qui enim tres sacros semiobolos furatus est, etiam quamcumque faceret iniuriam. Ac aliquando quidem sic maior, aliquando vero ex noxa iudicatur. Et cuius non est æqualis poena, sed omnis minor. Et cuius non est medicina: grauis enim res est etiam quæ fieri non potest. Et cuius non potest iudicium obtinere is qui passus est, quia sub medicinam non cadit.

Tom. III.

A ὡστε καὶ μάκτολιον ἔχων, ἐπρήγα τὸν χρεῖαν, οὐ παντεῖη, καὶ οὐδὲ τὸν γεγραμμένον βόμον, ἵνα χρόνος ἔστι καὶ αἰδίκει. καὶ δέ τοι ἀληθές, οὐκ αἰδίκει. Καὶ θεοφύκης τῷ τοῦτον. εἰ δὲ ἔστι θείρι μήδοι θητείκες. Φανερόν* ποιῶ ἔστι τὰ θεοφύκην: καὶ σόκον θητείκεν. Καὶ ποιῶ σόκον θητείκεν αἰδίκει. εἴ φ' οἱ τε γένος δεῖ συγγράμματα ἔχειν, θητείκην ταῦτα. καὶ τὰ αἰμρτίματα καὶ τὰ αἰδίκηματα μη τῷ τούτῳ αἰδίοις, μηδὲ τὰ αἰμρτίματα. Καὶ τὰ αἰτυχίματα ἔστι δέ, αἰτυχίματα μὴν, οὐσα τοῦ θεοφύκην, καὶ μὴ τοῦ μερικοῦ θητείκεν. αἰμρτίματα δέ, οὐσα μητέ τοῦ θεοφύκην, δέ τοῦ μονεματίας δέ ἔστι. Ταῦτα δέ εἰπειν μερικαὶ μονεματίας δέ τοῦ μονεματίας. καὶ τὸ τοῖς αἰδίκειν συγγιγνώσκειν, θητείκες. καὶ τὸ μη τοῦτο τὸ νόμον, ἀλλὰ τοῦτο τὸν νομοθέτην σκοπεῖν. καὶ τὸ μη περὶ τὸν λόγον, ἀλλὰ τοῦτο τὸν λόγον σκοπεῖν. καὶ μη περὶ τὸν λόγον, ἀλλὰ περὶ τὸν λόγον. μηδὲ ποῖος τὸν νόμον, ἀλλὰ ποῖος τὸν νόμον μηδεὶς, οὐδὲ επιτοπολύ. Καὶ τὸ μετανοεῖν μᾶλλον ὥντες πατέντες γατῶν, οὐκέτι. καὶ αἰτατῶν ὥντες πατέντες μᾶλλον, οὐτέ ποιότε. καὶ τὸ μηέχεσθαι αἰδίκηματα, Καὶ τὸ μᾶλλον λόγον ἑτέλειν κρίνεσθαι, οὐτέ προτερον. Καὶ τοῖς διαιτηματοῖς μᾶλλον, οὐτέ δικίων βουλευθαιέναι. οὐδὲ διφοίτης, τὸ θεοφύκησον. οὐδὲ δικαστής, τὸ νόμον. καὶ τούτου ἔνεκεν διφοίτης * διρέπη, οὐ πως Καὶ θητείκες ιχνά. πρέπει τοῖς μηδὲν τῷ θητείκην μετεισάσθαι τὸν Θεόν τῷ τοῦτον.

D

ΚΕΦΑΛ. 10°.

Περὶ μείζονων καὶ ἐλεγένοντων αἰδίκημάτων.

A Δικήματα δέ μείζονα, οὐσα δὲ δέποτε μείζονος η αἰδίκημα. δέ τοι τοῦτο θεοφύκητα, μέντα: οἵ οἱ Μελαγρώπου Καλλίστρατος κατηγόρει, οὐ πρεδεληγούσε τεία * ή. οὐ παθεῖν μισθόλια ιερὰ τοὺς ταυτοποιούς. έπει τοῦ μισθοποίους δέ, ζωματίου. έστι δέ ταῦτα σχετικά πρέχειν τῷ μισθού. οὐδὲ τεία ιερά η μισθοποίου. βόλια κλέψας. καὶ οὖν οὐδεὶς αἰδίκησεν. οὐτέ μηδὲ οὔτω τὸ μείζον, οὐτέ δέ σχετικά πρέχειν τῷ μισθού. οὐδὲ μηδὲν οὐδὲν τοῦ μισθοποίου. Καὶ οὐ μηδὲν οὐδὲν τοῦ μισθοποίου. Καὶ οὐδὲν τοῦ μισθοποίου. Καὶ οὐδὲν τοῦ μισθοποίου. Καὶ οὐδὲν τοῦ μισθοποίου.

Qqq iii

κόλασις εί απιάτον γένος· οὐ γένος δίκη εί κρίτης, ιδεις κρήτεις Α
δέκη.
ο παθών εί εί ο αδικητής αὐτὸς αὐτὸν μεγά-
λως σύκολασε. * ἐπει γένος μείζονι ο ποιότηται δί-
κης κριτικής οὐ, Σοφοκλῆς τοῦ Εύ-
κτίμους στίχους γραμν, επει απέσταλξε εἰσ-
τὸν υπεριδεῖς, ου θημησάντες φιέλαστονος, οὐ οὐ
ο παθών επί μησεν εισέγει. κρήτος μόνος, οὐ θεό-
τος, οὐ μετ' ολίγων πεποίκη. Καὶ πολλάκις
τὸ αὐτὸν αἴματα μέρα. * Καὶ διό οὐ ζητηθῆ
Καὶ διέρεθη τὰ καλύπτα Καὶ ζημιούστα. οὐ, οὐ
ζημιούστα, Αργεί * ζημιόστι, δι' οὐ διά νόμος πεθῆ, Καὶ δι' Β
οὺς τὸ δεσμωτήρεον φέρομενθη. καὶ τὸ θηρι-
δίτερον αδικημα, μείζον. Καὶ τὸ σκόνοιας,
μάλαγος. καὶ οἱ ακούοντες φοβούσται μᾶλλον
ηέλεούστι. Καὶ τὰ μῆναί τηρεικαί οὖτι τοιαῦτα, οὐ
πολλάχι μάτηρικε δίκηα, οὐ τοῦ Βέβηκεν οὐ, οὐ
θράσεις, διάξιας, πίστεις, θηραμίας πολλαῖ
γένος αδικημάτων τοῦτον. Καὶ τὸ σκάνδαλα, οὐ
καλαίζονται οι αδικημάτες. οὐ τοῦ ποιόστινοι *
ψυστασιαρ
ψυστασιαρ Φευδομήτυρες ποδέγοντες διά αδικησάντες, εἰ
πεισθητοις. γε καὶ οὐ δικαιούεια; Καὶ εἴ φοις αγεγχώ
μάλιστα. καὶ εἰ τῷ πού ωφού οὐ διέπεποντες πλείω
τοῦ διώπτητος. γένος αδικηδόν, οὐ πει τε κακῶς ποιέι, καὶ οὐ * σόκος
ποιέι. * οὐ πολλά τὰ αἴγραφα δίκηα. αὐτείστοις
τοῦ φειδούμενα γένος, μὴ δι' αἰσθάνεις δίκηνον εἰ. τὰ μῆναί οὖσα
γεγραμμένα, διέ μάτηκας τὰ δι' αἴγραφα,
οὐ. αἴλαγον διέ βροπον, εἰ τοῦτο τὰ γεγραμμέ-
τα. ο γένος πά φοβερά αδικηδόν, Καὶ τὰ θηριόμια,
τοῦ αἰσθάνεις Καὶ μηδεπιζήμια, αδικηστειν αὐτόν. τοῦ
μῆναί οὖσα αδικημάτος μείζονος, Καὶ εἰλαστονος,
εἴρηται.

Nam iudicium & castigatio sunt medici-
na. Et si is qui passus est, & si is qui
iniuriam accepit, ipse se valde castiga-
uit. Adhuc enim magis qui fecit, di-
gnus est qui castigetur, vt Sophocles pro
Eu&temone cùm causam diceret, quo-
niam occidit se ipsum, qui contumeliam
passus erat, se non æstimaturum dixit mi-
noris, quàm quo is qui passus erat, æsti-
mauit se ipsum. Et quam solus, vel
primus, vel cum paucis fecit. Et sæpe
in eodem peccare, magna iniuria est.
Et propter quam quæsita sunt & inuen-
ta quæ prohibent, & quæ puniunt, vt
Argis puniunt, propter quem lex lata
est, & propter quos carcer ædificatus est.
Et magis ferina iniuria maior. Et quæ
ex prouisione magis. Et quam audiен-
tes timent magis quàm miserantur. Ac
oratoria quidem sunt ea quòd multa su-
stulit iura, aut transgressus est, vt iusu-
randum, dexteram, fidem, connubium.
Multarum enim iniuriarum exuperantia
est. Et quam fecit ibi, vbi castigantur,
qui iniuriam faciunt. quod faciunt fal-
si testes. vbi enim non erit iniuriosus, si
etiam in foro? Et in quibus est pudor
maxime. Et si eum iniuria afficiat, à
quo beneficio affectus est. Plures enim
iniurias facit, tum quòd malè faciat, tum
quòd non bene faciat. Et quæ est con-
tra non scripta iura. melioris enim est,
non propter necessitatem iustum esse.
Ac scripta quidem, sunt ex necessitate:
non scripta verò, nequaquam. Alio au-
tem modo si contra scripta. Nam qui in
metuendis iniuriam facit, & in pœnæ ob-
noxiiis, etiam in non obnoxiis iniuriam
faciet. Ac de iniuria quidem maiore &
minore dictum est.

ΚΕΦΑΛ. 15.

Γεράσιμος πάτερ.

ΠΕΡΙ Δ' ΤΗΣ ΑΠΕΙΓΑΛΩΝ ΚΑΛΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΠΙ-
ΣΕΩΝ, ΕΓΧΟΛΔΗΜΟΥ ΝΕΙ ΤΗΣ ΕΙΡΗΛΟΜΩΝ ΝΕΙ-
ΔΡΑΜΕΙΝ. ΙΔΙΑΙ ΓΥΝΑΙ ΑΟΓΗ ΤΗΣ ΜΙΧΦΙ-
ΛΗΣ. ΕΙΣΙ ΔΙΑΠΕΙΤΕ ΤΟΝ ΔΙΟΙΘΜΟΝ, ΝΟΜΟΙ, ΜΗΤΟ-
ΡΕΣ, ΣΤΙΣ ΦΙΛΙΚΑΙ, ΒΑΣΙΛΙΚΕΣ, ΟΡΧΟΣ. ΘΕΛΗΤΟΝ ΛΗΜ
ΩΝ ΕΙΠΑΡΕΙΝ ΤΟΝ ΝΟΜΟΝ, ΠΩΣ ΧΕΙΤΕΙΟΝ ΣΑ-
ΙΔΕΙ ΠΟΙΗΤΑ, ΕΙ ΔΙΑΠΕΙΤΕ ΠΟΙΗΤΑ, ΕΙ ΚΑΤΙΨ-
ΤΩ, ΚΑΙ ΤΩ ΔΙΑΠΕΙΤΕ ΕΙ ΔΙΑΠΕΙΤΕ ΛΟΓΙΩΝ ΛΗΜΟΝ. ΦΑΙΕΘΟΝ ΓΥΝΑΙ, ΟΠΙ,
ΤΟΙΣ ΛΗΠΕΙ-
Σ ΕΦΕΙ ΛΗΜΟΝ ΣΙΑΦΤΙΟΣ ΗΟΥ ΥΕΙΖΑΜΙΜΕΙΟΣ ΔΙΑ ΘΕΛΗ-
ΤΟΝ ΛΗΜΟΝ, ΕΙ
ΛΗΜΑΤΙ, * ΤΕΙ ΧΟΙΝΑΙ ΝΟΜΟΣ ΧΕΙΤΕΙΟΝ, ΕΙ ΤΕΙ ΛΗΠΕΙ-
ΤΟΝ ΛΗΜΟΝ, ΕΙ ΧΕΙΤΙ, ΩΣ ΜΙΧΦΙ ΤΕΙ ΛΟΓΙΩΝ. ΣΑΙ ΟΠΙ ΤΗΣ ΥΑΛΩΜΗ ΤΗ
ΕΦΕΙ ΛΗΜΑ-
ΤΙ, ΤΥΤΤΕΙ, ΤΟ ΛΗΜΟΝ ΠΟΜΠΑΣ ΧΕΙΤΟΔΑΙ ΤΟΙΣ
ΛΗΜΟΝ, ΥΕΙΖΑΜΙΜΕΙΟΝ. ΕΙ ΟΠΙ, ΤΟ ΛΗΜΟΝ ΛΗΠΕΙΧΕΙΣ ΑΕΙΣ
ΤΟ ΛΗΜΟΝ
ΠΛΑΩΣ ΛΗΜΟΝ, ΕΙ ΣΕΙΣ ΠΟΤΕ ΜΕΤΑΒΑΛΛΑΙ, ΟΥΣΙ Ο ΧΟΙΝΟΣ.

CAPVT XV.

De fide artis experie.

FIdem verò , quæ dicitur arte ca-
rens , consequens est iis quæ dicta
sunt , vt percurramus : quia pro-
pria ipsa sit iudicialium . estque quintu-
plex , leges , testes , paēta , quæstiones ,
iusiurandum . Ac primū quidem dica-
mus de legibus , quomodo ipsis utendum
sit , tum ei qui suadet , tum qui dissua-
det , tum qui accusat , tum qui defendit .
Apparet enim si contraria sit facto lex scri-
pta , communi lege utendum , & xquis ,
tanquam iustioribus . Et quod mente
optima uti est , non omnino uti scriptis .
Et quod æquum semper manet , & nun-
quam mutatur , neque communis lex :

secundum naturam enim est : scripta vero leges, saepe. Vnde dictum est in Sophoclis Antigone, cum illa defendit se egisse contra Creontis legem, sed non contra non scriptam. Non enim hoc nunc, & heri, sed semper. Ideo ego non timeo virum ullum. Et quod iustum est verum quiddam, & utile, sed non quod videtur. Quare non est lex quae scripta est : non enim oblitus munus legis. Et quod tanquam agentarius iudex est, ut discernat adulterinum iustum à vero. Et quod melioris viri est, non scriptis, quam scriptis uti, & stare. Et si qua in re contraria sit legi quae probetur, vel ipsa sibi, ut haec quidem aliquando iubet rata esse, quaecumque pepigerunt : illa vero vetat, pactiones fieri contra legem. Et, si ambigua sit, ita ut torqueas, & videas, in utram deductionem, aut iustum quadrare possit, aut utile, deinde eo utatis. Et si res, de quibus lata est lex, non amplius maneat, lex vero maneat, conandum est, ut id declareret, & pugnes hac ratione contra ipsam. Si vero lex scripta accommodata sit ad factum, tunc optima mente esse dicendum est, non ut contra legem iudicet, sed ut si ignoraret id quod dicit lex, ne peieret. Et quod est simpliciter bonum eligere neminem, sed quod sibi. Et nihil interesse, vel legem non ferri, vel non obseruari. Et in aliis artibus non esse utile agere captiosè, ut contra medium : quia non tantum nocet error medici, quantum si quis assuescat non obedire principi. Et se legibus sapientiorem esse studere, esse id quod in laudatis legibus prohibetur. Ac de legibus quidem haec explicata sint. Quod attinet ad testes, eorum sunt duo genera. Alii quidem sunt antiqui, alii vero noui. & ex his alii participes periculi, alii extra periculum. Voco antiquos, & Poetas, & alios omnes illustres, quorum sunt iudicia clara, ut Athenienses, Homero teste, vni sunt de Salamine. & Tenedii nuper Petriandro Corinthio in Sigeenses, & Cleophon contra Critiam Solonis Elegis usus est, dicens olim petulantem fuisse eius familiam : non enim unquam cecinisset Solo,

Dic flavo Critiae, ut studeat patere parentis.

Tom. III.

* Εἰπεῖν μοι Κερτίᾳ πυρρόπειχ παῖς ἀκουέται,

A χεὶ φύσιν γάρ εἶναι οἱ δὲ γεγαμιμοί, πολλάκις. Οὐνείρησι τῇ τῷ Σοφοκλέος Ανθέη. ἀπολεγεῖσι γάρ, ὅντες ταχέες ταῦτα Τετέκητος νόμον, διλούσι ταῦτα γεαφον.

Οὐ γάρ γε νοῦ γε καθέτεις, διλούσι ποτε

* Τούτων ἐγάλοσκέ μελοντιδρός οὐδενός. Ταῦτα μόνα γένη δίκησιν εἶναι αληθέτεις τι Εἰ συμφέρει, διλούσι γένη δόσκοντι. Ὅστε οὐ νόμος, οὐ γεγαμιμός. οὐ γάρ ποιεῖ τὸ ἔργον τὸ τέλον νόμου. Εἰ δὲ ὡς τῷ αργυρεγνώμων ὁ χρ. τῆς εἶναι, ὅποις Διακρίη τοῦ κίεδηλον δίκησιν, γένη τὸ αληθέτεις. γένη δὲ βελτίονος αἰδρός τὸ τοῖς αγράφοις λιποῖς γεγαμιμοίς γένηθατα, γένη εμιμένειν. γένη εἴ που σινατίος νόμων δύδοκημενῶν, οὐ δὲ αἰδρός αύτῷ οἷς, σινότε, οὐ μὴ, κελθείει κύρεια εἶναι, αὖτις δὲ * σινότερον οὐδὲ, απαγρέβει μηδὲ σωδαῖται σωτήραθα ταῦτα τὸν νόμον. γένη εἰ αμφιβολος, Ὅστε τρέφειν Εἰ δέ φην ἐφ' ὅποτε τρέψει τὸ αγαγματικόν, οὐ δὲ δίκησιν οὐδὲ φαρμάσῃ τὸ συμφέρειν, εἴτε πύτω γένηθατα. γένη, εἰ τὰ μέρη ταχέατα γένηθατα εἴτε δέ νόμος, μηκέτι μένει, οὐ δὲ νόμος πειρατεόν τῷ δηλοῦσι, γένη μάχεατα ταύτη ταχέατα εἴτε δέντον. εἰσὶ δὲ γεγαμιμοίς η ταχέατα τὸ ταχέατα, τότε γεωμητῇ αἰσιτῇ λεκτέον εἶναι. οὐ δὲ ταχέατα τὸ νόμον ἐγένεται δίκηδρον, διλούσι, εἰσὶ διγνοσησόντες, οὐ λέγει οὐ νόμος, μηδὲ ποιεῖται. γένη οὐ τὸ αἰτλαῖς αἰγαθοῖς αἰρεῖσι οὐδεῖς, αλλαζόντας. Εἰ δὲ δίκην διαφέρει, οὐ μὴ κεῖαται, οὐ μὴ γένηθατα. γένη δὲ ταχέατα αἴλαχεις τέχνας, οὐ λεστελεῖ ταχέατα σφίζεαται * ταχέατα τοῦ Ιακώπου. οὐ γάρ τεσσάρην βραχίωνει οὐδὲ μήτητα τῷ Ιακώπῳ, οὔσαι τὸ εὐθέατα αποιητεῖ τῷ αρχοντικῷ. γένη δὲ τῷ νόμων σοφώτερον ζητεῖται, τῷ δὲ εἶναι οὐ τοῖς ἐπαγγελμοῖς νόμοις απαγρέβεται. Εἰ τοῖς μέρη τῶν νόμων, οὐ ταχέατα. γένη δὲ μήτυρων, μήτυρες εἰσὶ διατλεῖ, οἱ μέρη παλαιοί οἱ δέ, ταχέατα. Εἰ τούτων, οἱ μέρη, μετέχοντες τῷ κινδύνῳ οἱ δέ, σύκλεις. λέγω δέ, παλαιοίς μέρη, τοὺς τε ποιητάς, Εἰ δέ φην ἀλλων γνωσίμων εἰσὶ κρίστες Φαετοῖς οὐδὲ οὐδὲ Σαλαμίνος. γένη Τενέδοι οὐδὲ γάρ. Περιαἰδρός τῷ Κορινθίῳ ταχέατα * Σιγκαῖς. γένη Κλεοφάντι Κείλου τοῖς Σόλωνος ἐλεγεῖσις ἐχεῖσατε, λέγων, οὐδὲ παλαιοὶ αἰσιγάτης λιποῖς οἰκία. οὐ γάρ αὐτὸς ποτε ἐποίησε Σόλων.

Εἰπί Λύρα
Κειπάξην
Φαετοῖς.

Qqq iiiij

τοῖς μὲν σῶν τὸν φυσικὸν, οἱ τελεῖται μὲν τύρες. τοῖς δὲ τὸν ἐσομένων, οὐδὲ οἱ χειρολόγοι, οἵ, Θεμίστοκλῆς, οὐ ταυμαχήτεον, τὸ ξύλινον * λέγει τεῖχος. ἔτι καὶ αἱ παρειμίαι, ὡς τῷ εἰρηθεῖ, μῆτρεσσα ὅστις οἴ, Εἰ τοις συμβουλεύει μὴ ποιεῖσθαι φίλον γέρειτα, τούτῳ μῆτρει οὐ παρειμία, μήποτε δὲ ἐρδήγερειτα, οὐ τὸ πιστόντα αἰρεῖν, ὥν οὐτε πατέρας.

Nήπιος, οὐ πατέρας πεινάει, παῦδασκα-
ταλεῖπει.

ταφόσφατοι δὲ, οἵσσοι γηώσεις * κεχρίκεσι
οὐ. χειρίσιμοι γέροντες αἱ τύτων κρίσεις τοῖς τοῖς
τὸν αὐτὸν αἱμφισθέντοις οἴ, Εὐβουλος αἱ
τοῖς δικαιησίοις, ἐχειρίσατο χεῖ Χαρίπος, φ
Παρείπετος Αρχίβιον, οὐ πιπίδεδω-
χεν διὰ τὴν πόλει τὸ ὁμολογεῖν πονηροῦ οἴ. Κ
οἱ μετέχοντες τῷ καθημάσιον, αἱ δοξασι θεύ-
δεοται. οἱ μὲν σῶν τειστοι τὸν τειστον * μό-
νον μῆτρεισιον γέγενεν, η μηδὲν, η μη.
τοῖς δὲ τῷ ποιον, οὐ μῆτρες, οἴ, οἱ δικαιον
η ἀδίκοι, η συμφέρειν η ἀσύμφορειν οἱ δὲ, *
ἀπωτεν, οὐ * τοῖς τύτων πιστοῖσι. πιστο-
τοι, δέ οἱ παλαιοί αἱδείφθορει γέροντες. * πιστό-
ματα δὲ τοῖς μῆτρεσσαν. μῆτρεσσα μὲν
μὴ ἔχοντι, οἵ τοις τὸν εἰκόταν δέ τοις κρί-
την καὶ, νείρη. καὶ τοῦτο οὐτοί τοις, γλώμη τῇ δρίσῃ.
Εἰ οὖτε οὐτοί * δέξαπατησαν τοὺς εἰκότα δέ τοις
δργυεῖσα. καὶ οὖτε οὐχ ἀλίσκεται θευδε-
μῆτρεσσαν τὰ Εἰκότα. ἔχοντες δὲ τοῖς μῆ-
τροντα, οἵ τοις οὐχ * πιστοί τὰ Εἰκότα.
καὶ οὖτε σόδεν δέ τοις * μῆτρεσσαν, Εἰ τοις
τὸν λόγον ικανὸν οὐδὲν δέ τοις * μῆτρεσσαν. Εἰοι δέ τοις αἱ
μῆτρεσσα, αἱ μὲν, τοῖς αὐτοῖς αἱ δὲ, πε-
τεῖ τῷ αἱμφισθέντος. Εἰ αἱ μὲν, τοῖς τῷ
τοφέματος αἱ δὲ, τοῖς τῷ οὐτοῖς. οὐτε
φομεροῦ, οὖτε σόδεν ποτέ δέ τοις δέπορησαν *
μῆτρεσσας χειρούμενος. Εἰ μηδὲ τοῖς τῷ
τοφέματος, οὐ αὐτῷ ὁμολογεούμενος, οὐ
τῷ αἱμφισθέντοις σύμμαχος. αἱλαχία τοῖς
τῷ οὐτοῖς, οὐ αὐτοῖς Εἰσ διπλείκειας, οὐ τῷ
αἱμφισθέντος Εἰσ φαντάτη. Τοις δὲ
αἱλαχία τοῖς μῆτρεσσας οὐ φίλου, η ἐρδροῦ,
οὐ μεταξύ, οὐ δύδοκημενοῦτος, η ἀσδέσιοῦ-
τος, η μεταξύ, καὶ οὐταὶ αἱλαχία τοιαῦται διφ-
φοροῖ. Εἰ τὸν αὐτὸν τὸ πων λεκτέον, οὐ οἰω-
τῷ τῷ τοιαῦται ματαλέγομεν. τοῖς δέ τὸν
σωματικὸν, Τοσαύτη * τῷ λόγου χρησίοις δέ τοις,
οἵσσον αὐτοῖς, η καθαρεῖν, η πισταὶ ποιεῖν, η α-
πίσταις. αἱ μὲν αὐτῷ παταρχῶσα, πισταὶ οὐ κωταῖς. οὗτοι δέ τῷ αἱμφισθέντος, τοιαῦται.

Ac de præteritis quidem tales sunt testes. De futuris vero, etiam interpres oracula, ut Themistocles, nauibus pugnandum esse, ligneum significare murum. Præterea vero proverbia, ut dictum est, testimonia sunt: ut, si quis consulat, ne patetur amicus senex, ei attestatur proverbum, Beneficium ne conferas in senem. Et, ut filios tollat, quorum etiam sustulerit parentes.

Stultus qui natos occiso patre relinquit.

Noui vero sunt, quicumque illustres etiam aliquid iudicarunt. Utile enim sunt etiam horum iudicia iis qui de iisdem rebus controuersantur, ut Eubulus in iudiciis usus est contra Charetem, eoque Plato dixit aduersus Archibium, quod increbuit in ciuitate, ut fateantur se improbos esse. Et participes periculi sunt, si visi fuerint falsum dicere. Ac tales quidem de talibus testes sunt, Factum sit, necne, Sit, neene. De qualitate vero non sunt testes, ut Iustummo an iniustum; Utile an in utile. Qui vero longinqui sunt, etiam de his fide dignissimi sunt. Nam dignissimi fide sunt antiqui, quia incorrupti. Certa enim fides est a testimonio. Testes quidem non habenti illud seruit, quod ex verisimilibus oportet iudicare, & id significat, mente optima esse. Et, quod non licet corrumpere verisimilia argento. Et quod non arguuntur falsorum testimoniorum verisimilia. Habenti vero contra non habentem, quod subiecta iudicio non sunt verisimilia. Et quod nihil opus esset testimonio, si rationibus satis esset rem perspicere. Sunt autem testimonia partim de ipso, partim de aduersario. Et alia quidem de facto, alia vero de moribus. Quare appetit, nunquam fore ut careamus testimonio utile: quia si non adsit de re, quod aut sibi faueat, aut controuersanti aduersetur, at de moribus, ipsius aderit ad ostendendam probitatem, vel controuersantis ad improbitatem. Alia vero de teste aut amico, aut inimico, aut medio: aut probato, aut infami, aut medio, & quæcumque aliæ eiusmodi differentiæ, ex iisdem locis ducendæ sunt, ex quibus etiam enthymemata ducimus. De factis etenim orationis usus est, quatenus ea auger, aut diminuit, aut fide digna efficit, aut indigna. Si pro se faciant, fide digna, & rata; si pro aduersario, contra.

οὗτοι δέ τῷ αἱμφισθέντος, τοιαῦται.

Atque ad ea quidem fide digna , aut indigna reddenda , res nihil differt à testium tractatione. Quales enim sint , qui inscripti sunt , aut qui asseruant , his pacta fide digna sunt. Cùm verò constat adesse pactum , quod proprium sit , augendum est. Pactum enim lex est priuata , & secundūm partem. Et pacta quidem non efficiunt legem ratam. Leges verò rata efficiunt quæ cum lege conueniunt , pacta. Et omnino ipsa lex pactum quoddam est. Quare quicumque non credit , & tollit pactum , leges tollit. Præterea aguntur multa ex contractibus , & quæ sponte aguntur , ex pactis sunt. Quare si irrita siant , tollitur inter se vesus hominum. Et alia , quæcumque conueniunt , promptum est perspicere. Quod si contrarium sit , & faciat cum aduersariis , primùm quibus aliquis aduersus legem aduersantem pugnauerit , ea conueniunt. Absurdum enim est , si legibus quidem cùm minus rectè latæ sint , sed fraudem fecerint qui tulerunt , non putemus oportere obedire , at pactis necessarium putemus. Deinde conuenit illud , Iusti dispensatorem esse iudicem , ut non hoc ei spectandum sit , sed quod est iustius. Et iustum quidem non licere pervertere nec fraude , nec necessitate , quia natura factum sit : pacta verò fieri & à deceptis , & à coactis. Præterea conuenit animaduertere , an contrariæ alicui sint aut ex scriptis legibus , aut ex communibus & iustis , aut honestis. Præterea an aliis pactis posterioribus , aut prioribus . aut enim posteriora rata sunt , & irrita priora : aut priora recta sunt , & posteriora falsa. Vtique modo erit utile. Deinde expediet videre , si qua in parte aduersentur iudicibus , & quæcumque alia huiusmodi. Etenim hæc facilia cognitu similiter sunt. Questiones autem testimonia quædam sunt. Habere verò videntur fidem , quia necessitas quædam in eis inest. Non est igitur difficile earum vim intelligere , & quæ de eis dici possunt , explicare. ex quibus si sint propriæ , eas augere licet , quia veræ solæ ex testimoniis sint : si aduersentur , & cum aduersario faciant , euerterit aliquis veritatem , dicens de vniuerso genere questionum. Nihil enim minus , qui coguntur , falsa dicunt , quam vera , & tolerantes ne dicant vera , & facile mentientes , vt requiescant citius. Oportet autem habere facultatem referendorum ad hæc præteriorum exemplorum , quæ sciunt iudicantes. Iurisutandi verò ratio , quadripartita distributio est.

A aut enim offert, & accipit, aut neutrum;
aut vnum quidem, alterum vero nequaquam. Et ex his aut offert, non accipit:
aut accipit, non offert. Præterea aliis est
considerandi modus, an iuratum sit, & sic
aut ab ipso, aut ab illo. Ac non offert
quidem, quod facile peierant, & quod
iuratus non reddit, hos autem etiam non
iuratum arbitratur damnatores. Et quod
hoc periculum melius est in iudicibus,
quia his quidem credit, illi vero nequaquam.
Non accipit: quod pro pecuniis
iuriandum est. Et quod si esset impro-
bus, iuraret, quia melius est caussa alicu-
B ius rei improbum esse, quam nullius. iu-
ratus enim habebit: non iuratus nequaquam.
Quare ob virtutem erit, sed non
ob periurium, non iurare. Et illud Xe-
nophanis quadrat, quod non æqualis pro-
uocatio ipsa est, impio aduersus pium, sed
similis, ac si robustus debilem ad verbe-
randum vel vapulandum prouocaret. Si
accipit, illud conuenit, quod credit sibi,
illi nequaquam. Et illud Xenophanis in-
uerendo dicendum sic æquum esse, si im-
pius offerat, pius iuret. Graueque esse,
nolle iurare ipsum, de quibus illos di-
gnum iudicat iuratos iudicare. Si offert,
quod pium sit velle Diis rem committe-
re, & quod non oportet ipsum alios iudices
rogare: ipsi enim offert, ut iudicer. Et
quod absurdum est, eum nolle iurare, de
quibus alios dignum iudicer iurare. Es-
quoniam de singulis manifestum est, quo-
modo dicendum sit, etiam copulando
quomodo dicendum sit, patet, ut si ipse
quidem vult accipere, aut non offerre: &
si offert quidem, accipere vero recusat:
D & si accipere, & offerre vult: & si neu-
trum. Ex iis enim quæ dicta sunt, necesse
est ut copulentur. Itaque etiam rationes
necessæ est copulari ex iis quæ dicta sunt.
Quod si susceptum fuerit ab ipso contra-
rium, quod non est periurium. Sponte
enim est iniuriam facere, & peierare est
iniuriam facere. Quæ vero vi & fraude
fiant, non sponte sunt. Hic igitur con-
cludendum est etiam periurium esse in-
mente, & non ore. Si vero ab aduersario
iuratum fuerit, quod omnia subuertit,
qui non stat illis, quæ iurauit: quia hac
E de caussa etiam legibus vuntur iurati. &
Vos quidem dignum iudicamus stare illis,
quæ iurati iudicetis: ipsi vero non stabimus.
Et quæcumque alia amplificando aliquis
dixerit. Ac de artis quidem experite fide-
tam multa dicta sint.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ,

ΤΕΧΝΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ ΤΩΝ

τειλή ή Δαλίπερο.

ARISTOTELIS

ARTIS RHETORICÆ

LIBER II.

Antonio Riccobono Interprete.

CAPUT I.

A

ΚΕΦΑΛ. α'

*Agendum esse de moribus & affectibus: qui mo-
res in persona oratoris sint exprimendi: qui
sint affectus: que de singulis affectibus sint
cognoscenda.*

Οὐδεὶς πεδίος οὐα κατασκόδαζειν τοι
χριτίω.

X quibus quidem oporteat tum suadere tum dissuadere , tum vituperare tum laudare, tum accusare tum defendere , & cuiusmodi opiniones ac propositiones utiles sint ad fa-

ciendam harum rerum fidem , hæc sunt.
De his enim & ex his enthymemata du-
cuntur , vt in vnoquoque loquamur pro-
priè genere orationum. Quoniam verò
caussa iudicationis est Rhetorica , (etenim
consilia iudicant , & iudicium iudicatio
est,) necesse est non solùm ad orationem
respicere , quomodo apta sit ad demon-
strandum , & ad finem faciendam : sed C
etiam ipsum cuiusdammodi , & iudicem
comparare. Multum enim interest ad fi-
dem maximè quidem in consiliis , deinde-
verò etiam in iudiciis , tum si cuiusdam-
modi appareat is , qui dicit , tum si erga
se existiment se habere quodammodo ip-
sum , tum verò si etiam ipsi affecti quodam-
modo sint. Accuiusdam quidem modi ap-
parere oratorem , utilius in consiliis est;

Κ τίων μήνας ἐπο-
τεέπειν καὶ πότερέπειν, ἐ-
πέγινε, ἐπάγειν, ἐπα-
τηγερέν καὶ πόλον γεῖθαν,
καὶ ποῖα μόδας καὶ τρο-
πός τοις θεοῖσι πρέστες
πούτων πίστεις, οὐτέδι. τοῖς γένεσι τούτων καὶ
οὐ πούτων τοῖς σύντυκτοι μάται λέγεται, αἱς πε-
ριέκαστρειπεῖν ιδίᾳ τῷ γάμῳ τῷ λόγῳ. ἐπει-
δένεκα κρίσεώς δέντηρούσι. ἐγένετο συμ-
βολαῖς κρίνοσι, καὶ δίκη κρίσις δέντη. ἀνάγκη
μή μένον πρέστες τούτοις ὁρῶν, ὅπως πόδει-
κτικός εἴηται ἐπιτάσσεις, αλλαχοῦ καὶ αὐτὸν ποιόν θεα
ἐ τῇ κριτικῇ κατασκευάζειν. πολὺ γένεται
φέρει πρέστες πίστεις, μάλιστα μήνας τοῖς συμ-
βολαῖς, εἰπειδὲ δέ τοῖς δίκαιοις, τοῖς ποιόν
τινα φάγεαθαι τούτοις, καὶ τὸ πρέστες αὐ-
τοῖς πασιλαρβάνειν * ἔχειν πάσι αὐτοῖς. πρέστες πάσι μηδεπ-
τούτοις, εἰπειδὲ τοῖς δίκαιοις μηδεπιπάσι τυργάναι. εἴη
νωσι. τοῖς μήνας ποιόν τινα φάγεαθαι τὸν λε-
γούσι, γενομένης εἰς τοῖς συμβολαῖς δέντη.

Τοῦ οὐρανοῦ πάσι τοῖς αἰκενατίων, εἰς Α
τόπους δίχας. οὐ γέραθεντος φαύνεται φιλοδ-
σι καὶ μασσόμενος, οὐδὲ ὄργης οὐδέποτε καὶ πρά-
τος ἔχοντος. Διὸς δὲ τοῦτο πάντας ἐπεργα, οὐ κα-
τέτα τὸ μέγεθος ἐπεργα. ταῦτα μὲν γέραθεντος φιλοδσ.
πι, τοῦτο οὐ ποιεῖται τάλα κρίσιν, οὐδὲ αἰδίκειν,
οὐ μικρῷ δοκεῖ αἰδίκειν. ταῦτα δὲ μίσοις πι,
τούσαντον καὶ ταῦτα μὲν τοις μετανοεῖσθαι καὶ
βιώληποι οὖν, ἐπεὶ οὐδὲ ἐστὶν αἴσιον οὐδὲν, καὶ
ἔσεσθαι, καὶ αἰγαλοῖς ἐσεσθαι, φαύνεται. παῦται
οὐδὲ * αἰπαθεῖ καὶ διέχερεντος, τοιωταίνον.
τοῦ μὲν οὖν αἰδίκειν οὐδὲ πιστοί τοις λέγονται,
τεία δέ τοις φαίται. ροσαῖς γέραθεντος δέ τοις δὲ τοῦ-
πιτεύομέν, οὐδὲ τοῦτο προδειξεωται. Εἰ δέ τοῦ-
πιτα, φερόντος οὐδὲ πρεπή οὐδὲ βύροις. Καὶ φιλού-
μοι γέραθεντος τοῦτο οὐδὲ λέγονται, οὐδὲ συμβουλεύ-
ονται, οὐδὲ τοῦτο πιστόπα τοῦτο, οὐδὲ τοῦτο τούτων
οὐδὲ τοῦτο. οὐδὲ τοῦτο φερόντος εἰσιν, διὸς οὐδὲ βύροι.
Αἰσθήτης δὲ γέραθεντος μὴ τὰ βέληντα συμβου-
λεύειν μηδέποτε τοῦτο. καὶ τοῦτο τοῦτο θερεύειν.
αἰσθήτης δὲ τὸν αἴπετον δοκεῖται τοῦτο
ἔχειν, οὐδὲ τοῦτο αἰκενατομένοις πιστόν. οὐδὲν μὲν
τοῖνα φερόντοις οὐδὲ μασσάσιοι φανεῖεν δὲ,
οὐδὲ τοῖνα τοῦτο τοῦτο αἴπετον διηρημένον λη-
πτέον. οὐδὲ τοῖνα αὐτοῖς γέραθεντος καὶ ἐπεργάτης,
καὶ ἐσευτὸν κατασκευάσθε τοιούτον. τοῦτο δὲ
βύνοις καὶ φιλίας, οὐ τοῖς τοῦτο τὰ πάντα λε-
κτέον τινῶν. Εἰ δέ τοις πάθη, διὸς φαίται μεταβάλ-
λοντες, Καὶ φέρεται τοῦτο τοῦτο κρίσις, οὗτοι οὐ-
πετέτη λύπη καὶ οὐδοντί. οὐδὲ ὄργη, οὐδὲ λέσχη, Φό-
βος, οὐδὲ οὐσα αἴλαφα τοιαῦτα, οὐδὲ τούτοις
σύδυτα. Μετὰ δέ τοις φερόντος πάτερ τοῦτον εἰς
τεία. λέγω δέ, οὐδὲ τοῦτο ὄργης, πάσι τε
Κατεκείμενοι ὄργηλοι εἰσὶ, καὶ τίποτε εἰσάγασιν
ιρηνεῖσθαι. οὐδὲ ποίοις εἰς γένος, Τοῦτο μὲν οὐ, οὐδὲ
μυοέχοι μὲν τούτων, αἴπετον δέ μη, αἴδυ-
νατον δὲ εἴτε τοῦτο ὄργηλος ἐμποιεῖν. οὐ μοίως δέ καὶ
τοῦτο τοῦτο. * Τοῦτο τοῦτο αἴλαφα. οὐδὲ τοῦτο οὖν οὐδὲ τοῦτο
τοῦτο μεταβάλλονται τοῦτον τοῦτον, οὐδὲ τοῦτο τοῦτο
τοῦτο μεταβάλλονται τοῦτον τοῦτον.

affectionem verò esse aliquo modo auditorem, in iudiciis. Non enim eadem videntur amantibus, & odio habentibus, neque irascientibus, & leniter se habentibus, sed aut omnino diuersa, aut magnitudine diuersa. Amanti enim is de quo haberet iudicationem, aut non iniuste agere, aut parum videtur iniuste agere. Odio autem habenti, contrarium. Et cupienti quidem, & bene speranti, si sic futurum iucundum, etiam fore, & bonum fore videtur. Affectus verò experti, & dubitanti, contrarium. Cur igitur ipsi sint fide digni, qui dicunt, tres sunt causæ. Tot enim sunt, propter quæ fidem præstamus, præter demonstrationes, nempe prudentia, & virtus, & benevolentia. Nam falsum sequuntur in iis quoibus dicunt, vel consultant, aut propter omnia hæc, aut propter horum aliquid. Aut enim propter imprudentiam non rectè id opinantur: aut opinantes rectè, propter improbitatem, quæ videntur, non dicunt: aut prudentes quidem, & probi sunt, sed non benevoli. Itaque contingit, ut optima consilia non dent, qui ea cognoscunt. Et præterea nihil est. Necesse igitur est, qui omnia videatur hæc habere, cum esse apud auditores fide dignum. Iam vnde prudentes, & probi apparent, ex iis quæ de virtutibus explicata sunt, sumendum est: ex iisdem enim & alterum aliquis, & se ipsum comparabit talem. De benevolentia autem, & amicitia in iis quæ pertinent ad affectus, dicendum nunc est. Sunt verò affectus, per quos cùm se immutent, differunt in iudicationibus: quos sequitur molestia, & voluptas, ut ira, misericordia, metus, & quæcumque alia eiusmodi, & his contraria. Oportet autem diuidere ea quæ de uno quoque tradentur, in tria. ut quæratur, exempli causa, de ira, tum quomodo affecti iracundi sint, tum quibus consueverint irasci, tum in quibus. Si enim unum, vel duo teneamus ex his, & non omnia, fieri non poterit ut iram excitemus. Similiter verò etiam de aliis. Quemadmodum igitur, & in iis quæ antè dicta sunt, descripsimus propositiones: sic etiam in iis faciemus, & diuidemus eo qui dictus est modo.

A

ΚΕΦΑΛ. β'.

CAPUT II.

De ira.

IAM VERÒ SIT IRA APPETITIO CUM DOLORE
CONIUNCTA, EIUS QUE APPARET, VLTIO-
NIS, PROPTER EAM QUE APPARET, DESPI-
CIENTIAM, VEL IN SE, VEL IN SUORUM QUEM-
PIAM NON CONUENIENTER. ET QUONIAM TA-
LIS EST IRA, NECESSE EST VT IS QUI IRASCITUR,
IRASCATUR SEMPER SINGULARIUM ALICUI, VT
CLEONI, SED NON HOMINI. ET QUAIA SIBI,
AUT SUORUM ALICUI FECIT, AUT FACTURUS FUIT.
PRÆTEREA VERÒ, VT OMNEM IRAM CONSE-
QUATUR ALIQUA VOLUPTAS EX SPE VLCISCENDI.
IUCUNDUM ENIM EST EXISTIMARE SE CONSE-
CUTURUM ESSE QUE APPERIT. NEMO AU-
REM QUE VIDENTUR FIERI NON POSSE, APPER-
IT. AT QUI IRASCITUR, APPERIT QUE A SE FIE-
RI POSSUNT. QUAMOBREM RECTE DICTUM EST
DE IRA.

Dulcior effuso que melle in pectore cres-
cit.

Consequitur enim voluptas quedam & C
ex hoc, & ex eo, quia versantur in vlciscen-
do cogitatione. QUE Igitur tunc fit
phantasia, voluptatem parit, vt quae in
somiis. Et quoniam despiciens est
actus opinionis in eo quod nihil estimandum
videtur, (etenim mala, & bona
digna arbitramur studio esse, & quae
referuntur ad hec; quae verò sunt nihil,
aut admodum parva, nulla re digna exi-
stimus) tres sunt species despicien-
tiae, contemptioque, & incommodatio,
& contumelia. Qui enim contemnit,
despicit: quae enim arbitrantur nulla re
digna esse, ea contemnunt. Quae verò nulla
re digna sunt, despiciunt. Et qui in-
commodat, videtur contemnere. Est
enim incommodatio, impedimentum,
quod fit voluntatibus, non vt ali-
quid sibi eueniat, sed vt ne illi. Quo-
niam igitur non spectat, vt sibi aliquid
eueniat, despicit. Id enim manife-
stum est, quia nec profuturum existi-
mat, (nam timeret, & non despiceret,) nec profuturum illa in re, quae vi-
lum habeat momentum, (nam curaret,
vt amicus esset.) Et qui contumeliam in-
fert, despicit. Est enim contumelia no-
cere, & molestum esse in iis in quibus de-
decus est patienti, non vt aliquid fiat si-
bi aliud, nisi quod fit, sed vt vo-
luptatem perecipiat. Etenim referen-
tes non faciunt contumeliam, sed
vlciscuntur. Caussa verò voluptatis
est contumeliam facientibus, quod arbi-
trantur malefaciendo se excellere magis.

Tom. III.

OΙσ ὄργιζοται, καὶ ως ἔχοτες, καὶ θύμοι.

EΣΤΩ ΔΙΗΘΥΜΗ, ὅΡΕΞΙΣ ΜΤΙΧΙΠΗΣ
ΜΟΕΙΔΑΣ ΦΑΥΟΛΗΝ, ΣΦΑΓΑ ΦΑΥΟΛΗΝ
ΟΛΙΓΩΣΙΔΗ ΤΗΝ ΕΙΣ ΑΥΤΟΥ, ΗΝ ΕΙΣ ΑΥΤΩΝ ΤΙΝΑ ΜΕΤΑ
ΑΦΕΟΝΤΑΣ. * ΕΙ ΔΗΤΥΤ ΕΣΙΝ ΗΘΥΜΗ, ΑΙΔΥ
ΧΗ ΤΟΝ ΘΥΜΟΛΗΝ ΘΥΜΟΥ ΘΥΜΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΑΕΙ ΤΗΝ ΚΑΦΗ
ΕΡΓΑΣΙΑΝΙ. ΟΓΓ. Κλέωνη, ΔΛΙ ΟΙΚΑ ΛΕΦΤΑ
ΧΗ ΟΠΙΑΘΟΥ, ΗΝ ΤΟΝ ΑΥΤΟΥ ΝΙΠΠΟΙΚΕΣ, ΗΝ ΗΝ
ΜΕΛΛΕ. ΚΑΙ ΠΑΣΟΡΓΗ ΕΠΙΔΑΥ ΤΙΝΑ ΙΔΟΝΙΑ ΤΗΝ
ΔΠΟ ΤΗΣ ΕΛΠΙΔΟΣ ΤΥΧΗ ΜΟΥΡΙΑ ΔΑΥ. ΗΔΥ ΙΔΟΥ
ΥΔ ΠΟΙΕΑΔΑ, ΠΥΞΕΑΔΑ ΩΝ ΕΦΙΕΣ. ΟΙΔΗΙΣ ΔΕ
ΤΗΝ ΦΑΥΟΛΗΝ ΑΔΙΑΤΑΝ ΕΦΙΕΣ ΑΙΤΑΙ, Ο ΓΟΥ
ΘΥΜΟΛΗΝ ΕΦΙΕΣ ΑΙΤΑΙ ΔΙΑΤΗΝ. ΟΓΓ. ΚΑ-
ΛΑΣ ΣΙΡΤΑΙ ΤΑΣ ΖΥΜΕΙ,

ΟΣΤΕ ΠΟΛΥ ΥΛΙΚΙΑ ΜΕΛΙΤΡΑ ΚΑΤΑΛΕΙΒΟ-
ΛΙΔΡΟΙΟ,

ΑΙΔΡΑΙΝ ΟΙΣΤΗ ΑΙΤΑΙ ΕΞΕΙΣ,
ΑΙΚΟΛΟΥΘΟΥ ΔΙΗΔΟΝ ΤΙΣ ΔΦΑΠΤΥΧΕ ΕΙΓΑΤ
ΔΦΑΠΤΕΙ ΒΟΙΟΥ ΣΠΙ ΝΙΜΟΡΔΑΣ ΤΗΝ ΔΦΑΡΟΙΑ. Η
ΓΕΝΙ ΤΕ ΧΥΛΟΛΗΝ ΦΑΥΑΣΙΑ, ΗΔΟΙΑΝ ΠΟΙΟΥ
ΩΝ ΤΗΝ ΤΗΝ ΑΙΤΑΝΙΑΝ. ΕΠΕΙ ΟΓΓ. Η ΟΛΙΓΩΣΙΑ ΒΟΤΗ
ΣΦΕΡΓΗΔΑ ΔΕΞΙΑ ΤΑΣ ΤΟ ΜΗΔΕΙΑΣ ΑΞΙΟΥ ΦΑΥΑ-
ΡΗΝΟΣ. ΧΗ ΥΔ ΤΑ ΚΑΚΑ ΧΗ ΤΑΓΑΔΑ ΑΞΙΑ ΟΙΟ-
ΝΙΑ ΣΠΟΥΔΗΣ ΕΓΓ.), ΧΗ ΤΑ ΣΠΑΤΕΙΝΟΤΑ ΤΑΣ
ΤΑΜΑ ΕΣΑΔΕ * ΜΗΔΕΙΝ, ΗΝ ΠΟΙΟΥ ΜΙΧΕΙ, ΟΙΔΗ ΜΙΧΡΟΙ
ΙΟΣ ΑΞΙΑ ΝΙΑΛΕΙΜΒΑΙΟΙ ΤΕΙΑ ΟΓΓ. ΒΟΤΗΕΙ
ΗΝ ΟΛΙΓΩΣΙΑΣ, ΝΕΤΑΦΕΙΝΟΙΣ ΤΕ ΧΗ ΕΠΙΠΡΕΑ-
ΜΟΣ. ΕΙ ΒΕΙΣ ΟΓΓ., ΤΕ ΥΔ ΚΑΤΑΦΕΙΝΟΙ, ΟΛΙΓΩΡΗ:
* ΑΓΓ. ΥΔ ΟΙΟΙΚΑΙ ΜΗΔΕΙΑΣ ΑΞΙΑ ΕΓΓ.), ΚΕΙΤΑΙ ΚΑ-
ΤΑΦΕΙΝΟΙΣ. ΕΙ ΔΕ ΜΗΔΕΙΑΣ ΑΞΙΑ, ΟΛΙΓΩΡΗ-
ΜΟΙ. ΕΙ ΕΠΙΠΡΕΑΙΣ ΟΓΓ., ΦΑΥΑΤΑΙ ΚΑΤΑΦΕΙΝΕΙΝ. ΕΓΓ
ΥΔ ΟΕΠΙΠΡΕΑΟΙΟΣ, ΕΙ ΠΟΙΟΙΟΙΟΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΣ-
ΟΙΝ, ΟΥΧ ΥΙΑ ΝΙΑΤΑΙ, ΔΛΛΙ ΥΙΑ ΜΗ ΣΧΕΙΝΑ. ΕΠΕΙ
ΟΙΩ ΟΥΧ ΥΙΑ ΝΙΑΤΑΙ Η, ΟΛΙΓΩΡΗΙ, ΔΗΛΟΥ ΥΔ ΟΓΓ
ΟΥΤΕ ΒΛΑΦΗΙ ΝΙΑΛΕΙΜΒΑΙΕΙ: ΕΦΟΒΕΙΤΟ
ΥΔΡ, ΧΗ ΟΙΚΑ ΟΛΙΓΩΡΗΙ: ΟΥΤΩ ΩΦΕΛΗΣΑΙ
ΑΙ ΟΙΔΗΑΣ ΑΞΙΑΙ ΥΔΡΟΥ ΕΦΕΙΝΟΙΣ ΥΔΡΑΙ ΟΓΓ. ΟΥΤΩ
ΤΙ * ΦΙΛΟΣ ΕΓΓΙΑΙ, ΧΗ ΟΓΓ. ΒΕΙΛΑΙ ΔΕ, ΟΛΙΓΩ-
ΡΗΙ. ΕΙ ΥΔΡ ΙΒΕΙΣ, * ΤΟ ΒΛΑΦ ΣΙΕΙ: ΧΗ ΦΙΛΟΥ
ΛΥΠΕΙΝ, ΕΦ ΟΙΣ ΑΙΣΧΙΑΙ ΕΓΓΙ ΤΟΙ ΠΑΙΧΝΙΤΙ, ΛΕΖΙΝ
ΜΗ ΥΙΑ ΝΙΑΤΡΗ * ΑΙΤΑΙ ΑΛΛΑΦΗ ΟΓΓ., ΤΙ ΕΓΓ. ΑΙΤΑΙ ΑΙΤΑ
ΥΔΡ, ΔΛΛΙ ΟΠΑΣ ΝΙΑΤΗ. ΟΙ ΥΔΡ ΑΙΤΑΙ ΠΟΙΟΙΟΙΣ ΤΕΙ
ΟΥΧ ΙΒΕΙΛΑΙ ΟΙΣ, ΑΙΛΛΑ ΤΙ ΜΑΡΕΙΑΤΗ. ΟΙ-
ΓΟΙ. ΔΕ ΤΗΣ ΗΔΟΝΗΣ ΤΟΙΣ ΙΒΕΙΛΑΙ ΟΙΣ, ΟΗ ΟΙΟΙΣ
ΚΑΚΑΙΣ ΔΡΑΙΤΕΣ ΑΙΤΑΙ ΝΙΑΛΕΙΜΒΑΙ ΜΑΛΛΟΥ.

RIG

Επιστ.α. Η τίμησεν ἐλάων γόνον καὶ γέρες αὐτὸς α-
πούρεις. Κ,

Ινιδος, 1. - * ωσει τιν' αὖ μητρα μεταμόρφωσιν.

ως οὐδὲ ταῦτα ὄργιζόμενος. ταφεσθέντειν τῇ
οἰστρᾷ πολυναρέσιαται τὸ τόπον πίστιν αὐτῷ γέ-
νος, καὶ διάφανον, κατ' αρέτην, Κόλωνος
φέντε ταῦτα ταῖς πόλεσι πολύ. οἴτη, τὸ γενήμα-
τιν οὐ πλευστός, πέντες. Καὶ τὸ διάλεγμα ρητόει-
χει, καὶ διατάχει εἰπεῖν. καὶ πρόχειν, πρόχομέ-
νοι. καὶ πρόχειν αἱξιος οἰόμενος, τῷ αρχεμάτῃ
αἱξίου. δῆρις εἴρηται,

Ιανάδ. β. Θυμός δὴ μέγας ὅτι δῆπερ εφέων βασιλίων
χα,

Ινέδ.ε. Αλλαγής μετάποθεώς χειροφύλακα, φυλακής πελέσατη.

ἀγανακτῶσι γέλει τὸν ἀπόροχον. ἔνι, υφὲ
ἄνδρες οἵεραι δῆ πάρεια μεῖροι οὐτοι μὲν εἰσιν, οἱ δὲ
δῆ πεποίκησαν, οἱ ποιεῖσαν, οἱ αὐτὸς, οἱ τῷ αὐτῷ τις,
οἱ δὲ αὐτός, οἱ βούλευται, οἱ ἐβουλήθησαν. Φανερόν
οὖσαν τούτων οὐδὲν, πάντες τὸν ἀχριπτόνοργον θε-
ταν αὐτοὶ, καὶ οὐτοι, καὶ οὐτοι ποιαν αὐτοὶ μηδὲ
γέλοντες· ὅταν λιπαρίται· ἐφίεται γέλος ὁ λυ-
γρ. εἰλιποῦς πούλιμος. * Εἰσέτε κατ' θεοὺς περίπατον διῆς μοδί-
κετε διευ- χρούηται οἴτη. Καὶ μικρώτεροι περίπατοι εἰσέ-
ωσαν οὐ- ποτοι, οἱ μάρτιοι θεούροι Φανερέται πολῖται· καὶ αὐτοὶ πε-
ριπάτησαν, αὐτοὶ περιπάτησαν, εἰσέ-
περιπάτησαν, τε ἀλλοι ποτοχλῆται· * οὐταντὸν ἀχριπτόνοργον, τοῖς πα-
τέραις. στιν ὄργανον τοις μηδὲ κακούσιοις, πενόλιμοι, ἐρασ-
ταρ. Κατευ- τες, μικρώτεροι, οἱ λάως * θεοὺς περιποιοῦτες, καὶ μη-
διαντοις, καὶ θεούσιοις, ὄργανοι εἰσιν καὶ δύο παρέρμητοι·
μηλισταί μηδὲ περιπάτησαν τοὺς παρόντος ὀλιγω-
ρευτούς τε· οἴτη, κακούσιοις μηδὲ, τοῖς περιπάτησαν τὸν νό-
σον πενόλιμος μὲν, τοῖς περιπάτησαν τὸν πενίδην· πο-
λεμῆται μὲν, τοῖς περιπάτησαν τοὺς πόλεμον· ἐραστοὶ δὲ τοῖς
περιπάτησαν τὸν ἑρωτα· οἱ μάρτιοι· περιπάτησαν τὸν ποτοχλῆται· οἱ ποτο-
χλῆται γέλοντες τούτους τοὺς παρόντος παρίσιες. ἔνιοι, ἐδινέτοι
τούτους· οἱ πολεμῆται μηδὲ περιπάτησαν, οἱ ποτοχλῆται τὸν περιπάτησαν
ποτοχλῆται μηδὲ περιπάτησαν, οἱ ποτοχλῆται (βούλευται). Μηδὲ
καὶ ὡραῖοι, καὶ χρυσοί, οἱ θεοφόροις, καὶ ιλικίαι,
καὶ τρυπται φάνεροι, ποτοχλῆται περιπάτησαν
ὄργανον, καὶ πότε, καὶ ποτοχλῆται οὐδὲ οὐδὲ
μηλισταί τούτους εἰσιν, μηδὲν καὶ θεούσιοι

A Quamobrem iuuenes & diuites contumeliosi sunt : excellere enim se arbitrantur , contumeliam inferendo. Contumeliae verò est , non aestimare. Et qui non aestimat , despicit. Quod enim nulla re dignum est , nullam habet aestimationem nec mali nec boni. Quamobrem ait irascens Achilles , Non aestimauit , quoniam creptum donum ipse retinet : & Tanquam non aestimandum profugum. Ut qui propterea irascatur. Convenire autem arbitrantur , se magnifici ab inferioribus genere , facultate , virtute , & omnino eo in quo aliquis longè excellit , ut in pecuniis diues pauperi , & in dicendo eloquens , ei qui dicendo non valet , & imperans , ei cui imperatur , & qui existimatur esse dignus qui imperet , ei qui dignus est cui imperetur. Quamobrem dictum est , Ira est magna ab loue natorum regum. Et alibi , Conceptam tamen iram seruat. Molestiam enim habent propter excellentiam ; præterea à quibus aliquis putat benignè fieri oportere. Isti autem sunt , quos beneficio affecit , vel afficit , aut ipse , aut suorum aliquis , aut propter ipsum , vel vult , vel voluit. Apparet igitur iam ex his quo modo se habentes irascantur ipsi & quibus & propter quæ : Ipsi enim cum dolent. Nam appetit aliquid dolens. Siue igitur dilecto obstat erit aliquis , ut sicut ad bibendum , siue non directo , similiter idem videatur efficere , & , si refrageretur aliquis , & , si non suffragetur , & si qua alia in re turbarit sic se habentem ; omnibus irascitur. Quamobrem ægrotantes , paupertate laborantes , amantes , sicutientes , omnino cupientes , & non rectè agentes , iracundi sunt , & qui concitentur , idonei. Maximè quidem aduersus eos , qui præsentem statum despiciunt , ut ægrotans quidem in iis que pertinent ad morbum , paupertate autem laborans in iis quæ ad paupertatem , bellator in iis quæ ad bellum , amator in iis quæ ad amorem. Similiter verò etiam in aliis : præparatur enim quisque ad suam cuiusque iram ab inhærente affectu. Præterea verò si contraria acceperit molestiam enim affert maiorem , quod multum etiam præteropinionem est. quemadmodum etiam delectat , quod mulcum præter opinionem est , si factum sit , quod vult. Quamobrem & horæ , & tempora , & affectiones , & actates ex his apparent , quales aptæ sint ad commotionem iræ , & quando , & ubi , & ut quo magis in eis sunt , aptiores etiam sunt ad commotionem.

A ipsi quidem sic se habentes facile ad iram concitantur. Irascuntur autem & iis qui irrident, & iis qui subsannant, & iis qui illudunt. Contumeliam enim faciunt. Et iis qui in eis nocent quæ contumeliz signa sunt. Necesse autem est ut talia sint, quæ neque pro re aliqua, neque utilia agentibus sunt. Nam enim videntur propter contumeliam. Et maledicentibus & contemnentibus in iis quibus ipsi maximè student, ut qui in philosophia cupiunt alios superare, si quis inuehatur in philosophiam: qui verò in forma corporis, si quis in formam, similiter verò etiam in aliis. Atque hæc multo magis, si suspicentur ea non adesse sibi, vel omnino, vel non firmè, vel non existimari. Quod si valde existiment se hæc in iis in quibus illuduntur, non erant. Et amicis magis quam non amicis: arbitrantur enim conuenire magis, se ab ipsis beneficio affici, quam non. Et iis qui consueverint honorare, aut curare, si non amplius sic conseruentur. Etenim ab his arbitrantur se contemni. idem enim facturos. Et iis qui non reddunt beneficium, nec par reddunt, & iis qui contraria faciunt ac ipsis, si inferiores sint. Contemnentes enim omnes eiusmodi videntur. Atque hi quidem, ut eos qui inferiores sint: illi verò tanquam ab inferioribus beneficio affecti. Et iis qui in nulla sunt existimatione, si despiciant, magis. Positum enim est, iram esse despicientiæ aduersus non conuenienter se gerentes. Conuenit autem inferioribus non despicer. Et amicis, si non benedicant, aut faciant, & præterea magis, si contraria faciant, &, si non sentiant ipsis indigere, ut Antiphonis Plexippus Meleagro: despicientiæ enim non sentire signum est. quæ enim curamus, non latent. Et iis, qui gaudent rebus aduersis; & omnino iis qui bono animo sunt in ipsorum rebus aduersis. aut enim inimici, aut despicientis signum est. Et iis qui non curant, si molesti sunt. Quamobrem & mala nuntiantibus irascuntur. Et iis, qui aut auscultant de ipsis, aut spectant ipsorum mala. similes enim sunt, aut iis qui despiciunt, aut inimicis. Amici enim condolent. Spectantes verò propria mala, omnes dolent. Præterea despicientibus, apud quinque hominum genera, apud eos quibuscum de honore concertant, apud eos quos admirantur, apud eos quibus volunt se admirationi esse, apud eos quos reuerentur, & inter eos qui reuerentur ipsos. Inter hos si quis despiciat, irascuntur magis.

Tom. III.

αἰσὶ μὴ σὺνούτως ἔχοτες, ωχικοῖ τρέφε
όργην. ὅργιζονται δὲ τοῖς τε καπανελμοῖς, οὐ
χλιμάζονται, τὰς σκέψιμοις. μέτειδος
γάρ. τὰς τοῖς τὰ θεῖα βλασphemοῖς. δύσι
ὑβρεας σπυζα. αἰάγκη δὲ πιάστα εἶ), αἱ
μῆτε αἱτηνὸς, μήτι ὠφέλιμα τοῖς πεισ-
σιν. ἥδη γάρ δοκεῖ δι' ὑβρειν, τὰς τοῖς κακῶς
λέγεσται, οὐ καπαθεγνοῦσι, τοῖς αἱ αἰσὶ με-
λισα σπουδαζοῦσι. εἴ, οἱ ὄπι. φιλοσοφίας
φιλοσιμούμενοι, εἴς τις εἰς τοὺς φιλοσοφίας
οἱ οἱ ὄπι τηῖσται, εἴδη τις εἰς τοὺς ιδέους ο-
μοίως δι'. Εἴποι τῷ ἀλλων τούτῳ δὲ πολ-
λῷ μᾶλλον, εἴς τις αἰσθητοῖς μὴν οὐ-
παρχεῖν αἰτεῖς, οὐ δλως, οὐ μὴ ιχυράς, οὐ
μὴ δοκεῖν. ἐπειδὴ δὲ σφόδρα σιωργεῖν τοῦτο-
χει τούτοις σὺν αἷς σκώπιοισι, οὐ φρεγτί-
ζοται. τοῖς φίλοις μᾶλλον οὐ τοῖς μὴ φί-
λοις. οἵονται γάρ τεστικεῖν μᾶλλον τοῖς
αὐτῷ δι' πάρχειν. οὐ μη. Εἴ τοῖς ἐπιτρέπεται *
ημάν, οἱ φρεγτίζειν, εἴς τούτῳ μὴ οὔτως ημ. μᾶλλον,
όμιλοις. τοῦ γάρ τοῦ τούτων οἵονται κατα-
φρεγτεῖσθαι.* τούτοις δὲ ποιεῖν. τοῦ τοῖς μὴ τούτοις τοῦ
αἴνιποιοσιν δι', μηδὲ τοὺς ιστούς αἴτιοις ποιεῖσθαι
δοῦσι. τοῖς τούτοις ποιοῦσιν αἰτεῖς, εἴς
ηποιεῖσθαι. καταφρεγτεῖσθαι πομπέοις οἱ τοιοῦτοι.
φρεγτεῖσθαι. Εἰ οἱ ημί, οἱ ηπόντες οἱ οἱ, οἱ
πορτρέτοις ηπόντες. Εἴ τοῖς δι' μηδενὶ λέγωσιν, δι' οὐ
οὐδὲ λιγαράστι μᾶλλον. τούτοις γάρ οὐργή
τοῦ οὐλιγωεῖσθαι τοῦ μὴ τοῦτοις τοῦτοις.
τοῦτοις δὲ τοῖς ηπόντοις μὴ οὐλιγωρέειν. τοῖς δὲ
φίλοις, εἴδη τε μὴ δι' λέγωσιν, οὐ ποιεῖσθαι τοῦ
τοῦ μᾶλλον, εἴς τούτοις πομπέοις, τοῦτοις μὴ αἰσ-
θαντεῖσθαι δεομένων. οὐδὲ οἱ Ανηφαῖτος
Πληξιππος τῷ Μελεάρχῳ οὐλιγωεῖσθαι
τοῦ μὴ αἰσθαντοῖς σπυζον. οὐ γάρ φρε-
γτίζονται, οὐ λειθάραι. τοῦ τοῖς ηπότεροις τοῦτοις
τοῦτοις αἴτιοις. Εἴ δλως οὐδυμούμενοις σὺ-
τοῖς ξανθῶς αἴτιοις. οὐ γάρ ἐγέρειν, οὐ δλι-
γωεῖσθαι σπυζον, Εἴ τοῖς μὴ φρεγτίζεσσι,
εἴδη λυπήσοσι. δι' τοῦ τοῦ κακοῦ αἴγγελ-
λεσσιν οὐργίζεσσι. τοῦ τοῖς οἱ αἰκούσοις τοῦτοις
αὐτῷ, οἱ θεωρόις τὰ αὐτῷ φαῦλοι: οὐ-
μοιοι. γάρ εἰσιν οὐ οὐλιγωρέοσιν, οὐ ἐχθρεῖσθαι
γάρ φίλοι στιναλγεῖσθαι. θεωρόις δὲ τὰ οἰ-
κεῖα φαῦλοι πομπέοις, αλγεῖσθαι. οὐδὲ, τοῖς οὐ-
λιγωρέοσι τοῦτοις πέμπει, τοῦτοις οὐδὲ φιλε-
πιμοῦται, τοῦτοις οὐδὲ θεωρέοσιν, οὐ φίλοι
βουλευται θεωρήσεαται, τοῦτοις οὐδὲ αἴρεσσο-
νται. οὐ τοῖς αἴρεσσοις αἰτεῖς. σὺ τοῦ
τοῖς εἴδη τοῦ οὐλιγωρῆ, οὐργίζεσσι μᾶλλον.

RSS ij

Εποιησί τε τὸν θεατὴν ὀλιγωρεύειν, τῷ δὲ ὁν
βοῶδει. αὐτοῖς αὐτοὶ γένονται *Βοῶδειν. οἵ γε τεκνά, τέκνα,
γυναικεῖς, πάροχοι δέοντες. καὶ τοῖς χάρει μὴ
ἀποδιδόμενοι· τοῦτο γένος στοιχεῖον γένος ὀλιγω-
ρεία. Εἰ τοῖς εἰρωθεισούσιοις, ταῦτας απουδά-
ζονται· καταφερούνται γένος εἰρωτεία. καὶ τοῖς
τοῦ ἄλλου δὲ ποιηκοῖς, αὐτοὶ μὲν Καίτην· καὶ
γένος τῷτο καταφερούνται, τὸ μὲν αἴξιον ὡν
ποιηταῖς Καίτην. ποιηκοῖς δὲ ὄργης καὶ λήπη,
αὖτις μέτρον. δῆλον γένος ὀπομάτων οἷς Α * ταῦτα μηνεργά·
ὀλιγωρείας γένος δοκεῖ καὶ λήπη σπουδῶν τούτων· δι-
αμέλειας μὲν γένος λήπη σπουδῆς καὶ αἱμέ-
λεια, ὀλιγωρεία δὲ τοῦ οἴς μὲν διὰς ὄργης οὐται,
καὶ αἱς ἔχοτες, Εἰ Διάγονος ποῖα, αἱμα εἰρωτεία.
δηλονται δὲ αἱς δέοις διὰ τοῦ κατασκοπαῖς Εἰ τοῦ
τοῦ λόγου τοιούτους οἷς ὄργης ὄργηλες ἔχου-
σι, καὶ τοῖς σταυτοῖς τοιούτοις σταυτοῖς οὐται,
εἴφη οἷς ὄργηλες οὐται· καὶ τοιούτους οἷοις ὄργη-
ζονται.

ΚΕΦΑΛ. γ'

Παῖς ἔχοτες ταῦταί εἰσι, Εἰ ταῦτα τινας
πρᾶπες ἔχονται, Εἰ Διάγονος πίνουν
ταῦταν τοιούτα.

Τετρ. Στρ. οὐτοῦ Ε ΓΕΙ ΔΙ Ε ὄργηλεσταί σταυτοῖς * ταῦ-
ταν ταῦτα, Ε ὄργηλεστα, λη-
τοῖς παῖς ἔχοτες ταῦταί εἰσι, καὶ ταῦτα
τινας πρᾶπες ἔχονται, καὶ Διάγονος ταῦταν τοιούτα.
ἔτσι δὲ μὴ πρᾶπες, κατασταῖς Ε πρέμη-
στος ὄργης. εἰ διὰς ὄργηλεστα τοῖς ὀλιγωρεύεστοι,
ὀλιγωρεία δὲ δέστιν ἔχουστοι, Φανερών δὲ Ε τοῖς
μηδὲν τούτων ποιοῦστοι, ηδὲ αἱκοστοῖς ποιοῦστοι, ηδὲ
Φανερούμενοῖς τοιούτοις, ταῦταί εἰσι. Ε τοῖς
τοῦτον τία ὥντε ποίησθε βλασphemοῖς. καὶ οἵσαι καὶ
ἀδείσις αὐτοὺς τοιοῦτοι. Κατέστις γένος αὐτῷ
δοκεῖ ὀλιγωρεῖ. Ε τοῖς ὄμολογοῖς Ε μεταμε-
λομένοῖς· αἱς γένος δικινεῖται λυσθεῖσται
τοῦτο τοῖς πεποιημένοῖς, παύονται τῆς ὄργης. οὐ-
μένον γένος τῆς τέλοικετῆς κατέστωσες· τοῖς μέν
γένος προσουμένοις Ε αἰνιλέγονται μᾶλλον κα-
τατίθομεν. ταῦτα δὲ τοὺς ὄμολογοῖς δι-
κινεῖται κατείχεσται, παύονται διμεύμενοι·
αἴτιον δὲ, οὐδὲ αἰσχυντία τὸ τοῦ Φανεροῦ πρ-
εστατή· οὐδὲ αἰσχυντία, ὀλιγωρεία καὶ
ταῦτα. οὐ γεων πολὺ καταφερού-
μεν, οὐδὲ αἰσχυντία. Ε τοῖς τακτεισουμένοις
ταῦτα, καὶ μὲν αἰπλέγονται Φανεροῖς γέ-
νος ὄμολογοῖς ηπίους Εἴναι· οἱ δὲ ηπίους, Φα-
νεροῖς τοιούται· Φανερούμενος δέ Κατέστις ὀλιγωρεῖ.

A Et iis qui in eiusmodi rebus despiciunt,
quas ipsis turpe est non adiuuare, ut pa-
rentes, filios, uxores, subditos. Et
gratiam non agentibus. præter conue-
niens enim est despicientia. Et dissimu-
latione vtentibus apud eos qui scribunt
aunt; quia pertinet ad contemptionem
dissimulatio. Et iis qui de aliis bene-
riti sunt, si non etiam de ipsis. etenim
id pertinet ad contemptionem, non aesti-
mare dignum iis quibus omnes di-
gnos aestimet, etiam ipsum. Confi-
ciens vero ira, etiam obliuio est, ut
qua etiam nominum ferè est. despi-
cientia enim videtur etiam obliuio si-
gnum esse. Nam propter non curan-
tiam, obliuio sit. at non curantia, des-
picientia est. Ac quibus quidem ira-
scuntur, & quomodo se habentes, &
propter qua dictum est. Manifestum
autem est, oportere ipsos parate ora-
tione tales, quales cum sunt, iracundè
se habent, & aduersarios iis rebus affines,
in quibus irascuntur, & tales, qualibus
irascuntur.

C

CAP V T III.

De definitiōne.

Q Voniam vero irasci, & deliniri, con-
traria sunt, & ira, & delinitio, su-
mendum est, & quomodo se haben-
tes lenes sint, & erga quos leniter se ha-
beant, & per qua leniantur. Sit igitur
delinitio, sedatio, & remissio ira. Si
ergo irascuntur despicientibus, despi-
cientia vero est sponte, manifestum est,
& iis qui nihil horum faciunt, vel non
sponte faciunt, vel apparent tales, lenes
esse. Et contraria iis qua fecerunt vo-
lentibus. Et quicumque etiam in se tales
sunt. nemo enim se videtur despicer. Et
confidentibus & quos pœnit. Qua-
si enim loco pœna molestia afficiantur
in iis qua facta sunt, requiescent ab
ira. Signum vero est in famulorum
castigatione. Inficiantes enim & con-
tradicentes magis castigamus. Ve-
rum aduersus confidentes iuste se ca-
stigari, conquiescimus exandescen-
tes. Gauſſa vero est, quod impuden-
tia est manifesta negare: at impudentia
est despicientia, & contemptio. Quos
igitur valde contemnimus, apud eos pu-
dore non afficimur. Et se submitten-
tibus & non contradicentibus. Videntur
enim confiteri se inferiores esse. at inferio-
res timent. qui vero timet, nemo despicit.

RHETORICORVM LIBER II.

۷۵

aduersus autem se submittentes, requies-
cere iram, etiam canes manifestum fa-
ciunt, non mordentes eos qui prostrati
sunt. Et serio agentibus eum serio age-
tibus. Viderur enim curari, sed non con-
temni. Et iis qui in re maiore gratificati
sunt. Et rogantibus ac deprecantibus.
submissiores enim sunt. Et contumelio-
sis ac subsannantibus atque despicientibus
aut nullius, aut non bonorum, aut non
talium, quales ipsi sunt. Omnino autem
ex contrariis oportet considerare ea que
pertinent ad leniendum. Et iis, quos ti-
ment, & proptet quos pudore afficiun-
tur. quoad enim ita se habeant, non iras-
cuntur. Fieri enim non potest ut simul
timeant, & irascantur. Et iis qui ob iram
fecerunt, aut non irascuntur, aut mi-
nus irascuntur: non enim propter despici-
entiam videntur egisse. Nemo enim
qui irascitur, despicit. etenim despicien-
tia vacat dolore, ira vero cum dolore est.
Et iis, qui propter ipsos pudore afficiun-
tur. Et qui se habent contrario modo ac
illi qui irascuntur, profecto lenes sunt, ut
in ludo, in risu, in festo in felici die,
in recta actione, in saturitate, omnino
in indolentia, & voluptate sine contu-
melia, & in spe aqua. Præterea vero qui
commorati sunt in ira, & non recenter
irascuntur, Sedat enim iram tempus. Se-
dat vero etiam alterius iram maiorem de
alio sumpta poena prius. Quamobrem
recte Philocrates, dicente quodam dum
irascetur populus: Quid te non defen-
dis? Nondum, inquit. Verum quan-
do? cum alium videro in crimen yo-
catum. Lenes enim fiunt, cum in alium
iram consumperunt: quemadmodum con-
tigit in Ergophili casu. Magis enim ei suc-
cessentes, quam Callistheni, eum dimise-
runt, præterea quod Callisthenem pridie
morte mulctauerant. Et si conuicerint. Et,
si maius malum passi sint, quam ii qui iras-
cuntur, attulissent. quasi enim se sumpisse
poenam putant. Et si se iniuste agere ar-
bitrantur, & iuste pati. non oritur enim
ira aduersus iustum: quia non amplius
præter id quod conuenit, putant se pati.
ira autem id ipsum erat. Quamobrem
oratione oportet prius castigare. mole-
stè enim ferunt minus, dum castigan-
tur etiam serui. Et si eos non sensu-
tos esse putant se ab ipsis offendii, & pro
quibus passi sint. Nam ita singulatum est.
idque patet ex definitione. Quam-
obrem recte scriptum est, Dicito V-
lyssem euersorem, quasi non vltus
esset, si non sensisset, & à quo, & pro
quo. Quare neque aliis, quicumque
non sentiunt, irascuntur, neque mortuis
amplius. quippe qui passi sint extremum,

A οὖν μὲν τοῦτος τοῖς Καπεινοστρίμονες παύεται
ἡ ὄργη, καὶ οἱ κύνες δηλοῦσιν, τὸν δάκνοντες
τοὺς κατίδυο τελέκυρούς απουδάζονται τοῦτος
απουδάζονται· δοκεῖν δὲ απουδάζεσθαι, διὰ
τὸν κακόν τε φεύγειν αὐτοῖς. Καὶ τοῖς μείζοις κατέχειν πρέ-
τοροις, καὶ τοῖς μετονόμοις. Καὶ τοῖς στρατιώταις· Τα-
πεινόπτεροι γένονται. Καὶ τοῖς μὴ υβριζαῖς, μηδέ
χλευσασθεῖς, μηδὲ ὀλιγάρχοις, οἵτε μηδένα, οἵ
μηδεῖς γραπτοῖς, οἵτε εἴς τιούτοις σιδηρῷ αἰτεῖ.
Οὔτε δέ, σκληροὶ σεμνοῖς δέ τοι σχετεῖται· *
ταπεινότητα. καὶ τοῖς φοβούμενοῖς καὶ αἰγαλεο-
B τοῖς ἔπεις γένονταις τοῖς ἔχωσιν, τοῖς ὄργιζονται·
ἀδυνάτοις γένονταις φοβούμενοῖς καὶ ὄργιζεσθαι·
καὶ τοῖς δι᾽ ὄργην ποιήσασιν, οἵτε ὄργιζονται,
οἵτε πορόργιζονται. τὸ γένος δι᾽ ὄλιγας εἰσιν φοβού-
μενοῖς ταπεινοῖς· τοῖς δέ τοι ὄργιζόμενος ὄλι-
γαρχεῖ· οἵτε μὴ γένονται. * ἀλυπον· οἵτε ἀλυπον-
μένοργη, οἵτε λύπης, Καὶ τοῖς αὐτούσιοις αὐ-
τοῖς· καὶ ἔχοντες δὲ σταθμίας περὶ ὄργιζεσθαι,
δηλενότι ταπεινοί εἰσιν· οὕτι, σὺ παύμα, σὺ γέ-
λαπή, σὺ ἐρπή, σὺ βύη μεσία, σὺ κατερθῶσι·
C σὺ πληρώσῃ· ὄλως, σὺ ἀλυπία καὶ οὐδενῆ· *
μὴ υβριζαῖται, καὶ σὺ ἐλπίδι ὑπαντεῖ· οὕτι μηδέπα-
τεροικότες, Καὶ μήτε πάσηγεν τῇ ὄργῃ οὔτες· μηδέπα-
παυεῖτεροι ὄργην· καὶ τοῖς περὶ ἀλαζυληφτεῖ-
σα τηλεειδα ταπεινούς· δέ τοι Φιλοκράτες,
Εἰπόντος τίκος, ὄργιζομένου τῷ δίκου, Τί
οὔτε πάπλωγε; οὔπω γέ, ἐφη· ἀλαζόποτε;
ὅτῳ ἀλαζούσις μετρεῖται Βεβελημένον· ταπεινοῖς
γέγονται, ὅτῳ εἰς ἀλαζόποτον ὄργην αἰδαλώ-
D σωσιν· * οὕτι σπωέτην θέτε Εργοφίλεν. μᾶλλον
γένος χαλεπάγοντες, οἵτε Καλλιθέεις, αὐτοῖς δέ
τοι τὸ Καλλιθέεις τῇ ταπεινοτεραίᾳ καπε-
γναῖαι θάνατον· Καὶ εἰδὼς τοῦτο, καὶ ἐπειδή τοι κακόν
πεποιθότες ὁσιν, οἵτινες ὄργιζόμενοι ἐδρασσοῦσι·
ἄστροι γένος εἰληφέναι θηραείδια εἰσίν). Καὶ εἰδὼς
αἰδικόν οἴσται τοῖς μηδέπατοις μηδέπατοις παρέστη· τὸ γέγονεται
γένος τῇ ὄργῃ ταπεινούς τοῖς μηδέπατοις· τὸ γέγονεται τὸ
ταπεινούντοις παρέστη· οἵτινες τῇ ὄργῃ ταπεινούς.
δέ τοι περὶ λέγω δεῖ ταπεινολαζίειν· αὐταν-
E κτῆσαι γένος τῇ ποροκαλούσι· οἵτινες οἱ δασμοί·
καὶ ἐπειδή μηδέπατοις οἴσται, οἵτινες μηδέπατοις,
καὶ αὐτοὶ οἵτινες οἴσται· οἵτινες ὄργη, * τὸν καθέτην τοῦ
καθίσκεται· μᾶλλον οἵτινες οἴσται· οἵτινες μηδέπατοις,
δέ τοι ὄρθως πεποιηται φασθαι· * Οδυσσεῖς
τοιολικόργηοι· αὐτοὶ τοῦ πατέρης τοῦ οὐρανοῦ,
εἰ μή τοι θεός καὶ οὐφός οὐ, καὶ αὐτοὶ οὐρανοί· οὐτέ τοις
αἴροις οὔσοι μηδέπατοις, οὐρανοῖς οὔτε
τρις· * πεντεκοπτέρη, αὐτοὶ πεποιηται τοῦ οὐρανοῦ, πεντεκοπ-

Ἐ σόκον ἀλγήσοντι, οὐδὲ αἰσθησομένοις· οὐ
οἱ ὄργανοί μνοι ἐφίενται. δῆλον τὸν τοῦ Εκ-
τοροῦ ὁ ποιητὴς, πάνου τούτου βουλέμνος τὸν Α-
χιλλέα τῆς ὄργης, τεθνεῖτο.

Ιτιδ. ε. Κωφῶν γέροντος μηδέποτε εἰκίζεται μηδεί-
ποτε.

Αρετῶν δῆλον ὅτι ὅντες * καταρρεύειν βουλευέ-
νται, ὅπερ τούτων τὸν τόπον λεκτέον· αἵτοις
μὴν γένονται θεοὶ τούτοις θεοῖς· οἷς οἱ ὄρ-
γιζονται, οἱ φοβεροί, οἱ αἰσχύλοις αἰξίοις, οἱ
κερδεομένοις, οἱ ἀκορτες, οἱ παραληφθεῖ-
τοις πεποιημένοις.

ΚΕΦΑΛ. οἱ.

Τίνος φιλοίσταις μισοῦσταις εἰσίν.

TΙΝΑΣ οἱ φιλοίσταις μισοῦσταις, εἰσίν
οἱ, τίνος φιλίας καὶ τοῦ φιλούσορεστούμνοι,
λέγοντες. ἔτσι δὲ τὸ φίλειν, τὸ βούλεαθαι γί-
νεται οἴστραίστατα, σκέπτεσθαι, αλλαγή μη
αυτῷ, καὶ τὸ κατ' αἰτίαν φίλον τούτον εἶ-
τείτω. Φίλος δὲ οὗτος, οἱ φιλοί εἰσιν φιλού-
μνοι. οἵονται δέ φίλοι τοῖς, οἱ οὖτες ἔχειν οἰ-
μνοι ποστές δικαιόσης. πούτων δὲ τοσούτοις
τοσούτοις, διάγκη φίλοι τοῖς Τον σωμάτων μνον τοῖς
ἀγαθοῖς, εἰσιν αλλαγῶνται τοῖς λυπηροῖς, μη
δέχεται οἴτε οὐδὲν, αλλαγή δὲ σκέψιον. γνωριμόντων
οὐ βούλεοται, χαίρεσθαι πούτως τὸν σταυρόν
δέ, λυπητόν, ὡς τε τῆς βούλησεως σημεῖον, αἱ
λύπαι εἰσιν δοναι· * καὶ οἵοις γενέται αγαθαί
καὶ νεκάι εἰσιν αἵτοις φίλοι, εἰσιν αἵτοις
εὔθροι· βούτη γένος * τούτοις βούλεαθαι αἴρεται.
ώστε αἴρεται εἰς αλλαγή βούλεμνος, πούτων
φαίνεται φίλος τοῖς. καὶ ποὺς πεποιηκέτε δέ,
φιλούμνοι, οἱ αἵτοις, οἱ οὐ κακοίστρα· οἱ εἰς μεγά-
λα, οἱ εἰς παραγόμνοις, οἱ σὺν τούτοις κακοίσις, καὶ
αὐτῷς ἔιεσθαι· οἱ οὖτες διοίστρα βούλεαθαι πούτων
δέ. εἰ τοις τῷ φίλῳ φίλος, καὶ τοις φιλούμνοις
οἱ αἵτοις φιλούμνοι. εἰ τοις φιλούμνοις τοσούτοις
φιλούμνοις εἴσοδοις. καὶ τοις τοῖς αἵτοις εὔθροις·
εἰ μισοῦμέντοις αἵτοις μισοῦμνοι. καὶ ποὺς μισου-
μνοις τοσούτοις τῷ αἵτοις αγαθαί φαίνεται
εἴναι καὶ σαρτοῖς. ώστε βούλεαθαι τῷ αἵ-
τοις αγαθαί. ὅπερ μόνον τῷ φίλῳ. εἴτι, τοις
αἵ τοις ποιητικοῖς εἰς χρήματα καὶ εἰς φί-
λοις. δέ τοις ἐλθυτοῖς * καὶ αἰσθετοῖς
πιμένοις, καὶ τοις μικροῖς. ποιοῦτοις δὲ τοσού-
τοις ποιητοῖς περιβασίοις, ποιεῖται μηδέποτε εἴσεργον γενέταις.

A & non sint dolituri, neque sensuri, quod illi qui irascuntur, appetunt. Itaque bene de Hectore Poëta, dum mitigare vellat Achillem ab ira aduersus mortuum:

Mutam equidem terram verberat.

Manifestum igitur est, iis, qui lenite volunt, ex his locis dicendum esse, ipsos quidem parantibus eiusmodi: illos verò, quibus irascuntur, aut metuendos, B aut reverentia dignos, aut benemeritos, aut inuitos, aut valde dolentes iis, quae facta sunt.

CAPUT IV.

De amore & odio, & quid inter sit inter
iram & odium.

I Am quos ament, & odio habeant, &
quamobrem, Amicitiam, & ipsum Amorem cum definiuimus, dicimus. Sit igitur Amare, velle alicui que
C putat bona, illius causa: sed non ipsius, & pro viribus effectorem esse eorum. Amicus verò est qui amat, & redamatur. Et putantur amici esse, qui sic se habere existimantur inuicem. His positis, necesse est, amicum esse, simul latitatem bonis, & simul dolentem molestis, non propter aliquid aliud, sed propter illum. Secutis enim iis quae volunt, gaudent omnes: contrariis verò dolent. Quare & voluntatis signum sunt dolores, & voluptates. Et quibus iam sunt eadem bona & mala. Et qui sunt iisdem amici, & qui iisdem inimici: necesse enim est ut hi eadem velint. Quare qui ea quae sibi, etiam alii vult, ei videtur amicus esse. Et eos qui benefecerunt, amant, aut ipsis, aut iis quos charos habent, aut si valde, aut si promptè, aut si in talibus occasionibus, & ipsorum causa, aut eos quos putant velle benefacere. Et amicorum amicos. Et amantes eos quos ipse amant. Et qui amantur ab iis qui amantur à seipsis. Et eisdem inimicos. Et odio habentes eos quos ipse odio habent. Et qui odio habentur ab eis qui à seipsis odio habentur. Omnibus enim his eadem bona videntur esse, ac sibi ipsis, ut velint quae ipsis bona sunt, id quod erat amici. Præterea beneficos in pecunias, & salutem. Quamobrem liberales & fortes honorant, & iustos. Tales autem existimant non aliunde viventes.

Et tales sunt, qui viuunt ex labore, & A inter hos qui ex agricultura, & inter alios opifices maximè. Et temperantes, quia non iniusti. Et ab agendo remotos propter idem. Et quibus volumus amicuisse, si videantur velle. Sunt autem eiusmodi, cum boni ex virtute, tum qui bona existimatione sunt, aut apud omnes, aut apud optimos, aut apud eos qui suscipiuntur ab ipsis, aut apud eos qui suscipiunt ipsis. Præterea iucundos in communi vita, & communi consuetudine. Tales vero sunt & faciles, & non reprehensores peccatorum, & non studiosi vitorum, neque litigiosi. Omnes enim tales pugnaces sunt: & pugnaces velle contraria videntur, & dextri tum in eludendo tum in sustinendo. Eisdem enim rebus ambo student, ac is qui proximus est, tum qui possunt lacesse, tum qui elegant lacessunt. Et laudantes præsentia bona, & ex his maximè, quæ timent non adesse ipsis. Et mundos in visu, in vestitu, in tota vita. Et non exprobratores neque peccatorum, neque beneficiorum. ambo enim contentiosi. Et non memores malorum, neque obseruatores criminum, sed, qui reconcilientur, idoneos: quales enim existimant esse erga alios, etiam erga ipsis putant. Et non maledicos, neque scientes propinquorum mala, neque ipsorum, sed bona. bonus enim hoc facit. Et non aduersantes irascentibus aut serio agentibus: pugnaces enim sunt tales. Et se erga ipsis aliquo modo habentes, ut admirantes ipsis, & virtute præditos existimantes, & gaudentes ipsis. Et ita maximè affectos in iis rebus in quibus maximè volunt ipsis aut suspici, aut virtute prædicti videri esse, aut iucundi. Et similes. Et eadem profitentes, si non impediant, neque ex eodem sic vita. Fit enim sic illud. Figulus figulo. Et eadem appetentes, quorum contingit simul ipsis participes esse: sin minus, id etiam sic accidit. Et apud quos sic se habent, ut pudore non afficiantur eorum quæ sunt ad opinionem, cum minimè contemnant. Et apud quos pudore afficiuntur eorum quæ sunt ad veritatem. Et quibuscum de honore concertant, & quorum æmulationem volunt, & non inuidiam, aut eos amant, aut eis volunt amici esse. Et quibus bona procurarent, nisi futura ipsis essent maiora mala.

λεῖμοις), οὐ φέντες τούτους θεούς τούτους) καὶ μή Φθονός, τούτους οὐ φίλους τούτους). Εἰ δέ τις αὐτοῖς αὐτοῖς συμβαίνει, ἐπειδὴ μήλη αὐτοῖς ἔσταται μείζω κακά! *

γειράμ.

* Εἰσὶν ὄμοιοις τοῖς λόγοις τοῖς παῖσιν.
τοις φίλοις, δέ τοι τοῖς φίλοις τεθυεῖται
πιουτες πήδυτες φίλοις. Εἰ δὲ στοὺς σφόδρα φίλοφίλους. Εἰ μὴ εἰκατελείποντας
μαλισαγόνοις φίλοις τῷ αὐτοῖς τοῖς φίλοις
αὐτοῖς τοῖς μη πλατύιδιοις πορεύονταις.
τοῖς δέ τοι τοῖς φίλοις τῷ φίλοις τοῖς φίλοις
τῷ περὶ δόξαντος αἰχμαλώτων. εἰ δὲ εἴσαι
δικαιοίδιοις μη φίλοις οἱ αἰχμαλώτοις
φίλοις πιέσοιχε τοῖς μη φίλοις τοῖς
θερροδιόδοις στοιχείοις ἐν φιλοβραχίονι φίλοις. εἰ δέ τοι
δέ φίλοις, οὐ φίλοις, σικεστης, συγχρήτης,
οὐδὲ τοιαστοις ποιητης τοῖς φίλοις, χαῖτης, Εἰ τοῦ
μη δεινότος ποιητης, τοῦ τὸ ποιητην ποιητην
δηλαδού. αὐτὸς γάρ οὐτας ἔνεκας φαγετός, καὶ τοῦ
διεπορειῶντος δε εὔχρατος τῷ μίσοι, φα-
γεούσας δὲ τῷ σφανδαλινού δεινοφρού. ποιητη-
καὶ δεινός, εργητής, επηρεασμός, οὐχειόλη.
οὐργὸν οὖν τοῦ δημοσίου τῷ περὶ εἰσαγόντον εὔχρα-
τος, τοῦ αἰτοῦ τῷ περὶ εἰσαγόντον εὔχρατος
βωλίῳ τῇ ποιητης, μίσοιδης. Εἰ δέ τοι οὐργός,
αεὶ δέ τακτης ἑκατοντα, οἷς *Καλλίας Σε-
σακρπτι. χειτη τοῦ δε μίσος, καὶ περὶ τοῦ γρήπτη
κλεψίων μίσος Εἰ τοῦ συκοφατίου ἔκατος τοῦ
θειδηνού, ιατοῦ χερόφρητος τοῦ δημοσίου. Εἰ δέ τοι
τῷ λυπητοῦ εφίεται οὐδέ, τῷ κακῶστου μᾶλ-
αζεισινεψη λαγη. * αἰθέρας γάρ βουλετας οἱ οὐργίζοιδιοι.
Φίλοις, στοιχείοις φέρει. Εἰ δέ τοι λυπη-
τοῦ, αἰθηταὶ ποιητης τοῦ δε μαλισα κακοί,
τηντα αἰθηταὶ, αἰθηταὶ τοῦ αἴφεροτον. στοιχείον
γάρ λυπητοῦ παρεργοία τῆς κακίας. καὶ τοῦ θει-
δηνοῦ μίσος, λυπητοῦ οὐδὲ μίσον, ζ'. Εἰ δέ τοι
πολλαὶ αἱ γένοις θειδηνοῦ, εἰλεποτεν οὐδὲ στοιχείον
οὐδὲ τοῦ δημοσίου, δύτικατον βουλετας οἱ οὐργίζε-
τοι οὐδέ, μη τῇ. Φανερού σῶν σὺν πούτων,
σὺν σεδεχετοι γέροντος, καὶ φίλοις Εἰ οὐτας ποι-
εικονιώσι. Εἰ μη οὐτας ποιεῖν, Εἰ φασκητας
δηλούειν Εἰ δέ οὐργίζων οὐδὲ εὔχρατοι οὐργίζε-
τοι ποιητας εφ' οπότεροι αἱ περιφερίεις τις α-
γειρα. ποια δέ φοιοιών, * Εἰ γρατας, τοῖς τοῖς
έχοντες, οὐδὲ οὐτας φανερού.

A Et volunt amici esse iis qui similitet ab-
sentes & presentes amant. Quamobrem
tales etiam erga mortuos, omnes amant.
Et omnino valde studiosos amicorum
& non derelinquentes: maximè enim
amant ex bonis amicos bonos. Et honi-
fingentes apud seipso. Tales autem sunt
etiam virtus sua ipsorum dicentes. Nam
dictum est, apud amicos nos eorum qua-
sunt ad opinionem non astigi pudore.
Si igitur is quem pudet, non amat, is
quem non pudet, amanti similis est.
Et non metuendosi. Et quibus confidit
mus. Nemo enim eum quem metuit,
amat. Species autem amicorum sunt so-
dalitas, & familiaritas, & cognatio, &
quæcunque talia. Conscientia vero ami-
citorum sunt, gratia, & non rogatum fe-
cisse, & cum fecerit, non indicasse.
Ipsius enim causa sic videtur, & non
propter aliud. De inimicitia vero &
odio constat ex contrariis contemplan-
dum esse. Et conscientia inimicitæ sunt
ira, incommodatio, criminatione. Ac ira
quidem est ex iis quæ sunt ad seipsum:
inimicitia vero etiam sine iis quæ ad
seipsum: si enim existemus esse talem
odio habemus. Et ira quidem semper
aduersus singularia, ut Calliam, Socra-
tem, odium vero etiam aduersus gene-
ra. Nam furem odio habet, & syc-
phantam quisque. Et illa quidem san-
abilis tempore: hoc vero insanabile. Et
illa molestia afficere appetit: hoc mali-
potius. Sentiri enim vult qui irasci-
tur, huius vero nihil interest. Sunt au-
tem molestia eiusmodi ut sentiantur om-
nia. Et quæ maximè mala sunt, mini-
mè sub sensu cadunt, iniustitia, &
imprudentia: non enim molestia afficit
presentia vitii. Et illa quidem cum mo-
lestia, hec vero non cum molestia: qui
enim irascitur, molestia afficitur: qui
odio habet, non afficitur. Et ille qui-
dem, si multa fiant, miseroscit: hic ve-
ro nullius. Ille enim talionem pati vult
eum cui irascitur, hic non esse. Ap-
petere igitur ex his contingit, inimi-
cos & amicos, tum qui sunt, demon-
strare, tum qui non sunt, efficere, &
qui dicunt se esse, dissoluere, & qui
an ob iram an ob inimicitiam factum sit,
controversantur, in utram partem quis
præligat, ducere. Qualia vero me-
tuant & quos & quomodo se habentes,
sic apparer.

CAPVT V.

De metu & fidentia.

ΚΕΦΑΛ. ε.

SIt ergo metus, molestia quedam, & perturbatio ex phantasia futuri mali, vel idonei ad interimendum, vel molesti. Non enim omnia mala metuuntur, ut ne sit iniustus, aut tardus, sed quæcunque vel molestias magnas, vel interitus possunt. & hæc, quæ non longè, sed prope apparent, ut futura sint. Nam quæ longè admodum, non metuuntur. Sciunt enim omnes se mortuos, sed quia non prope, non curant. Quod si metus huiusmodi est, necesse est ut ea metuenda sint, quæcunque apparent facultatem habere magnam interimendi, vel affetendi detrimenta ad molestiam magnam perducentia. Quamobrem & signa huiusmodi rerum metuenda: prope enim appetit quod metuendum est, idque periculum est, nempe rei metuendæ appropinquatio. Eiusmodi verò sunt, inimicitia & ira eorum qui possunt efficere aliquid. Manifestum enim est, eos & velle, & posse, ut parati sint ad efficiendum. Et iniustitia facultatem habens. Nam eo quia præeligit iniustus, est iniustus. Et virtus contumeliam passa, facultatem habens. Manifestum enim est eam præeligere semper, cum contumeliam patitur, potest autem nunc. Et metus eorum qui possunt aliquid efficere, in apparatu enim necesse est ut sit etiam ille qui talis est. Quoniam autem multi sunt peiores, & audiores lucri, & timidi in periculis, metuendum est plerumque ipsum aliunde pendere. Quare consci ei qui fecit aliquid atrox, metuendi, ne aut indicent aut deserant. Et qui possunt iniuriam facere, semper iis, qui possunt iniuriam pati. Nam plerumque iniuriam faciunt homines, quando possunt. Et qui iniuriam patiuntur, vel existimant se iniuriam pari: semper enim obseruant occasionem. Et qui iniuriam fecerunt, si facultatem habeant, metuendi sunt, quippe qui reformident talionem. Positum enim est, eiusmodi esse quod metuendum est. Et earundem rerum competitores, quæcunque non contingit simul inesse ambo bus: semper enim certant cum his. Et præstantioribus metuendi, etiam ipsis metuendi. magis enim potuerint nocte ipsis quam præstantioribus. Et quos metuunt præstantiores ipsis properit idem. Et qui præstantiores ipsis sustulerunt.

Τίδει φόβος, καὶ τὸ φέρεσθαι, οὐδὲ ἔκειται
ἔχοντες δεδηλωσι.

EΣΤΩ δὴ φόβος, λύπηνς* ἢ περιχρήστης.
Ἐάν φαντασία μέλλεις κακοῦ, ή
φθαρτικοῦ, ἢ λυπηροῦ, εἰ γὰρ πούτα τὰ κε-
καὶ φοβεῖσθαι· οἴ, εἰ ἐσται ἀδίκος ἢ βρεφεῖς.
Διλλός σα τὸ λίπας μεγάλες, ή φορεῖς*^{λιπατη},
διώαται· καὶ τῶν τοῦτο, * διλλός μὴ πόρρο, διλλός αὐτοῦ. αὐτοῦ.
οὐδὲν γεγονός φαίνεται, οὐτε μέλλειν τὸ γένος^{ο. φαίνεται},
πόρρω τὸ φόδρα, τὸ φοβοῦ ταῦτα· ἵσσοι γὰρ πάρ-
τες, οὐδὲν διπειρασμόν τοῦτο· διλλός ὅποις εἶγεται,^{οὐδὲν γρ.}
οὐδὲν φερετίζεται. εἰ δὴ ὁ φόβος τοῦτο ἔστιν,
αἰσθῆται πάντας τοῦτο φοβεῖσθαι^{εἴ}, οὐδὲ φαίνεται
διώαμινέχειν μεγάλων τὸ φείρειν, ἢ βλαχέπιδον
βλαχέας εἰς λύπια μεγάλων συστενούσας.
διλλός Εἰ τοιμαστὴ τοιούτων, φοβεῖσθαι ἔγειρες·
φαίνεται τὸ φοβεῖσθαι τοῦτο γένος οὐδὲν κίνδυνος,
φοβεῖσθαι πλησιασμός. τοιοῦτα δὲ ἔχει τὸ
χύρων διωαλθέσθαι ποιεῖν παῖδες γὰρ οὐδὲν βουνόν.
λευτά τε χύρων^{τοῦ}) οὐτε εὔγειρες εἰσ τοῦ ποιεῖν.
καὶ αἰδίκια διώαμινέχουσα· ταῦτα περιφερεῖ-
ασθαι γάρ ἀδίκος, ἀδίκος. καὶ αρέτη οὐ βελτί-
ων διώαμινέχουσα. διλλός οὐδὲν περιφε-
ρεῖσθαι λένι, οὐτοῦ οὐβελτίνησθαι, αἰτεῖ, διώαται
δὲν τοῦ. καὶ φόβος, τὸ διωαλθέσθαι οὐ ποιεῖσθαι.
Ἐν τῷ πλαστικῷ γάρ διάγκη^{εἴ} καὶ τὸν τοιοῦ-
τον. εἰπεὶ δὲ οἱ πολλοὶ χείρεις καὶ οὐτοῖς τοῦ
χερδάρειν, οὐδὲν τοῖς κινδυνώσις φοβεῖσθαι
οὐδὲν θητοπολὺ, τὸ ἐπ' ἄλλῳ αὐτῷ^{εἴ}). οὐτε
οἱ σωειδότες πεποιηχέσθαι παῖδες, φοβεῖσθαι,
ἢ κατειπεῖν, οὐδὲν γκαταλιπεῖν. Εἰ οἱ διώαμι-
νοι αἰδίκοι, αἰτεῖ τοῖς διωαλθέσθαι αἰδίκειασθαι.
οὐδὲν θητοπολὺ, αἰδίκοι οἱ αἰδίκεποι, οὐ-
τοῦ διώαται. Εἰ, * οἱ οὐδικηλότοι οἱ τομί-
ζοτες αἰδίκειασθαι· αἰτεῖ γάρ * περιδοτοῦσι^{οι αἰδίκοι-}
καὶ οἱ οὐδικηλότες, οὐτε διώαμινέχωσι, φο-
βεῖσθαι, δεδούτες τὸ διπίπαθεῖν. Τοῦτο
γένος τὸ θεοδρόφοβεῖσθαι. καὶ οἱ τὸν αὐτὸν^{οι αἰδίκοι-}
αἰδίκησαν, οὐτε μεταστρέψαντες αἴματα οὐ-αἰδίκησαν.
παρήστησαν αἴματα· αἰτεῖ γένος πολεμόδοσι περί^{τοιούτων}
τοῖς τοιούτοις. καὶ οἱ τοῖς χρείσθοισι αὐτῷ φο-
βεῖσθαι, οὐτε οἱ φοβεῖσθαι μᾶλλον γάρ αἰδί-
κηστο βραχίτειν αἴματα, οὐτοῖς χρείσθοισι. Εἰ οἱ
φοβοῦσθαι οἱ χρείσθοισι αὐτῷ, οὐτοῖς τοῖς.
καὶ οἱ τοῖς χρείσθοισι αὐτῷ διηρήκοτες. καὶ
οἱ τοῖς οὐτοῖσι αὐτῷ θεοδρόφοι· ή γάρ οὐδὲν

Φοβεροί, οὐδὲ ξυνθέτες. * Καὶ τοῦ μηδικηύμων Α.
 καὶ ἐγγράψαι οὐδὲ πάλαι οὐχ οἱ οὖξ γένουσι. Καὶ
 πρόρηστας ικανοί, διὰ οἱ περιπολοί Καὶ εἰρωνεῖς καὶ
 πλησίονερι. * ἀδηλοί γένονται οὐγγής. οὐστ' οὐ-
 στοι. δε' ποτε * Φανεροί, οὐ πόρρω. πολύτης δε' πά-
 λαι. αἴδεις.
 Φοβεροί, Φοβερώτεροι, οσα, αὐτοὶ μηδέ των,
 φανεροί. Επιμορθώσασθαι μηδέ τέχεται, διὰ τοῦ οὐ-
 αλοφοβερού. λωσαίδιντα, οὐ μηδέ εἰφέσαυτοις, διὰ τοῦ
 τοῦς στρατοῖς. Καὶ τοῦ βούτειαυ μηδεσιον, οὐ μη-
 δέ τέχεται. αὐτοὶ αἴπλωσειπέντε, Φοβεροί οὐστοι.
 οσα εἰτέρων γνωσθαι οὐ μελοποια, ελεεινα
 οὐστοι. Ταὶ μηδεσιον Φοβεροί, Καὶ Φοβούσανται, φε-
 δον, αὐτοὶ εἰπεῖν, πάλιντα τοῦ οὐστοι.
 Διφερείμνοι αὐτοὶ Φοβούσανται, οὐ μηδέ τέχεται.
 Εἰ δια οὐστοι Φόβος * μηδέ περιπολοί τοῦ πε-
 στατού οὐ Φερτικὸν πάλος, Φανερού οὐστοις
 Φοβερού τοῦ οιοιδίων * μηδέ πάλιν παθεῖν, οὐ-
 δε τοῦτα οὐδὲ οἴεται παθεῖν, οὐδὲ τούτα
 οὐδὲ οἴονται, οὐδὲ πάλιν οὐδὲ οἴονται.
 αἰσχυλείν τοῦ Φοβερού οιοιδίων οὐ πα-
 θεῖν τοῦ, Καὶ τοὺς τούτους τούτων, Καὶ τούτα, καὶ
 τούτες. Οὐδὲ οἴονται δε' παθεῖν διὰ οὐτε εἰσόρθη-
 χαις μεγάλαις οὔτες, Καὶ μηδεμίτες.] δέ τοι
 βερεταὶ Καὶ ολίγων καὶ θρασεῖς ποιεῖ δε'
 τοὺς τριάρχους πλεύρας, ιχθύς, πολυφιλία, διω-
 μίς οὐτε οἱ οὐδεις * πεπονθένται κομίζοντες πι-
 δήρα, Καὶ αἴπεψυχείοι περὶ τὸ μέλλον, αὐτοὶ
 οἱ ἀποτυμπόμιζόμνοι οὐδεις. διὰ αἵδει θύνα
 * ἐλπίδα υπέβαψαν σωτηρίας, τοῖς οὐδὲν
 παρέστησαν. οὐδὲν δέ οὐ γέροντος Φόβος βαλθύκοις
 ποιεῖ. καὶ τοῖς οὐδεις βαλθύεται τοῦτο τοῦ α-
 νελπίστων. οὐδὲ δειπνοὶ ποιούποις τοῦδε οὐδεις
 οὐ παθεῖν καὶ τοῖς οὐδεις δικτυώμενοι πάροις, οὐ
 πεπονθότες, Καὶ τοῦτο * τούτων οὐ φῶνται
 τούτα, Καὶ τούτα οὐτε οὐκ φῶνται. εἶπε δέ
 τοι Φόβος Φανερού πάνται, Καὶ τοῦτο τοῦ Φοβε-
 ρού, Καὶ οὐδὲ κατεστοιχοί οὐτες δεδίστοι, Φανερού τού-
 των, καὶ τοῦτο οὐδεις, καὶ τοῖς ποια θαρ-
 ραλέοι, Καὶ πᾶς Διφερείμνοι θαρραλέοι εἰσοι.
 πάτε γένος θάρρος συναπτίον πάλιν Φοβερού, καὶ τοῦ θαρ-
 ραλέον πάλιν Φοβερού.] οὐδὲ μηδέ Φανεροίς λε-
 έλπις τοῦ σωτηρίων, αὐτοὶ οὐγγής οὔτεν. τοῦτο Φο-
 βερού, οὐδὲ οὔτεν, οὐ πόρρω οὔτεν. εἰσι τοῦ θαρ-
 ραλέα, πάτε δειπνά πόρρω οὔτεν. Καὶ θαρραλέα
 οὐγγής. καὶ επιμορθώσας οὐδὲν οὐτοι, Καὶ βούτειαυ, οὐ
 πολλαῖ, οὐ μεγάλα, οὐδὲ μηδέ. καὶ μήτε ηδικηύ-
 μνοι, μήτε ηδικηύτες οὐτοι, αἴταγμασι
 τε οὐδὲ οὐδεις οὐλως, οὐ μηδὲ ξεροι διωματοι.

Et qui inferiores ipsis invaserunt: aut enim
 iam metuendi sunt, aut cum creuerint. Et
 ex iis, qui iniuriam passi sunt, & ex inimicis,
 vel aduersariis non ad excādescendum pro-
 cliues, & liberè loquentes, sed mansueti, &
 dissimulatores & malitiosi: obscuri enim
 sunt, an prope sint. Quare nunquam mani-
 festi sunt, quia lögē absunt. Ex omnibus au-
 tem metuendis illa magis metuenda sunt,
 quæcunque si errauerint, corrigi non cōti-
 git, sed aut omnino fieri nō possunt, aut non
 in ipsorum sed in aduersariorum sunt pot-
 estate. Et quorum auxilia non sunt, vel non
 facilia. Ut autem simpliciter dicā, metuen-
 da sunt, quæ cūm aliis eueniunt, vel euen-
 tura sunt, miserabilia sunt. Ac quæ quidem
 metuenda sint, & quæ metuant, fermè, ve
 ita dicam, maxima hæc sunt. Quomodo ve-
 rò affecti ipsi metuant, nunc dicamus. Si-
 ergo est metus cum expectatione habendi ali-
 quam ad interim idoneam persisso-
 nem, apparet neminem metuere ex iis qui
 arbitrantur nihil se passuros, neque ea quæ
 non arbitratur se passuros, neque eos à qui-
 bus non arbitrantur, neque tunc cūm mini-
 mè arbitrantur. Necesse igitur est metuere
 eos, qui arbitrantur aliquid se esse passuros,
 & qui ab his, & hæc, & tunc. Non arbitran-
 tur autem se passuros, neque qui in prosperi-
 tibus magnis sunt. Itaque contumeliosi
 sunt, & parvifactores, & audaces. Atq; effi-
 ciunt tales diuitiae, robur, multitudo amico-
 rum, potentia. Neque qui iam se passos esse
 omnia existimant atrocia, & qui obrigue-
 runt ad futurum, ut qui tympano iam tor-
 quentur, sed oportet aliquam subesse spem
 salutis in care, de qua angatur. Signum au-
 tem est, quia metus paratos ad consultandū
 reddit, atqui nemo consultat de rebus des-
 peratis. quare oportet tales parare, cūm fue-
 rit melius, eos metuere, quod tales possunt
 pati, quia alii maiores passi sint, & ostendere
 similes pati, aut passos esse, & ab iis à quibus
 non arbitrabantur, & hæc, & tunc, cūm mi-
 nimè arbitrabantur. Quoniam verò metus
 apparet, quid sit, & metuenda, & quomodo
 singuli se habentes timeant, apparet ex his
 etiam, Eridere quid sit, & in quibus versen-
 tur fidentes, & quomodo affecti fidentes.
 Fidentia enim contraria est metui, & quod
 fidetiam habet, ei, quod metum. Quare est
 spes cum phantasia rerum salutarium, ut quæ
 prope sint: metuendum verò, aut quæ non
 sint, aut quæ longè sint. Sunt autem quæ fi-
 detiā afferunt, & atrocia quæ sunt longè, &
 fidetiam afferentia quæ prope. Et emenda-
 tiones si ad sint, & auxilia, vel multa, vel ma-
 gna, vel utraque. Et si neque iniuriam acce-
 perire, neq; intulerint. Et, si competitores,
 aut non sint omnino, aut non habeat facul-
 tam, aut facultatem habentes sint amici,
 aut beneficium fecerint, aut accepserint;

Aut si plures sint , quibus eadem profint,
aut præstantiores , aut utriusque. Ipsi au-
tem sic se habentes fidentes sunt, si mul-
ta se rectè egisse arbitrentur , & non passos
esse. Aut si sœpe inciderint in atrocias
& euaserint. Bifariam enim homines
perturbationis expertes sunt , vel quod
experti non sint , vel quod auxilia ha-
beant , ut in maritimis periculis , & im-
periti tempestatis fidunt futuris , & au-
xilia habentes propter experientiam. Et
cum similibus non sit res metuenda , ne-
que inferioribus & quibus præstantiores
se arbitrantur esse. Arbitrantur autem ,
iis quos vicerint , sive ipsos , sive præ-
stantiores , sive similes. Et si adesse ip-
sis arbitrentur plura , & maiora , qui-
bus excellentes metuendi sunt. Ea ve-
rò sunt multitudo pecuniarum , & ro-
bur corporum . & regionis , & ami-
corum , & eorum quæ ad bellum pa-
nentur : vel omnium , vel maximorum.
Et , si iniuriam fecerint , aut nemini ,
aut non multis , aut non iis à quibus
metuunt. Et omnino si ea quæ ad Deos
pertinent , ipsis egregie se habeant , &
alia , & quæ sunt à signis , & oracu-
lis. Fidentiam enim affert ira. At
non iniuriam facere , sed accipere , iræ
efficiens est. Numen autem existimatur
auxiliari iis qui iniuriam accipiunt. Et ,
cum priores imperium facientes , vel nihil
se pati , & passuros esse , vel rectè actu-
ros arbitrantur. Ac de metuendis qui-
dem , & fidentiam afferentibus , di-
ctum.

A ἡ δωδαμεν ἔχοντις, ὡπ φίλοι· ἡ πεποιηκό-
τες ὁσινθ, ἡ πεποιθοτες ἡ ἐδυπλεῖσις ὁσιν
* οἱς ζεῦται συμφέρει, ἡ χρείτης, ἡ ἄμφω. γρ. εἰς τοῦ
ἀλλα μὲν τὰς ἔχοντες, θαρράλεοι εἰσὶν. εἰς τὸ συμφε-
πολλαχ' καταρθωκέναι οἴονται, Εἰ μὴ πεπο-
θένται. οὐέτο πολλαχίς ἐληλύθοτες εἰσὶν εἰς τὰ
δεινά, καὶ θλαπεφθυγότες· μῆχας γὰρ ἀπαντεῖς
μήγονται οἱ αἱ θεοποι, ἡ ταῦτα μὴ πεπεράσθαι,
ἡ ταῦτα βοηθείας ἔχειν. οἵστεροι τῆς καταθαρ-
ρατησ κανδαλώσις, οἵ τε ἄπολει γεινότος,
θαρρόδοσ ταὶ μέλλονται· καὶ οἱ βοηθείας ἔχο-
τες, θλαχ' τῶν ἐμπειρίας. Εἰ τότε γοῖς ὄμοίοις
μὴ τῇ φοβερῷ, μηδὲ τοῖς ἥπερτοι, Εἰ ὡρχείτ-
τοις οἴονται εἰ). οἴονται μὲν, ὡν κακρατικάστιν,
ἢ αὐτῷ, ἢ τῷ χρειτόνοντον, ἢ τῷ ὄμοίων. Εἰ εὖ-
παρχειταῖσι οἴωνται πλείστην μείζω,
οἵς τοῦτοντες φεβερούσι εἰσι. Ζεῦται οἱ βέται,
ταλπῆσ γέγκματεν, καὶ ιόντος θραμάτων, * καὶ εἰς τούτους,
φίλοι, Εἰ χώρας, καὶ τῷ τοφές πόλεμον πα- καὶ φίλων
εργοκενταῖν, ἡ πασῶν, ἡ τῷ μεγίστω. Εἰ ἐδύ-
μητοικηκότες ὁσιν, ἡ μηδένα, οὐ μὴ πολ-
λαχέσ, ἡ μητοιούτοις, τοῖς οὐ φοβούσται· καὶ
B οἱ λαοὶ αἱ ταῦτας θεοῖς αἰτεῖς καλαῖς ἔχονται,
τάπε ἄλλαχ, καὶ τὰς ἀπόσπιείσιν καὶ λογίσιν. θαρ-
ράλεον γάρ τὸ ὄργη· τὸ μὲν αἱτίκειται, δὲν αἱ-
κεῖται, ὄργης ποιητικόν. Τὸ μὲν θεῖον τολμη-
βαίσται βοηθεία τοῖς αἱτίκουμδροις. καὶ οἴτοι
τοφεπιχειροῦτες, ἡ μηδένας παθεῖν, μη-
δὲ πείσεαθαι, ἡ καταρθωστον οἴονται καὶ πε-
εὶ μέν τῷ φοβερῷ καὶ θαρράλεων, Εἰ τοῦτο

CAPVT VI.

De pudore.

ΚΕΦΑΛ. 5.

D Ποῖα αὐστηρότερά καὶ αὐστηρότερον, ἐπειδὴ^{τί}
τίκται, καὶ πάλιν ἔχοντες.

Q Valia verò fint ea, quorum pudet, &
non pudet, & apud quos, & quomo-
do se habentes, ex his erit manifestum.
Sit autem pudor, dolor quidam, &
confusio in iis quæ ad offensionem existi-
mationis videntur pertinere, malis, aut
presentibus, aut præteritis, aut futuris.
Impudentia verò despiciens quædam,
& vacuitas perturbationis in his ipsis.
Quod si pudor est is qui definitus est, ne-
cessè est pudere talium malorum, quæ vi-
dentur turpia esse ipsi, aut iis quorum cu-
ram habet. Talia autem sunt, quæcun-
que à vitiositate opera sunt, ut abiicere
clypeum aut fugere: nam id à timiditate.
Et fraudare deposito: nam ab iniustitia. Et
concubere quibuscum non oportet, aut
vbi non oportet, aut quando non oportet.

αὐτοῦ ἀκολουθίας γέρει. Εἰ τὸ χερδαιγενὲς ἀπόμι-
χρων, οὐ διπλούσιος, οὐ αὐτοῦ ἀδικάτων, οὐ
πειράτων, οὐ τεφνεωτῶν· οὐτε καὶ οὐ παρειμία,
τοῦτο καὶ ἀπότελεσμα φέρειν. Από τοῦ αἰγαλοχερδίας
γέρει μονοθεσίας, Εἰ τοῦ μηδενεῖδεν δικαιίων
μηδενεῖς γέρειστα, οὐτε πονηρού βόρεον. καὶ δικαιίε-
σθαι ὅτε δέξει αἴτειν. καὶ αἴτειν ὅτε ἀπα-
τεῖν. καὶ αἴπατεῖν, ὅτε αἴτειν· καὶ ἐπαγγεῖν,
οὐαδέξῃ αἴτειν. καὶ τὸ διπλετυχία, οὐ-
δέν οὐπονεῖτερον· πολύτης γέρει μονοθεσίας
σημασία. Τοῦτο εἶπεν παραπλανεῖν, ταῦτα φασ-
σα σημαλείφειν. Καὶ τὸ παραλγεῖστον ἀλ-
λαγῆναι, Εἰ ταῦλα πονηρόστα τοιαῦτα κολα-
κείας γέρει σημασία. Εἰ τοῦ μηδενεῖδεν πόνους,
οὐδεὶς οὐ πρεσβύτερος, οὐδεὶς πρυφάντες, οὐδεὶς ε-
ξοσία μᾶλλον ὄντες, οὐδὲν οὐδεις αἰδινατώ-
τεροι πολύτης μαλακίας σημασία. Εἰ τοῦ φ
ετέρου διπλούσιον, Εἰ τὸ πολλαχίας. καὶ αὐτὸν
εποίστενοτειδίζειν μικρεψυχίας γέρει πονηρό-
ταπεινότητος σημασία. καὶ τοῦτο αὐτῷ λέ-
γειν, καὶ ἐπαγγήλεσθαι· καὶ τὸ ταῦλον ἀλλοτεία
αὐτῷ φάσκειν· *αλλαγούσιος γέρει· οὐδεις δέ
καὶ διπλούσιον αἰλωνέκατος τῷ τοῦ θεοῦ κακίων
πατέρα, καὶ τοῦ σημασίας, καὶ τὰ ὄμοια· αἴ-
τειν γέρει καὶ αἴγαστηλα. καὶ διπλούσιον τούτοις,
τοῦτο καλῶν ὡν πονηρούς μετέχεσσιν, οὐ οἱ
μοιοι πονητες, οὐ οἱ πλεῖστοι, μηδὲ μετέχειν.
*λικίστας, οὐδεὶς δέ λέγωσι μονεμνεῖς, πολίτας, *οὐλίχας,
συγγένεις· οὐλως, τοῦτο δέ τοις αἴγαστηλον τοῦ
μηδὲ μετέχειν· οὐδὲ παγδύστεος· διπλούσιον τοῦ
αἴλλων οὐδεις. πολύτης δέ τοῦτα μᾶλ-
λον, αὐτὸν διεστόν φαίνεται. οὐτε γέρει διπλούσιον
κακίας μᾶλλον,] αὐτὸς οὐδὲ πονηρός τῷ οὐ πρ-
εστέρων, οὐδὲ παραρχόντων, οὐδὲ μελάντων.
παραρχόντες δέ, οὐδὲ πεπονθότες, οὐ πεισθέντες, Ταῦ-
τα εἰς αἴσχυλοντα, οὐσα εἰς αἴσχυλον φέρει· Εἰ
οὐτείδιν· ταῦτα διπλούσιον. οὐδὲ εἰς παρειμίας τοῦ
φόρματος διπλούσιον αἴγαστηλα, οὐδὲ τὸ οὐβειζε-
σθαι. Εἰ τοῦτο, εἰς αἴσχυλοντα, καὶ ἔχοντα τὸ αἴ-
λλοντα· πολὺ δέ, εἰς βίδην, αἴσχυλον, καὶ τὸ μηδὲ
μετέχεσθαι. αὐτὸς δέ οὖν αἴσχυλοντα, ταῦτα
διπλούσιον, Εἰ τοιαῦτα. Εἰ πεισθέντες αἰδοξίας φα-
ντασίας διπλούσιον αἴσχυλον, καὶ ταῦτα αὐτῶν κακά,
ἄλλα μηδὲ τῷ διπλούσιοντα· Οὐδέτοις δέ τοις
διδέκτης φερούσει, άλλα διπλούσιον διδέκτοντας,
αὐτὸν κακάς αἴσχυλοντα, οὐτούτον ἔχει· λέ-
γοντες διπλούσιον ταῦτα μαζόντων, Εἰ οὐτούτοις

A nam ab intemperantia. Et luctari à re-
bus paruis, aut à turpibus, aut ab impo-
tentibus, ut pauperibus aut mortuis. vni-
de & proverbum. Etiā à mortuo fer-
re, nam à sordibus & illiberalitate. Et
non auxiliari, dum possis, in pecunias,
aut minus auxiliari. Et auxilium acci-
pere à minus abundantibus. Et mutuum
requirere quando videbitur petere. Et
petere, quando repetere. Et repetere,
quando petere. Et laudare, ut videat
tur petere. Et repulsam passum nihil mi-
nus. Nam omnia illiberalitatis hæc sunt
signa. Laudare autem præsentem, adu-
lationis signum est. Et bona quidem lau-
dando extollere, mala vero obscurare.
Et dolere vicem dolentis, & alia om-
nia eiusmodi: nam adulationis signa
sunt. Et non tolerare labores, quos
seniores, aut delicati, aut maiore li-
centia prædicti, aut omnino impoten-
tiores tolerant. Nam omnia molliti-
ei sunt signa. Et ab altero affici be-
neficio, & sepe, & quæ fecerit, ex-
probrate. Nam pusillanimitatis omnia,
& humilitatis signa. Et de se dicere,
& polliceri, & aliena sua affirmare:
nam arrogantia est. Similiter vero etiam
in aliorum unoquoque, quæ in mori-
bus sunt, vitiorum opera, & signa,
& similia: nam turpia, & pudenda
sunt. Et ad hæc rerum honestatum,
quarum omnes participes sunt, aut simi-
les omnes, aut plurimi, non esse par-
ticipem. Similes autem dico eiusdem
nationis, ciuitatis, ætatis, & cognationis,
omnino æquales. Turpe enim
iam est, non esse participem, ut eru-
ditionis quadamtenus, & aliarum re-
rum similiter. Omnia vero hæc magis,
si propter ipsum appareant accidisse: sic
enim sunt à vitio magis, si ipse sit cauſa
corum quæ affuerunt, aut adsunt, aut
futura sunt. Patientes autem, aut pa-
furos talia, pudet eorum quæ ad offen-
ſionem existimationis pertinent, & pro-
bra. Hæc autem sunt, quæcunque ad
ministeria, aut corporis, aut operum
turpium, ex quibus est contumelie per-
pessio: Et quæ ad intemperantiam cum
voluntaria cum non voluntaria. Quæ
vero ad vim, non voluntaria: nam
ab ignavia, aut timideitate tolerantia est,
& non vleisci. Quorum igitur pudet,
hæc sunt, & talia. Quoniam vero
de offensione existimationis pudor est
phantasia, & huius ipsius gratia, sed non
eorum quæ inde cœniunt, ac nemo exi-
stimationis curam habet nisi propter eos
qui existimant; necesse est, pudere cor-
rum quorum rationem habet. Ra-
tionem vero habet eorum qui suspiciunt,
&

& quos suspicit, & à quibus vult suspi-
ci, & quibuscum de honore contendit,
& quorum non contemnit existimatio-
nem. Ac suspici quidem volunt ab iis,
& suspiciunt eos qui habent aliquod bo-
num ex iis quæ pretiosa sunt, aut à quibus
requirunt valde aliquid ex iis quorum illi
sunt domini: ut amatores. De honore au-
tem contendunt cum iis qui similes sunt.
Et curant, ut eos qui vera loquuntur, pru-
dentes. Talesque sunt, tum senes, tum
erudit. Et eorum, quæ sunt in oculo, &
quæ in aperto: vnde etiam proverbum, In
oculis esse verecundiam. & ob id eorum
qui semper affuturi sunt, magis pudet: &
eorum, qui attendunt ipsis, propterea
quod in oculis ambo sunt. Et eorum qui
non sunt iisdem obnoxii: manifestum enim
est contraria his videri. Et qui non ignos-
cunt iis qui apparent peccare: quæ enim
aliquis ipse facit, ea dicitur in proximis non
stomachari. Quare si non faciat, manife-
stum est, cum stomachari. Et qui enun-
tiant multis: nihil enim differt nō videri, &
nō enūciari. Enuntiant autem tum iniuriā
passi, quia obseruant: tum maledici. si enim
etiam eos qui non peccant, multo magis
eos qui peccant. Et quibus occupatio est
in proximorum peccatis, ut subsannatori-
bus & Comicis: maledici enim quodam-
modo ipsi sunt, & procliues ad enuncian-
dum. Et à quibus nunquam repulsam tu-
lerunt: nam, ut qui suspiciuntur, affecti
sunt. Quare & eorum, qui prius aliquid
petierunt, pudet, ut qui nondum existi-
mationem amiserunt apud ipsis. Tales au-
tem sunt, & qui recens volunt amici esse:
quæ enim optima sunt, viderunt. Quam-
obrem bene se habet Euripidis responsio
ad Syracusios. Et ex antiquis familiaribus
qui nullius rei sunt consci. Pudet autem
non solùm eorum quæ dicta sunt, pu-
dendorum, sed etiam signorum, ut non
solùm cùm in re Venerea versantur,
sed etiam cùm adsunt signa ejus rei,
& non solùm cùm faciunt turpia,
sed etiam cùm dicunt. Similiter au-
tem non solùm eorum quæ dicta sunt,
pudet: sed etiam eorum qui indica-
turi sunt ipsis, ut famulorum, &
qui ipsis amici sunt. Omnino autem
non pudet eorum quorum valde contem-
nunt existimationem, quod ad verita-
tem attinet: neminem enim bellua-
rum & puerorum pudet: Neque in eis-
dem rebus notorum & ignororum. Sed
notorum quidem, in iis quæ ad verita-
tem existimantur: externorum vero, in
iis quæ ad opinionem tantum. Ipsos
vero sic affectos pudet. primum qui-
dem, si erga ipsis se habuerint perinde
aliqui, ac diximus esse eos quorum pudet:

Α Εἰ φόροι βουλεύονται ταῦτα οὐδὲ φί-
λοι πάντες, οὐδὲ μη καταφέρει τῆς δόξης. Ταῦ-
τα μάζεαδὲ μὴν εἴηντες βουλεύονται ταῦτα, καὶ
ταῦτα μάζεατε θεοῖς, οἱ ἔχοντες οὐδὲ γενέται-
μίαν, οὐδὲ πᾶς ὁ πυγμάχος δεόμενος σφόδρα
πίνεις, οὐδὲ σκέψει κατεχει. οὐδὲ οἱ ἐρωτήτες· φίλο-
γνοι αὖτε δὲ ταῦτα οὐδὲ οὐδείς. Φροντίζοντες
δέ, οὐδὲ λατερούντων τὴν φρονίμων. τοιούτοις δέ
οἵ τε περισσούτες εὐταῦροι οἱ πεπαγδέντες μέροι. καὶ τὰ
βασικά φθαλμοῖς, καὶ τὰ * ταῦτα φανερά. οὐδὲ ταῦτα οὐδὲ φί-
λοι περιμία, τὸ βασικόφθαλμοῖς εἰς αἴδεν. * Διάφανοι
ταῦτα τοῖς αἷς παρεστομένοις μᾶλλον αἰχνών-
ται, καὶ τοῖς ταῦτα χρησταῖς αἰτοῖς, Διάφανοι τὸ βασικόφ-
θαλμοῖς αἱμόπότερα. καὶ τοὺς μὲν * ταῦτα ταῦ-
τα χρήσονται πάντες· μᾶλλον γάρ οὐτι τοῦτα μᾶλλον αἱμόπότερα.
τοὺς δὲ αἱμότημον τοῖς αἱμότημοις, τοὺς μὲν αἱμότημοις
αἱμότημοις, τοὺς δὲ αἱμότημοις πολλαῖς πολλαῖς
τοῖς. Οὐδὲν γάρ Διάφανοι μὴ δοκεῖν, οὐδὲ διάγ-
νελειν. διάγνελοι δέ, οἵ τε ήδη κατεχοῦσι, Διάφα-
νοι τὸ ταῦτα περιττεῖν. καὶ οἱ κακολόγοι· εἴσοργνοι καὶ
τοὺς μὲν αἱμότημον τοῖς, εἴπη μᾶλλον τοὺς αἱμό-
τημον τοῖς. Εἰ οὖς τὸ Διάφανον τοῖς τοῦτο πέλασαι-
μένοις, οὐδὲ χλυταῖς καὶ καμωδοποιοῖς. κα-
κολόγοι γάρ πως οὗτοι, Εἰ διάγνελοι τοῖοι. Εἰ τὸ
οἶς μηδὲν δύποτε τυχόντασι· οὐταῦτον γάρ οὐδὲ θαυμα-
ζόμενοι Διάφανοι· διό γε τοὺς ταῦτα γένεται τοῦτα
θερέτρα αἰσχυνόμενοι, οὐδὲ τοῦτο πανταχότες οὐδὲ πολλά
αἰτοῖς. Τοιούτοις δέ οἵ τε αἱρέτη βουλέμενοι φί-
λοι εἰς· τὰ γάρ βέλτιστα ταῦτα αἱρέται. διό γε διέχει
τὸ Εὐευπίσθιον δύποτε ταῦτα τοὺς Συρα-
κοσίοις. καὶ τὸν πάλαι γνωστόν τοις μηδὲν συ-
νειδέτες. αἰσχυνόμενοι δέ οὐ μόνον αὐταῖς ταῖς ἡ-
γενεῖς αἰσχυντιλασθεῖσι, αἱλαγάσθεισι, οὐδὲ οὐ-
μόνον αἱφροδίσιαζοντες, αἱλαγάσθεισι ταῖς σπινθε-
ταῖς· Εἰ οὐ μόνον πεισθεῖτες τὰ αἰσχυντα, αἱλαγά-
σθεισι τοῖς αἰσχυνόμενοις, οὐδὲ τοῖς αἰσχυνόμενοις αἱ-
σχυνόμενοι μόνον, αἱλαγάσθεισι τοῖς Διάφανοις * αἱ-
σχυνόμενοις· οὐδὲ, θεράποντος τοῖς δόξης τὸ αἱλαγένειον οὐ· πολλά
δέ τοις γάρ * παρθία καὶ θερία αἰσχυνόμενοι· θερία, ε-
σθίεται τὰ αὐτά τοις γνωστοῖς καὶ τοῖς τὰ παρθία
αἰσχυνόμενοι· αἱλαγάσθεισι τοῖς μόνον γνωστοῖς, ταῦ-
τα ταῦτα αἱλαγένεια δοκοῦσσι· Τοις δέ αἱ-
σχυνόμενοις, * ταῦτα τὸν νόμον. αἰτοῖς δέ αἱ-
σχυνόμενοις, αἱσχυντεῖσι αἱρέται· ταῦτα τοῖς
μόνον, εἰ ταῦτα αἱρέται ταῦτα αἰτοῖς ἔχοντες
εὔτε τοῖς, οἵτε οὐ Φανερά· οὐδὲ παρθενότη.

τίσθι μὲν οὖτοι, ἢ ταυμαζόμενοι, ἢ ταυμάζοντες, ἢ υφὲν βουλευταὶ ταυμάζεαται, ἢ ὡν δέονται πίνα γέσεα, καὶ μὴ τεύξονται ἀδεξοὶ οὖτες. καὶ οὖτε * ὄρωντες, ὡς τε Κυδίας τεῖς τῆς Σάμου κληρουχίας ἐδημητρικοὶ οἱ ξένοι γένοις πατολογεῖν τοὺς Αθηναῖς, ταπεστάμενοι κύκλῳ τοὺς Ελλίνας, ὡς ὄρωντες, Καὶ μὴ μένοντες θεμένοις ἢ ἀντίψωνται, ἢ στλοπίον ὁσιοὶ Πειστρίοι, ἢ μέλλοντον αἰδηπεδαῖς· δῆλος καὶ ὁρῶνται αἴτιοι χριστοῦ τὸν γένοις πότε, οὐ βουλευταὶ ταυμάζονται γένοις ζηλωταὶ. Καὶ οὐδὲν εἶχωνται καταγγεῖσθαι τοὺς ἔργα τοσαῦτα, ἢ ἔαυτον, ἢ ταφέρονται, ἢ ἄλλων πάντων, πολὺς οὖς ταπεστάμενοι, καὶ τοὺς τριεύτους Καὶ ποιοῦσι καὶ οὐ ποιοῦσι. Καὶ μέλλοντες ὁρῶνται, Καὶ οἱ φαερῷ αἰατρέφεαται τοῖς σπειρόσιν, αἰχματητοὶ μᾶλλον εἰσιν. οὐδέν Καὶ Αιγαῖον ὁ ποιητὴς μέλλονται πατοτυμπνίζεαται τὸν Διονεοῖου, εἰπειν, ιδὼν τοὺς σπειρόσιν μέλλοντες ἐγκαλυπτομένοις ὡς ηὔσθιμοι οὐδὲ τὸν πυλαῖν, Τί εἶγκαλύπτεατε; εἴφη ἢ μὴ αὐτοὶ οὐδὲν οὐδὲν οὐδὲν τούτων; ταῦται λαμβάνεις αἰσχύνεις, ταῦτα. περὶ μὲν αἰσχύνεις, δῆλοι ὡς τὸν σωμάτιον δύπλιον μέν.

Επ. Ηώνιδ.

ΚΕΦΑΛ. 3

D

CAPUT VII.

Τίσι γάλει ἔχοντες, καὶ οὐκέτι οὐτοι, Καὶ ταῦτα μέντοι
ἔχοντες.

TIΣΙ μὲν γάλει ἔχοντες, καὶ οὐκέτι οὐτοι, Καὶ ταῦτα μέντοι
ἔχοντες, δῆλοι γένοις ἔχοντες, οὐτοσαμένοις τίνι
γάλειν, δῆλον εἶσαν. ἔτιδε μὴ γάλει, καὶ τοῦτο
οὐ ἔχων λέγεται γάλειν ταπεστάμενον πατέομέ-
ναι, μὴ αὐτοὶ οὐτοι, μηδὲ οὐταὶ οὐταὶ ταπεστάμε-
ναι, δῆλοι γάλειν φέρεινται· μεγάλη σῆμα, οὐ
σφόδρα διοιδέσθαι, οὐ μεγάλων Καὶ γαλεπαῖ, οὐ
ταχαροῖς ταχείνοις, οὐ μόνος, οὐ ταφέρος, οὐ μά-
λιστα. δεήσθις μὲν εἰσιν, * αἰσθέτες, Καὶ ταχέων μά-
λιστα αἰτιαὶ μὲν λύπης * ταῦτα μὴ γέγονομένοι· τοιαῦ-
του. οὐ μα- ταχαροῖς ταχαροῖς, οὐ μέτρημά· οὐδὲ οὐρανός. καὶ ταῦτα ταῦτα
σωμάτης κακώσεις, καὶ ταῦτα κακώσεις. Καὶ γάλ-
ον κακώσεις θετημένη, καὶ ὁ λυπούμενος.

Επ. Ηώνιδ.

A Erant autem isti, aut qui suspiciuntur, aut qui suspiciunt, aut à quibus volunt suspici, aut à quibus requirunt aliquid opportuni, quod non consequentur: si nullius existimationis sint, & isti aut videntes, ut Cydias de Sami colonia concionatus est: Petebat enim, ut existimarent Athenienses, circumstare Graecos, ut videntes, & non duntaxat audituros, quæ decreuissent: aut si prope sint tales, aut sensuri sint. Quamobrem & conspici iij qui aduersa fortuna vtuntur, se ab æmulis unquam nolunt: suspiciunt enim æmuli. Et quando habeant ea quæ dedecorent opera, & actiones, aut suas ipsorum, aut proauorum, aut aliorum aliquorum quibuscum sit aliqua ipsis propinquitas. & omnino eorum, pro quibus pudet ipsis. Sunt autem isti qui dicti sunt, & qui ad ipsis referuntur, quorum magistri, aut consiliarii fuerunt. Et, si sint alii similes, quibuscum de honore concer-
tant: multa enim pudore affecti propter tales faciunt, & non faciunt. Et qui conspicientur & in aperto versabuntur cum consciis, eos pudet magis. Vnde & Antiphon Poëta, cùm tympano torquendus esset à Dionysio, & videret unā morituros se obnubere, ut egressi sunt ex portis. Quid, inquit, obnubitis? anne cras aliquis horum vos videat? Ac de pudore quidem hæc: de impudentia verò appetit ex contrariis nos abundaturos.

QVibus autem gratiam habeant, ob quæ, & quomodo ipsi se habentes, cùm definiuerimus gratiam, constabit. Sit igitur gratia per quam is qui possidet, dicitur gratificari ei qui indiget, non pro villa re, neque ut aliquid sit ei, qui tribuit, sed ut illi aliquid. Magna autem, si aut eorum qui valde indigent, aut rerum magnarum, & difficultium: aut in occasionibus talibus, aut solus, aut primus, aut maximè. Ac indigentia sunt appetitiones, & ex his maximè, quæ cum modestia rei, quæ non suppetit. eiusmodi verò sunt cupiditates, ut amor: & in corporis cruciatibus: & in periculis. Etenim qui in periculo versatur, cupit, & qui in dolore.

Quamobrem qui in paupertate subue-
niunt, & fuga, etiam si parva subministra-
uerint, propter magnitudinem indigentie,
& temporis occasionem, gratiam tribue-
runt, ut qui in Lyceo storcum praebuit. Ne-
cessitatem igitur est maximè in talia facere tribu-
tionem, sin minus, in paria aut maiora.
Quocirca, quia apparet, & quando, & ob
quæ fiat gratia, & quomodo se habentibus,
manifestum est ex his apparatum facien-
dum, demonstrando illos aut esse, aut fuisse
in eiusmodi indigentia, & dolore; hos ve-
rò dedisse in eiusmodi necessitate, tale ali-
quid tribueres. Apparet verò etiam unde
diminuere contingat gratiam & efficere
gratia expertes. aut enim quod sua causa
tribuunt, aut tribuerunt, (id autem non
erat gratia,) aut quod fortuitò fecerunt,
aut coacti sunt, aut quod reddiderunt, non
dederunt, siue scientes, siue nequaquam.
Vtroque enim modo est aliquid pro aliquo.
Quare ne sic quidem erit gratia. Et de om-
nibus categoriis consideratio habenda.
Nam gratia est, aut quia hoc: aut tantum:
aut tale: aut quando: aut ubi. Signum ve-
rò est, si rem minorem non tribuerunt. Et
si inimicis aut res easdem, aut pares, aut
maiores. Manifestum enim est ne hæc
quidem nostri causa esse. Aut si res viles
sciens: nemo enim confiteretur se indigere
vilibus. Ac de tribuenda quidem gratia,
& non tribuenda, dictum est. Qualia verò
miserabilia sint, & quos miserantur, & quo-
modo ipsi se habentes, dicamus.

A δρε οι σε πνία παρεστάθησαν Φιλούμενοι. καὶ
μικρὸς ἐπηρετήσοι, Εἰ δηλα τὸ μέγεθος * τῆς αὐτῆς
τῆς δεήσεως, Εἰ τὸν καθερὸν καρχειομένοι· οἴοις οὐδενός.
σε Λυκείῳ Τὸν Φορμὸν δοὺς· διάγκη σὲν μά-
λιστα μὴν εἰς θεατὴν ἔχει τὸν ἀποργίαν.
εἰ μὲν μη, εἰς ἵσα, ή μείζω. ὥστ' ἐπεὶ Φαε-
ρῷ Κόπῳ, καὶ ἐφοίσις γίγνεται χάρεις, Εἰ πᾶς ἔ-
χεισι, δηλα τὸν σὲν σκέπτων πρόσοχθιανέον,
πους μὴν δεικνύεις, ή οὐτας, ή γενήσημοις. δηλοῖ
B σε θεατῇ * λιπητὴ μετέστη· Τεττάρη, ὑπηρετῆσα
σε θεατῇ χρείᾳ θεωμένοις οὖτε * ἀπηρεγειώ-
ται· φαερῷ μὲν Κόπῃν αἱ Φαερεῖαί σενδέχε-
ται τὸν χάρειν, καὶ ποιεῖν αὐχειστοις. ή γένος
αὐτὴν ἐνεκρα ἀπηρετῶσιν, ή ἀπηρέτησαν,
τύποις σὸν καὶ χάρεις. ή τὸν ἄπο τύχης συ-
νέπεσεν, ή θεαγκάδησαν. ή τὸν απέδωκεν,
ἄλλο σὸν ἔδωκεν, εἴτε εἰδότες, εἴτε μη. αἱ μ-
φοτέρως γένος πάντη τὸν· ὥστ' οὐδὲ οὔτες δῆλοι
εἴη χάρεις. Εἰ τοις ἀπάσας Ταῖς κατηγορίαις
σκεπτέον· ή γένος χάρεις δέσιν, ή οὐτι ποτέ, ή ποσον-
δή, ή τρισδή, ή πετρή, ή πολ. σημεῖον μὲν, Εἰ * οὐτεποτε
ἔλεγον μεταπομένης ἀπηρέτησαν· καὶ εἰ Τεῖς εὐθροῖς, ή
Ταῖς, ή ἵσα, ή μείζω· δηλα τὸν σὲν σκέπτη
Ταῖς ή μῆραν ἐνεκρα. ή εἰ φαερῷ εἰδότες. Κατεῖσις
γένος μελεγεῖ μεταφέρει Φαύλων. καὶ τοις μὴν τῷ
αὐχειστοις καὶ αὐχειστεῖν, εἴρηται. ποια δῆλοι
ἔλεεινά. Εἰ θεατὴς εἰλεομένος, Εἰ πᾶς αὐτοὶ ἔχε-
ταις, λέγωμα.

CAPVT VIII.

Д К Е Ф А Л .

De misericordia.

SIt misericordia , molestia quædam in
Seo malo , quod videtur habere vim in-
teritus , & molestiæ afferendæ , eius qui
eo fit indignus , quod ipse etiam expectet
se passurum , aut aliquem suorum , idque
cùm propinquum appareat. Manifestum
enim est , necesse esse , qui miseraturus
est , esse talcm , vt putet passurum aliquid
mali aut se , aut suorum quempiam , &
tale malum , quale dictum est in definitio-
ne , aut simile , aut propinquum. Quam-
obrem nec omnino perdit , miserantur.
nihil enim amplius se passuros putant:
passi enim sunt. Nec qui se valde feli-
ces esse putant : sed contumeliam faciunt.
si enim omnia putant adesse bona , ma-
nifestum est , eos etiam putare , se non
passuros aliquid mali. Etenim id inter
bona est. ac tales sunt vt putent se paſſu-
ros , qui iam passi sunt , & euaserunt. Tum se-
nes , & ob prudentiam , & ob experientiam.

Tom. III.

Περὶ Ἀθέους.

E ΣΤΩ μὴ ἐλεος, λύπη οὐδὲ φανο-
μένη κακῶν φθαρίκῶν καὶ λυπηρῶν τῶν
ἀναξίου πυγχανόντων, οὐκάνταν αὐτοῖς περισσότερον
σφεν αὐτὸν παρεῖναι τὸν αὐτόν πινάκαν καὶ τῷποτε, οὐτόμω
πλησίον φάγηται. Μῆλον γένος, οὐτόπιον αὐτόν γαγκαλίαν
μέλλοντα εἰλειπόντα, παράρχειν τοιούτον, οὕτω,
οἵσεαθαντα παρεῖναι αὐτὸν κακὸν, οὐτόντα, οὐτόμων
αὐτόν πινάκαν, καὶ τοιούτον κακὸν, σύγειρηται σὺ ταῦτα
E ὅρα. Λίθομοιον, οὐτόπληστον. Μέλος, οὐτέοις
παθητελῶς δύπλωλωλόπτες εἰλεούστοις. * Καρπόν γένος
αὐτὸν παρεῖνοιονται· πεποιθασι γέλασον. οὐτέοις
παρθεμακμαργνοίοιομήνοι, δὲλλούβεργοιοστοι. *
Εἰ γένος ἀπαθητοιονται υπερχειρίπτες παγαθά, οἱ γένος
μῆλον οὖν καὶ τὸ μητέρεχεοθατοι· παρεῖναι τοιούτοις
κακότοι. Εἰ γένος τῷτελλούραγαθῶν. Εἰσιν δὲ τοιούτοις πατελλί-
κοι, οἵσοι νομίζουσι παρεῖναι αὐτοῖς οἴτε πεποιθότες γέλασον
καὶ διαπεφυγέτες. Εἰ οἱ πρεσβύτεροι,
καὶ διέργα τὸ φρεγεῖν, Εἰ δὲ εὔπιελατο-

SFF 11

A Tum debiles, & timidiiores magis. Tum eruditi: considerati enim sunt. Tum quibus sunt parentes, & liberi, aut uxores: sua enim sunt hæc, & possunt pati ob ea quæ dicta sunt. Tum qui nec in fortitudinis affectu sunt, ut in ira, aut fidentia: hæc enim de futuro non considerant. Nec in contumeliosa affectione. Etenim isti non considerant, se passuros esse aliquid: sed inter hos medi. Nec rursus metuentes valde: non enim miserantur metu perculsi, quia sint in proprio affectu. Et si putant aliquos esse æquos: nam neminem putans, omnes existimabit dignos esse malo. Et omnino quando sic se habet ut meminerit talia accidisse sibi, aut suis, aut putet fore ut aut sibi accident aut suis. Ac quemadmodum quidem se habentes miserentur, expositum est. Quæ verò miserentur, ex definitione patent. quæ enim ex molestis & tristibus vim habent interimendi, omnia miserabilia sunt. Et quæ vim perdendi habent. Et quorū fortuna est causa malorum, magnitudinem habentium. Sunt autem tristia & interitum afferentia, mortes & verberationes, & corporum cruciatus, & senectus, & morbi, & alimenti indigentia. Quorum verò fortuna est causa malorum, sunt priuatio amicorum, paucitas amicorum. Quocirca & diuelli ab amicis ac familiaribus miserabile est: turpitude, imbecillitas, debilitas, & vnde conueniebat boni aliquid effici, malis aliquid contigisse, idque sape. Et postquam passus sit, factum esse aliquid boni, ut Diopithi ea quæ à Rege missa sunt, quod mortuo missa sine. Et nihil factum esse boni, aut eorum quæ facta sunt, non esse fruitionem. ob quæ igitur miserentur, hæc, & talia sunt. Miserantur verò & familiares, si non valde coniuncti sint necessitudine. Erga hos autem, vterga se ipsos passuros, se habent. Quam obrem & Amasis in casu filii, qui ad moriendum perducebatur, lacrymas non effudit, ut aiunt, sed in casu amici, qui mendicabat, effudit, hoc enim est miserabile illud atrox. Nam atrox diuersum est à miserabili, & habet vim pellendar misericordię, & sape in contrarium utile est. Præterea miserantur, si ipsum atrox prope sit.

B Et similes miserantur ætate, moribus, habitibus, dignitatibus, generibus. Nam in omnibus his magis appetit, etiam ipsi idem posse contingere. Omnino enim oportet assumere, quæ sibi metuunt, ea aliis cum fiunt, ipsos miserari. Quoniam autem quæ prope apparent perpessiones, miserabiles sunt: at quæ ab hinc deceem millibus annorum facta sunt, aut futura sunt, ea neque expectantes, neque recordantes aut omnino non miserantur, aut non similiter:

necessa est qui representantur figuris, & vocibus, & vestitu, & omnino simulatione, miserabiliores esse: faciunt enim ut propinquum appareat, malum ante oculos proponentes, aut tanquam futurum, aut tanquam factum. Et quæ facta sunt nuper, aut futura sunt breui, miserabiliora sunt propter idem. Et signa, & actiones, ut vestes eorum qui passi sunt, & quæcunque talia. Et sermones eorum qui in perpessione sunt, ut qui iam animam efflant. Et maximè virtute præditos esse, cum in talibus temporibus sunt: omnia enim hæc, quia prope apparent, magis efficiunt miserationem, quasi & ille indignus sit, & ante oculos appareat perpessio.

CAPVT IX.

De stomachatione.

Opponitur autem ei, quod miseratur, maximè id quod appellant stomachari. Nam dolori propter indignas res aduersas, oppositus est quodammodo, & per eosdem mores dolor propter indignas res secundas, & utræque perturbationes sunt bonorum morum. Oportet enim, eorum qui indignè agunt male, vicem dolere: & iis qui bene, stomachari. Iniustum enim est, quod sit præter dignitatem. Quamobrem etiam deos dicimus stomachari. Existimabitur verò etiam inuidia miserationi eodem opponi modo, quasi quæ vicina, & eadem sit cum stomachatione: verùm est diuersa. Molestia quidem turbulentia etiam inuidia est: & propter prosperum euenum, sed non indigni, verùm æqualis & similis. Illud verò, ne ipsi aliquid contingat aliud, sed propter ipsum proximum, omnibus similiter oportet inesse. non enim amplius erit illud quidem stomachatio, hoc verò inuidia, sed metus, si ob id ipsum adsit molestia, & perturbatio, quia ipsi aliquid futurum sit mali, ab aliis prosperitate. Apparet autem fore, ut sint consequentes etiam contraria perturbationes his. Qui enim molestia afficitur ob eos qui indignè male agunt, lætabitur, aut molestiae vacuus erit ob contrarios, qui male agunt. ut ob parricidas, & sicarios, quando suppicio afficiantur, nemo molestia affectus fuerit, qui bonus sit: oportet enim gaudere propter tales: eodem modo ac propter bene agentes secundum dignitatem: ambo enim iusta sunt, & faciunt ut gaudeat æquus. Necesse enim est eum sperare fore, ut adsint, quæ simili, etiam sibi ipsi.

Tom.III.

A διατηρεῖσθαι σύναστρα γονίοις * φύματος χρήσιμα. καὶ φωνῆς καὶ εὐθύνης, ἐόλων τῆς πανοπείας, ἐλευθότερος ἐι. ἐγγὺς γέ πιλόποιοι φάνεδαι, τὸν κακὸν τοῦ ὀμικράτου ποιούστες, οἱ ὡς μέλλον, οἱ ὡς γεγονός. καὶ τὰ τελετοῖς αἴραι, ἐλευθότερα * Διάφορα τοῦ ποτοῦ. καὶ τὰ σπιρτα, καὶ τὰς παραχέεις οἵ, εὐθύγετε τῷ πεπονθότῳ, καὶ ὅσα τοιαῦτα. καὶ λόγοις, καὶ ὄσα ἄλλα] τὸν διάφορον πάθει ὄνταν, οἱ διδύμη τελευτῶνταν. καὶ μελίσα τὸ σπουδάζοντας εἰ, σὺ τοῖς τοιουτοῖς κατεργεῖς οὐτού, ἐλευθόν. ἀπόμυπα γέρα ταῦτα, Διάφορον ἐγγὺς φάνεδαι, μᾶλλον ποιεῖ τὸν ἐλεον. Εἰς οὐταξίου αὐτοῖς πούλεσ, Εἰς ὁφθαλμούς φαγομένου τὸ πάθος.

ΚΕΦΑΛ. 9.

Περὶ νεκρῶν.

ANTIKEITAI δὲ ὁ ἐλεύθερος, μελίσα λόμη, οἱ καλεμοτινεμοσάν. * παῖς ποτός λ. & γέλυπειαθανόπτη ταῦς αἰαξίους κακοταταγίους, αὐτικείμηνόν εἶτι Τόποι τοῖς, καὶ ἀπό τῆς αὐτούς τὸ λυπεῖαθανόπτης διαξίους διπαραχίας. καὶ ἄμφω πάπη, ἥδος γένεσι. δεῖ γέρα, ὅπτη λόμη τοῖς διαξίους παραχίας κακῶς, σωματιδεῖς * καὶ ἐλεύθερον.] τοῖς δεὶ δι, νεκροῖς. ἀδικογέρα τὸ ταῦτα τοῦ αἰαξίας γιγάντων. διὸ Εἰ ποτὶ θεοῖς διπόδιδομην τὸ νεκροῖς. διξειει δη αὐτὴ οὐ φέροντος πατεῖν τὸν αὐτούς διπόδικειαθανόπτον, * αἰσωμένης οὐσιών γεγονότος οὐτού τοῦ ταῦτα τὸ νεκροῖς εἴτε οὐ τοῦ ταῦτα εἴτε τοῦ ταῦτα τοῦ αἰαξίου, αἰλαχίσιον καὶ οὐτού τοῦ πλησίου πάσιν οὐ μοιωσάει τοῦ παράρχειν. οὐ γέρα εἴτε πατέρων, τοῦ εἴτε * τὸ λόμη, φέροντος. Τὸ δε, νεκροῖς. διλαβημένος τοῦ φέροντος, * φέροντος, αὐτὸν τοῦ παράρχην λύπη φέροντος, καὶ λιπαραχίη οὐτοῦ αὐτοῦ οὐ εἴται φαῦλον διπόδικεια. φαερόν δὲ, οὐτοῦ πατερεύοντος Εἰ τὸ σώμα ταῦπη τούτοις. οὐδιαξίως λόμη γέρα λυπουμένος οὐτοῖς τοῖς διαξίους κακοταταγίασιν, ηδηποτέ, οὐ ἀλυπτός εἴται εἴπι τοῖς * σωμάτοις κακοταταγίασιν. δι, * τοῖς πατεραλείας καὶ μιαφέροντος, οὐτοῦ τύχης οὐδεποτέ σιτηματίας, οὐδείς αὐτὸν πατερεύοντος γένεσι. δεῖ γέλυρειν οὐτοῖς τοῖς τοιουτοῖς οὐσιών αὐτοῖς οὐτοῖς τοῖς δι, παραχίας καταταγίας. αἴμφω γέρα δικεία, Εἰ ποτὲ γέρα τοῦ ταῦτα τοῦ ταῦτα.

Sff iii.

Αἴαντος δὲ αὐλέσθιε μάχης Τελείω-

Ζειγάροι νεμίσσασχ' ὅτ' αὐτένοις φατὶ^τ
μαχίσω.

A Et pertinent ad eosdem mores omnia hæc. Contraria verò ad contrarios. Idem enim est malis alienis gaudens, ac inuidus. Ex quo enim quispiam molestia afficitur, dum illud oritur, aut adest, necessarium est cum propter priuationem, & corruptionem eiusdem lætari. Quamobrem vim arcenda misericordiæ omnia hæc habent: differunt verò dictis de causis. Quare ad non miserabilia reddenda, omnia similiter utilia sunt. Ac primùm quidem B de stomachando exponamus, quibus stomachentur, & ob quæ, & quomodo se habentes ipsi, postea de aliis. Apparet autem ex iis quæ dicta sunt. Si enim stomachari est molestia affici ob eum qui apparet indignè bene agere, primùm quidem manifestum est, non licere propter omnia bona stomachari. Nemo enim si iustus aut fortis sit, aut si virtutem consequatur, ei stomachabitur: neque enim miserationes propter contraria horum sunt: sed propter diuitias, & potentiam, & res eiusmodi, quibus ut simpliciter dicam, di- C gni sunt boni: & qui natura habent bona, ut nobilitatem, & pulchritudinem, & quæcunque talia. Quoniam verò antiquum esse propinquum apparet naturali, necesse est idem habentibus bonum, si nuper consecuti sint, & ob id bene agant, magis stomachari molestiores enim sunt, qui nuper ditescunt, quam qui antiquitus, & ob genus. Similiter verò etiam qui sunt in magistratu, & potentes: & habentes multitudinem amicorum, & bonitatem liberorum, & quicumque eiusmodi sunt. Et, si ob hæc aliud aliquid boni cuene- D rit ipsis eodem modo. Etenim tunc molestiores sunt nouas diuitias possidentes, cùm habent imperium propter diuitias, quam antiqui diuites. Similiter verò etiam in aliis. Et caussa est, quod illi quidem videntur, quæ sua sunt, habere: hi verò nequaquam: quod enim semper ita apparet se habere, verum videtur. quare alteri, non quæ sua sunt, habere. Et quoniam unumquodque bonum non quolibet dignum est, sed quædam est analogia, & conuenientia, ut arma pulchra nequaquam iusto conueniunt, sed forti: & coniugia eximia non nuper ditescentibus, sed nobilibus: idcirco si qui bonus est, non conuenientem rem consequatur, id habet vim mouendæ stomachationis. Et inferiorem cum superiore controversari, maximè quidem si sint eidem rei dediti. unde & illud dictum est, Ajacis autem declinabat pugnam Telamonidæ, Iupiter enim ei stomachabatur,

quod cum viro præstantiore pugnaret. Si minùs, etiam quocunque modo inferior cum superiori, ut si musicus cum iusto. melior enim est iustitia, quam musica. Quibus igitur stomachentur, & propter quæ, ex his patet. hæc enim, & talia sunt. At ipsi stomachosi sunt, si digni sint maximis bonis, & ea possideant. Nam similibus existimari dignos, qui non sunt similes, nequaquam iustum est. Secundo loco, si sint boni, & virtute prædicti: iudicant enim bene, & iniustum odio habent. Et, si sint studiosi honoris, & appetentes quarundam actionum, & maximè in iis studiosi sint, quæ alii, cùm indigni sint, consequuntur. Et omnino qui existimant se dignos iis, quibus alios non existimant, stomachosi sunt eis, & ob ea. Quamobrem mancipiorum similes, & praui, & non cupidi honoris, non sunt stomachosi. nihil enim est eiusmodi, quo se putent dignos esse. Apparet autem ex his, propter quos aduersam fortunam habentes, & malè agentes, aut non obtinentes, gaudere, aut sine molestia esse oporteat. Ex iis enim quæ dicta sunt, opposita manifesta sunt. Quare si iudices tales præpararit oratio, & petentes, ut sui misericordia habeatur, & ob quæ habeatur, ostenderit, indiges esse, qui consequantur, dignos verò, qui non consequantur, fieri non potest ut adsit miseratio.

C A P V T X.

D

ΚΕΦΑΛ. 1.

Γεράφοιον

De inuidia.

Manifestum est autem & ob quæ inuidcant, & quibus, & quomodo se habentes; siquidem inuidia est molestia quædam propter prosperitatem, quæ apparet, eorum quæ dicta sunt bonorum, erga similes, non ut aliquid sibi sit, sed propter illos. Inuidebunt enim tales: quibus sunt aliqui similes, aut apparent. Similes verò dico genere, cognatione, aetate, habitu, existimatione, copiis. Et quibus parum deest, quin omnia adsint. Quamobrem magna agentes, & prospera fortuna videntes, inuidentiores sunt: cunctos enim putant, quæ sua sunt, eripere. Et qui honorantur eximiè aliquam ob rem, & maximè ob sapientiam, aut felicitatem. Et studiosi honoris inuidentiores quam non studiosi. Et qui sequuntur sapientię gloriam: studiosi enim sunt honoris ob sapientiam. Et omnino qui amant gloriam aliqua in re, sunt inuidētiores in ea. Et pusillanimi: omnia enim ipsis videtur magna esse. Ob quæ verò inuidcant bona, dictum est.

Tom. II.

A Εἰ δὲ μή, καὶ ὁ πάσαις, οἵτινες δέ χρεῖτον·
οὗτοί, εἰ ὁ μεσηκός δέ μίκρω· Βελτίων γάρ τοι μή-
τριοστούν τῆς μοεσικῆς. οἵτινες μὲν οὖν οἱ μεσῶσι,
καὶ μή αἱ, ὅτι τούτων μήτερ. ταῦτα γάρ δέ τοι
τοιαῦτα εἶται. αἵτινες μὲν νεμεσηπτίκοι εἰσιν, εἴσαι αἱ-
ξιοι τυγχανόσιν * οὔτες τῷ μεγίστῳ αὐγαθῷ, αἱξιοί με-
ταῦτα κεκτημένοι. τὸ γάρ τῷ μεγίστῳ * η̄ τὸ αἱ-
ξιαλίθει τοὺς μήτρας, τοῦ μίκρου. δύνατερ γε μ.
δή, αἱ οὔτες αὐγαθοί, δέ αἱσυμδάγοι τυγχανόσι·
B χρίνοεστε γάρ δή, * καὶ τὰ αἱδίκα μίσοςσι· καὶ
ἔας φιλοῦμει, δέ ὄρεγό μηνοί θυσεν ταῦτα
ξεωρ, δέ μάλιστα ταῦτα φιλοῦμει αἱσια,·
ων ἐτέρης αἱξιοι οὔτες τυγχανόσι. δέ οἱ λατε-
οι αἱξιοι τεσαΐται αὐτοὺς, ων ἐτέρης μητρία-
ξιομένοι, νεμεσηπτίκοι τούτοις, καὶ τούτων. δέ δέ οἱ
μηδραποδώμενοι καὶ φαῦλοι δέ αἱφιλοῦμει, οὐ-
νεμεσηπτίκοι. Καὶ δέ γάρ τοι τοιούτον, τοῦ αὐτοὺς
οἴονται αἱξιοις εἰ). φαερόν δή ὅτι τούτων δέ
C ποίοις αἱτυχούσι καὶ κακοταῦτα γε μετανιώσιν, δέ μη
τυγχανόσι, χαίρειν η̄ αἱλύπτως ἔχειν μετί. ὅτι
γάρ τῷ εἰρημένῳ τὰ αἱτηκέμμα μήτερ εἰ-
ται. ως τε αἱ τοις τε χριταῖς τοιούτοις ταῦτα
σκεψάσῃ ὁ λόγος, δέ θεοὶ αἱξιοι ταῖς εἰλεγ-
θαῖ, δέ Φοίτες εἰλεγθαῖ, μειζη, αἱαἱξιοις μη-
τραῖς τυγχανόσιν· αἱξιοις δὲ μὴ τυγχανόσι,
αἱδινάται εἰλεεῖτο.

ΔΗΛΟΝ ΔΕ ΕΠΙΓΑ^Ι ΝΟΣ ΦΘΟΙΟΣΙ, ΚΑΙ
ΤΙΣ, ΚΑΙ ΠΛΩΣ ΕΧΟΝΤΕΣ, ΕΙΓΑ^Ι ΒΕΙΝ Ο ΦΘΟ-
ΝΟΣ, ΛΥΠΗ ΤΙΣ ΕΠΙΓΑ^Ι ΒΙΩΣΑΙΑ ΦΑΥΡΟΜΗΡΗ ΤΗΜ
ΕΙΡΗΜΗΛΛΩΝ ΑΓΑθῶν ΤΟΣΙΣ Ο ΜΟΙΟΣ, ΜΕΣΣΗΑ
ΝΑΟΥΤΑΙ, ΣΑΛΑΔΗ ΜΙΣ ΣΚΕΙΝΟΙΣ· ΦΘΟΝΗΣΟΙΣ ΡΗΜΑ
ΖΗΛΟΙ ΖΙΟΙΣΤΑΙ, ΟΙΣ ΕΙΣΙ ΝΙΕΣ ΕΜΦΙΟΙ, Η ΦΑΙΡΟΝΤΑ.
ΟΜΟΙΟΣ ΔΕ ΛΕΙΓΕ, ΧΕΙΓΗΜΟΣ, ΧΕΙΓΗΜΕΙΑΣ,
ΚΑΘΗ ΤΗΛΙΚΙΑΣ, ΚΑΘΗ ΕΞΙΑ, ΧΕΙΓΗ ΜΔΞΑΣ, ΧΕΙΓΗ ΤΑ
ΣΤΑΡΧΟΥΤΑ· ΚΑΙ ΟΙΣ * ΜΙΧΡΑΙ ΕΛΛΕΙΠΕΙ, ΤΟ ΣΚΡΟΙ ΔΙ-
ΜΗ ΠΔΜΤΑ ΣΤΑΡΧΔΙ. ΙΓΕ, ΟΙ ΜΕΓΑΛΑ ΘΑΣΑ. ΚΑΙ ΣΙΑ ΦΕ-
ΠΟΥΤΕΣ, ΕΠΙΤΥΧΟΩΤΕΣ, ΦΘΟΝΕΙΟΥΣΙ· ΠΔΜ-
ΡΑΣ ΖΗΛΟΥΤΑΙ ΤΑ ΑΥΤΗ ΦΕΡΕΙΡ. ΕΙΩΙ ΤΗΜΕ-
ΡΟΙ ΕΠΙΓΑ^Ι ΝΗΙ ΔΙΑΦΕΡΟΥΤΑΣ, ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΑ ΕΠΙΓΑ^Ι
ΣΤΟΦΙΑ, Η ΒΙΔΑΥΜΕΝΙΑ. ΕΙΩΙ ΦΙΛΟΤΙΜΟΙ, ΦΘΟΝΕ-
ΡΩΠΕΡΙ ΖΗΛΑΦΙΛΟΤΙΜΟΙ, ΕΙΩΙ ΜΔΞΟΣΤΟΦΟΙ· ΦΙ-
ΛΟΤΙΜΟΙ ΖΗΛΑΦΙΛΟΤΙΜΟΙ ΕΠΙΓΑ^Ι ΣΦΙΑ. ΕΙΩΙ ΩΛΗΣ ΟΙ ΦΙΛΟΤΙΜΟΙ
ΤΟΣΙΣ ΠΙ, ΦΘΟΝΕΡΙ ΣΚΕΙΤΥΛΟ. ΕΙΩΙ ΜΙΧΡΟΠΛΥΧΟΙ·
ΠΔΜΡΑ ΖΗΛΑΦΙΛΟΤΙΜΟΙ ΜΔΧΕΙ ΜΕΓΑΛΑ ΕΙΓΑ^Ι. ΕΦ
ΟΙΣ ΜΗ ΦΘΟΙΟΣΙ ΤΑ ΡΗΜΑ ΑΓΑθα', ΕΙΓΡΟΝΤΑ;

Ἐργοις ἡ
πτυχαῖς, ἐφ' ὅτις γένεσίοις οὐ φιλούμενῷ τοις
ἐργοῖς, οὐ πρέγραψεν δέξης, καὶ ὅσα βίτυχοια
ἔστι, γε μὲν τοῖς πομπαῖς φέροντος ἔστι, οὐ μά-
λιστα ὁντικοὶ πρέγραψαι, οὐδὲν τοις δεῖν αὐτοῖς
ἔγειν, οὐδὲν αὐτοὶ τῆκτοι πει μικρῷ τοῦτον
οὐ μικρῷ ἐλλείποντο. Φανερόν δέ τοι οἷς φέρ-
γοντοι· αἵματα γένεσίοντο· τοῖς γένεσίοντο
γέροντος οὐ ποιεῖ, οὐ λικίας, οὐ δέξης, φέροντοιν.
οὐδὲν εἰρητοῦ,

ପାତ୍ର କାହିଁଏ କାହିଁଏ କାହିଁଏ କାହିଁଏ କାହିଁଏ

καὶ τοῦτος οὐδὲ φιλοπίσιον ἔγειρε. φιλοζημονῶν
μηδὲ γένος ποὺς εἰρημένους. τοῦτος δὲ τοὺς
μύεινται ἔτες ὅντας, οὐδὲ τοῦτος τοὺς ἐσ-
τήσοντας, οὐδὲ πεθεράς, σύζεις. Καὶ τοῦτος
τοὺς ἐφ' Ηρακλείας τὸν λόγον. οὐδὲ τοὺς πολυ-
τελεῖς. οἱοντας πῆδαίς, * οὐδὲ τοῖς ἀλλαγοῖς λεί-
πειθεῖς. οὐδὲ τοὺς πολὺ τελεῖχον, ωστα τας
επιβολας
Ἐτοῦτος τούτους οὐτε τοῖς τελεῖσιν. * εἰπεὶ δὲ
τοῦτος τοὺς αὐτογενεῖς, καὶ μὴ τελεῖσιν, οὐ-
στασιούς τοῦτον ἀστινέφειται. φιλοζημονῶ-
ντος αὐτοῦ. τοῦτος μάλιστα φιλονείη. * οὐτε
εἰρηται, Καὶ καρδιαῖς καρδιαῖς. οὐ τοῖς τε-
χναῖς, * οὐδὲ οἷς μόλις τυχόντες, οὐδὲ τυχόντες,
φιλονομησι. οὐτοῦ * οὐ κακτημένων, οὐ κακοφοιω-
παντοῖς αὐτοῖς. εἰσὶ δὲ οὐτοις ἐγγενεῖς, καὶ
οἵμειοι. μὴ λανγόντο πῆδαίς, οὐ τυγχανόν-
ται τῷ αὐταρτῷ. ωστε τῷτο λυποῦν ποιεῖ τούς
φιλονον. καὶ τοῖς οὐτοῖς χοιροῖς ταῦτα, οὐ κακτημένοις
αὐτοῖς καρποσπίκεν, οὐδὲ κέκτησέ ποτε. μέρη
καρποσπίτεροι γεωτέρων. καὶ οἱ πολλαχότεροι
πάθμησαντες εἰς τοῖς αὐτοῖς ὄλιγα φιλονομησι.
μὴ λανγέτε φοιτησι γαγγειον οἱ τειομποι, οὐ δια-
πίσι, οὐ παῖς εἶχοντες. ως γένος μητέρων τε
ποιῶνται, οὐτως εἴχοντες * διπέτοις σταυροῖς
ηθίσσονται. ωστε αὐτοῖς μήτρας, καρποσπίτεροι
οὐτοις εἴχειν. οἱ δὲ, ἐλεφαθεῖς, οὐ τυγχανούσι
οὐτοις αὐταρτούς αἴξιούς μηδενι, ωστε * οἵοι οἱ εἰρη-
μένοι, μὴ λανγέτε πευξονται ἐλέσου καρπού τῷ
καρπού.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

Περὶ Σηλευ.

ΠΩΣ * δε ἔχοντες θηλεῖσα, τρέπονται,
γάχοισιν, οὐδὲν μηδὲν μηλον. Εἰ
γάχοισιν θηλεῖσα, λύπη τὸς θηλεῖσα φανομένη πα-
ρουσίᾳ αὐτῶν σύνιμην καὶ σύδεχομένων
εἴπει λαβεῖν τὰς τοὺς ὄμοιοις τῇ Φύσει,

A In quibus enim amant gloriam , & de ho-
nore contendunt operibus , & hominum
aucupantur opinionem. Et quæcunque bo-
næ fortunæ euentus sunt, fermè in omnibus
inuidia est. Et maximè, quæ ipsi aut appe-
tunt, aut putant oportere se habere. Aut in
quibus ipsi possessione paulisper superant,
aut paulisper deficiunt. Apparet verò etiam
quibus inuidieant : simul enim dictum est.
iis enim, qui propinquì sunt & tempore, &
loco, & ætate, & existimatione, inuident.
Vnde dictum est , Quod enim cognatum
B est, etiam inuidere scit. Et quibuscum de
honore contendunt : nam de honore con-
tendunt cum iis qui dicti sunt. cum iis vero,
qui ab hinc decem millibus annorum erat,
aut cum iis qui erunt, aut cum mortuis, ne-
mo, neque cum iis qui sunt ad Herculeas
columnas, neque à quibus longo interual-
lo putant se suo aut aliorum iudicio relin-
qui, neque quibus se longè præstare, co-
dem modo & cum his, & de talibus. Quo-
niam vero cum iis qui competitores sunt,
& riuales, & omnino cum iis qui eadem ap-
petunt, de honore concertant ; necesse est
his maximè inuidere : vnde dictum est. Et
figulus figulo. Et iis qui celeriter , aut qui
vix adepti sunt, aut qui nequaquam adepti
sunt, inuident. Et quibus consecutis, aut
rectè agentibus , dedecus ipsis est. Sunt
autem isti , qui propinquì sunt , qui simi-
les. Manifestum enim est ipsorum culpa
eos non adipisci quod bonum est. Quare
hoc cum molestum sit, efficit inuidiam. Et
iis , qui habent ea , aut consecuti sunt,
quæ ipsis conueniebant , aut consecuti
fuerant olim. Quamobrem seniores, iu-
nioribus. Et qui multos sumptus fecerunt
in idem , iis qui paucos , inuident. Iam
vero manifesta sunt etiam ea , propter quæ
gaudent tales , & in quibus & quomodo se
habentes. Ut enim non habentes molestia
afficiuntur, sic habentes ex contrariis vo-
luptatem percipient. Quare si ipsi ita con-
formati fuerint , & illi , qui digni , qui
bus misericordia habeatur , aut conse-
quantur aliquid boni , existimantur , sint
tales quales illi qui dicti sunt , patet eos
non esse consecuturos misericordiam à
principiis.

CAPVT XI.

De emulatione.

Quomodo autem se habeant æmulantes, & qualia æmulentur, & quibus, hinc constat. Si enim est æmulatione, molestia quædam propter eam quæ appetit, præsentiā bonorum honoratorum, & eorum, quæ contingit ipsi assumere in similibus natura,

non quòd alii , sed quòd non etiam ipsi A
sint : (quamobrem & bona est æmula-
tio , & bonorum : inuidere verò maium
& malorum : ille enim se præparat pro-
pter æmulationem ad bona adipiscenda:
hic verò , ne proximus habeat , propter
inuidiam *) necesse profectò est , pro-
clives ad æmulandum esse existimantes
dignos se bonis , quæ non habent. Ne-
mo enim se dignum existimat iis quæ ap-
paret fieri non posse. quamobrem iuue-
nes & magnanimi tales. Et quibus ad-
sunt talia bona , quæ honoratis digna
sunt viris. Sunt enim hæc diuitiæ , &
multorum amicitia , & magistratus , &
quæcunque talia. quasi enim conueniat
ipsis probis esse , quia conueniunt probè
se habentibus , æmulantur talia ex bonis.
Et quos alii dignos existimant. Et quo-
rum proauí , aut cognati , aut domesti-
ci , aut natio , aut ciuitas honorata est ,
æmulatores sunt in his. Domestica enim
arbitrantur ipsis esse , & se his dignos exi-
stiment. Si verò sunt æmulanda honesta
bona , necesse est & virtutes esse ta-
les. Et quæcunque aliis vtilia & idonea
ad benefaciendum. honorant enim be-
neficientes , & bonos. Et quorum bo-
norum fruitio proximis est , vt diuitiæ ,
& pulchritudo magis quàm sanitas. Ap-
parent verò etiam æmulandi aliqui. qui
enim hæc , & talia possident , æmu-
landi sunt. ea verò sunt quæ dicta sunt ,
vt fortitudo , sapientia , magistratus.
nam qui magistratus gerunt , in mul-
tos possunt esse benefici : imperatores ,
oratores , omnes quitalia possunt. Et qui-
bus multi similes volunt esse , aut mul-
ti familiares , aut amici multi , aut quos
multi suspiciunt , aut quos ipsis suspi-
ciunt. Et quorum laudes & encomia di-
cuntur aut à poëtis aut scriptoribus ora-
tionum. Contemnunt verò contrarios.
Nam contraria æmulationi contemptio
est , & id quod est æmulari , ei quod
est contemnere. Necesse autem est , sic
se habentes , vt æmulentur aliquibus , aut
æmulatione petantur , ad contemnen-
dum proclives esse , tum hos , tum ob
hæc , quæcunque contraria mala habent
bonis æmulandis. Quamobrem sèpenu-
mero contemnunt prospera fortuna uten-
tes , cùm sine honoratis bonis adsit ipsis
fortuna. Ac ex quibus quidem affectus
excitantur , & dissoluantur , vnde fides
sit . de iis dictum est.

A οὐχ ὄντας, διλόπιούχος εἰς αὐτῷ γένεται. (βῆμα
καὶ ἀπεικεῖται τὸν οὐρανόν, καὶ πέπλον καθίστηκεν. τὸ δὲ
φεγοῦντα φαῦλον, καὶ φαῦλων· οὐ μὴ γένεται,
αὐτὸν παρδεσματίζει τὰ φέρεται τὸν οὐρανὸν τυγ-
χανεῖν τὸν αὐτὸν· οὐδὲ τὸν πλησίον μηδὲ
γένεται τὰ φέρειν.) αἰδίγχη δέ τηλωπί-
κοις μὴ εἴτε τοὺς αἰξιούμενούς εἰσαγοῦντες αὐτὸν
ων μὴ ἔχοντα. σύστηται δέ αἰξιον πάντα φανόμε-
να αἰδινάτῳ. δέ τοι οἱ νέοι καὶ οἱ μεγαλέψυ-
χοι τείσθαι. καὶ οἵτινες αὐτορίχει τοιαῦτα α'-
γαθά, αὐτὸν διπλίνουν αἴξια τῇσιν αἰδρεῖν. *

B ἐτοι γέροντα, πλούτος, καὶ πολυφιλία, ἵτις τοι
καὶ πέπλον, καὶ οὐσία πειθαρία. οὐδὲ γέροντας
σπουδαῖς αὐτοῖς αὐτοῖς εἴτε), οὐδὲ πειθαρίας τοῖς
αὐτοῖς ἔχοντα, τηλωπίστη τοιαῦτα τὸν α'-
γαθῶν. καὶ οἵτινες οἱ ἄλλοι αἴξιοι.] καὶ οὐ
περγαμοί, οὐ συγχρήματα οὐδὲ οἰκεῖοι, οὐδὲ εἶδος,
οὐδὲ πόλις, εἴτιμοι, τηλωπίκοι τοιαῦτα τὸν α'-
γαθῶν. καὶ οἵτινες οἱ ἄλλοι αἴξιοι.] καὶ οὐ
περγαμοί, οὐ συγχρήματα καὶ εἰνιματαγαθά,
αἰδίγχη τοιαῦτα τε πέργαμα εἴτε) τοιαῦτα. καὶ οὐσί-
αίσις ἄλλοις αὐτοῖς λίμνης εἰνικά. Νικό-
στο γέροντος περιβεργαμούς, οὐ τοῖς αὐτοῖς.
καὶ οὐ φέρνειν αὐτοῖς αὐτοῖς τοῖς πλησίον
τῇσιν. οὐδὲ πλούτος, καὶ κάλλος μᾶλλον *
ὑγιείας. φανερών δέ τοι εἰ τηλωπίας οὐδὲ
τοιαῦτας πάτρια μετακεκτημένοι, τηλωποί. ἐτοι
τοιαῦτα εἰρημένα, οὐδὲ αἰδρία, σοφία, πέργαμος
οὐδὲ πέργαμος πολλοῖς διαδεμένη θεῖ ποιεῖν.
ερατηγοί, ρήγρες, περμάτες οἱ τοιαῦτα δι-
νάμοι. οὐδὲ πολλοὶ οὐκοι βουλγαρίας εἴτε).
οὐ πολλοὶ γνώσμοι, οὐ φίλοι πολλοί. * οὐδὲ οὐδὲ οἰ πολ-
λοὶ γνώσμοι, οὐδὲ αἴτιοι γνώσμοι. τοιαῦτα
οὐδὲ πάγκοι οὐδὲ πάγκα λέγοντες, οὐδὲ οὐδὲ θεμα-
ποιοι τοιαῦτα, οὐδὲ περγαμάτων. καταφεγγοῦντο δέ τοι
τοιαῦτα. τοιαῦτα γέροντας τηλωποί. αἰδίγχη δέ
τοιαῦτας ἔχοντες οὐτε * τηλωπούς οὐδεις,
οὐδὲ τηλωπούς, καταφεγγοῦποιοις εἴτε) τοιαῦτα
E τε, καὶ έτει τούτοις οὐσίαι πάτρια κακά εἴ-
χονται τὸν αὐτὸν τὸν τηλωπού. δέ τοι πολλοῖς
καταφεγγοῦντο τὸν δύτυχοντα, οὐτε αἴτιοι
τὸν τοιαῦτα αὐτὸν τηλωπού αἴτιοι τούτοις.
δέ οὐ μὴ οὖσα πάτητη εἰγίνεται, οὐδὲ πέργαμο-
νται, * δέ οὐ αὐτοῖς γίγνονται, τοιαῦτα αὐτὸν εἰσ-
ερημένα.

Γειναὶ πατέρων καὶ ἔξεστον νέον.

TA δὲ ἡ Ἐπι ποίοι θύες, * κατὰ τὰ πά-
τέρων, καὶ τὰς ἔξεις, Καὶ τὰς τύχας, μίελ-
θα μηδέ τι πάτερ. λέγω δὲ, πάτερ μηδέ ὄργην,
τητιγυμνίαν, καὶ τὰ ποιάτα, τοῖς ὥν εἰρήκε-
καν ταφέρουν ἔξεις δέ, σχέσεις, καὶ κακίας.
εἰρήκει δέ τοι τοῖς τυπτανταν ταφέρουν, καὶ ποιά
ταφέρουν ἔκαστοι, καὶ ποιῶν ταφέρη-
κοι. ήλικίαν δέ εἰσι, γένοτος, καὶ ἀκμῆ, Καὶ γῆ-
γεις. * τύχην δέ λέγω, θύρειδην, καὶ πλοδ-
οτον, καὶ διαδίκαιοις, καὶ τηρανία τύχης, καὶ
όλως δύτυχίας, Καὶ διετυχίαν. οἱ μηδέ σὺν νέοι,
αὐτοῖς εἰσι τητιγυμνήκοι, καὶ οἵοι ποιεῖν * ὥν
δι τητιγυμνήθοι. καὶ τὸν τοῖς Τοῦρα τητι-
γυμναν, μάλιστα αἰκονισθηκοῖ εἰσι τοῖς πε-
ρι τὰ αἴφερδίσια, καὶ αἰκεστής τύχης. δι-
μετάβολοι δέ Καὶ αἴψιοι ταφέρουν τὰς τητι-
γυμνίας. Καὶ σφόδρα μηδέ τητιγυμνεῖσι, Ταχὺ δέ
πανεπτα. οὔτειαν γέροντος αἴ βουλήσθε, Καὶ οὐ
μογάλαι, ὡς τῷ αἴ τῷ καμνόντων διταχή
πεπτα. καὶ θυμικοί, Καὶ οὔτις μηδέ τοῖς αἰκ-
ανθεῖν τῇ ὄρμῃ. καὶ οὔτοις εἰσι τῷ θυμοῖ. Σχέ-
σεις φιλοτιμίας οὐκ αἰέχονται οὐτιγερούμε-
νοι, διλλογίας γέροντος τητιγυμνεῖν γένοτος. δέ
δι τίκη, ταφέρογή τις. καὶ ἀμφω τῶν μᾶλ-
λων, ή φιλοτιμίας. φιλοτιμίας δέ, ή-
κιστα, ή τομήπω αἰδείας πεπειράθη. ὡς-
τὸ Πιπάκειον ἔχει διπόφεργμα εἰς Αμ-
φιάραον. Καὶ οὐκεκοίτεις, διλλογίας. Σχέ-
σεις τὸ μήπω τεθεωρικέρα τολμαῖς ποιεῖσι. καὶ
βύπισι, ή τοῦ μήπω πολλαῖς διεπιπαθή-
σι. καὶ βύλπιδες. ὡς τῷ αἴ οἰνοκοί-
νοι, οὕτω ταφέρμοι εἰσι οἱ νέοι τῶν φύ-
των. σεως. αἴ μαδέ καὶ * ταφέρησι τὸ μήπω πολλαῖς
τῆς φύσης. διπότετυγχέναι. καὶ ξαῖσι τὰ πλεῖστα ἐλπί-
δι. Ιοὶ μηδέ τοῦτος τῷ μέλλοντος διτιγνή
δέ μηδέ μη, τῷ παρειχομένῳ. τοῖς δέ νέοις, δι-
μέλλον, πολὺ. Τὸ δέ περιεληλυθός, Βεργί-
διον μὲν * τῷ γέ ταφέρητη ή μέρα, μεμνῆται μηδέ σοδέ
οἰστει, ἐλπίζειν δέ πατέρα. Καὶ διεξαπάτησι
εἰσι διαίτη εἰρηνήν. ἐλπίζοισι γέροντος.
καὶ διδρειότεροι, θυμώδεις γέροντες διβύλπιδες.
ῶν, τὸ μηδέ, μηδέ φοβεῖσθαι. Τὸ δέ, θαρρεῖν
ποιεῖ. εὑτε γέ διδρειόμενος σοδεῖς φοβεῖσθαι.

De quatuor generibus morum qui spectantur
in auditoribus: & de moribus
iunuenium.

Moribus autem quales sint secun-
dūm affectus, & habitus, & zeta-
tes, & fortunas, post hæc explicemus.
BAc dico affectus, iram, cupiditatem, &
talia, de quibus diximus prius. habitus ve-
rò, virtutes & vitia. Dictum est etiam de
hīs prius, & qualia præeligant singuli, &
qualium sint effectores. Aetates autem
sunt iuuentus, & vigor, & senectus. Fortu-
nas verò dico, nobilitatem, diuitias,
potentiam, & his contraria, & omnino
prosperam aduersamque fortunam. Ac
iuuenes quidem moribus sunt cupidi, &
parati ad ea efficienda, quæ concipiue-
rint, & ex cupiditatibus quæ circa corpus
versantur, maximè eius sectatores sunt,
quæ circa res venientes est, & inconti-
nentes ipsius: & in horas mutabiles:
& fastidiosi in cupiditatibus. & valde qui-
dem concupiscunt: celeriter verò sedan-
tur. Acutæ enim voluntates eis sunt, &
non perdurantes, cuiusmodi sunt ægrotan-
tium fames, & sitis. Et excandescen-
tes, & acutæ excandescentes, & parati
ad impetum sequendum. Et obnoxii sunt
ita. Nam propter studium honoris non
patiuntur se parui fieri, sed molestè fer-
runt, si existimant se iniuria affici. Et
studiosi honoris quidem sunt, sed magis
victoriæ. Excellentiam enim cupidus iu-
uentus. & victoria excellentia quædam
est. & ambo hæc magis sunt, quam ut
sint studiosi pecuniarum. Studiosi au-
tem pecuniarum sunt minimum, quia nondum
indigentiam experti sunt: quemadmodum
Pittaci se habet apophthegma
in Amphiaraum. Et non malorum mo-
rum, sed bonorum, quia nondum
conspexerunt multa mala. Et creduli,
quia nondum in multis decepti sunt. Et
bonæ spei: ut enim temulent, sic calidi
sunt iuuenes natura. Simul verò etiam
quia nondum in multis opinione lapsi
sunt: & viuunt ut plurimum spe. Nam
spes futuri est, memoria verò præteriti:
iuuenes autem futuri multum habent,
præteriti verò patum. Primo enim tem-
pore se meminisse nihil arbitrantur, spe-
rare autem omnia. Et idonei sunt, qui
decipientur, ob id quod dictum est.
Sperant enim facile. Et viriliores, ira-
cundi enim, & bonæ spei, quorum il-
lud, ut ne metuant, hoc, ut confidant,
efficit. Nemo enim, qui irascitur, metuit.

Sperare autem aliquid boni, afferenda fidentiae vim habet. Et verecundi: nondum enim honesta alia arbitrantur, sed eruditii sunt à lege solum. Et magnanimi: nondum enim à vita depresso sunt, sed rerum necessariatum experientiam non habent: & existimare se dignum magnis, magnanimitas est: hoc autem est eius qui bene sperat. Et magis eligunt agere honesta quam utilia. moribus enim viuunt magis quam boni ratione. Est autem boni ratio eius quod utile est: virtus verò eius quod honestum. Et studiosi amicorum, & studiosi sodalium magis quam aliæ rebus, quia gaudent coniunctu, & ad utilitatem iudicant nihil. Quare ne amicos quidem. Et omnia in maius & vehementius peccata faciunt contra dictum Chilonis: omnia enim nimis agunt. nam amant nimis, & nimio odio habent, & alia omnia similiter; quippe qui se scire omnia putant, & asseuerant. Hæc autem causa est, cur omnia nimis. Et iniurias inferunt ad contumeliam, & non malitia. Et misericordes sunt, quia omnes bonos & meliores existimant: sua enim ipsorum innocentia cæteros metiuntur. Quare indigna pati existimant ipsos. Et studiosi risus: quamobrem etiam faceti. Nam facetiae erudita contumelia sunt. Ac iuuenum quidem tales mores sunt.

A Τοῦ πέλπιζεν αγαθόν, θεράπευστος ἐστι. Εἰ διδυστηρίου γέροντων καλώς ἔτερον παραγαγόντων, ἀλλὰ πεπάρθεισι τὸν τῷ νόμου μόνον. Εἰ μεγαλέψυχοι οὐτε γένος τὸν τῷ βίου * οὐ πατέσσειν εντελεῖσθαι, ἀλλὰ τὴν αὐτούς παραγάνειν ἀπειρούσι. Εἰ τὸ * αἴξιον αὐτὸν λαμβάνειν μεγάλων, μεγαλέψυχα τῷρος οὗ, θέλπιδος. Εἰ μᾶλλον αὔριον τολμήσειν τὰ καλά, τὸν συμφερόντων. Εἰ γένος ἡγειράσθαι μᾶλλον, η̄ περιληπτική. ἐστι οὗ, οἱ μὲν λογιστοὶς, τῷ συμφέροντες. η̄ δὲ προετή τῷ καλοῦ, * χρ. φίλοι, γέροντες. Εἰ φιλέπαρει μᾶλλον τὸν ἀλλαγῆς ηλικιαν, οὐδεὶς τὸ χαίρειν τὸν συζητῶν, Εἰ μηποτέ τὸ συμφέροντες μηδέν. ὥστε μηδὲ τοὺς φίλους. Εἰ ἀποκυπρίσῃ τὸ μᾶλλον οὐδὲ φορόπερνον αἵματον τοῦτο. Εἰ χιλιούρειον πομπαῖς ἁγανακτοῖσι. φιλέστεροι περιγένεται, Εἰ μισθίσιν ἁγανακτοῖσι, Εἰ ἀλλαγῆς πομπαῖσι οἷς εἰδέναι πομπαῖσιν, η̄ δὲ διέγνειροντες. τῷρος γένος οὐτούς Εἰ τῷ πομπαῖσι οἷς εἰδέναι. Εἰ τῷ αδικήματε αδικημόσιν εἰς ὑβριν, Εἰ οὐ κακουργίας. χρ. ἐλεπίκοι, οὐδεὶς τὸ πομπαῖσι γενοῖς η̄ βελτίοντες παραλαμβάνει. πῆγάρα αὐτῷ αἰγαλία τετράγονος μετρόσιν. ὥστε ανάξια πάρειν παραλαμβάνοντον αἰγαλίας. Εἰ φιλογέλωτες. δέ, Εἰ βούργαπερεῖ. η̄ γένος βούργαπελία πεπαγδεῖ μάρτυρες οὐτούς. τὸ μὲν οὖς τῷ μέντον ἡγός οὐτούς.

D

ΚΕΦΑΛ. 17.

CAPVT XIII.

De moribus senum.

Seniores verò, & qui vigorem remiserunt, fermè ex illis quæ his sunt contraria, ut plurimum habent mores. Quoniam enim multorum annorum vitam duxerunt, & in pluribus decepti sunt, & errarunt, & res sunt plures prauæ, neque affirmant aliquid, & longè minus omnia quam oportet, & putant, sciunt autem nihil, & controuersantes adiungunt semper, Forsan, & Fortasse, & omnia dicunt sic, asseueranter autem nihil. Et malorum morum sunt. **E**sse autem malorum morum, significat omnia in peius interpretari. Præterea suspicioñi sunt, quia increduli; & increduli, quia periti. Et neque magno amore, neque magno odio prosequuntur, propter eandem causam: sed ex Biantis præcepto, & amant tanquam odio habituri, & odio habent tanquam amaturi.

OI δὲ περιποτεροι καὶ πρηκμακότες, φεδον ὅκη τῷ σπαστῶν τούτοις η̄ πλεῖστα ἔχοντος η̄θη. οὐδεὶς γέροντος πολλά ἔτε βεβιοκέντα, Εἰ πλείστος δὲ πατητῆς η̄ μητρικέντα, χρ. τὰ πλείστα φαῦλος η̄ τὸ πομπαῖσι παραγμάτων, οὐτε οὐδεβεβαοῦται οὐδέν. Εἰ * η̄πλορτοῖς ἁγανακτοῖσι, η̄δε. Εἰ οἶον, ισασι δὲ οὐδέν. Εἰ * αἱμφιστηριῶτες, φροσ- αχαν πομπαῖσι οὐδὲ τοῖσις Εἰ σάχα. Εἰ πομπαῖσι λέγονται αἱμφισθοῦται. παγίως δὲ, οὐδέν. Εἰ κακογένεις Εἰ, ξεωπες, φιλόφ. Εἰ οὐτε η̄γάροις κακογένεια, Θεῖται Εἰ χειρούπομποιδιαί οὐδεμία, έτοι δὲ * καχύποτοι πομπαῖσι εἰσι οὐδεὶς τῶν ἀπιστίας οὐδεὶς δέ, δὲ η̄μπειρειδεις. Εἰ οὐτε φιλεῖσι σφόδρα, οὐτε μισθίσι οὐδεὶς τῶν. Αλλὰ τῷ τῶν Βιαστος παραστάκια Εἰ φιλεῖσιν οὐδε μισθίσιτες, Εἰ μικρόψυχοι,

Et pusillanimi, quia depresso sunt in vita, neque enim magni, neque eximii aliquid, sed quae ad vitam pertinent, cupiunt. & patrum liberales. unum enim est ex necessariis patrimonium: & simul cum periti sint, sciunt quam difficilis sit acquisitione, & facilis amissio. Et timidi, & omnia prætinentes: contratio enim modo affecti sunt ac iuuenes: refrigerati enim sunt: at illi calidi sunt. Quare viam aperuit senectus timiditati. Nam timor refrigeratio quædam est. Et studiosi vitae, & maximè in ultimo tempore: propterea quod rei absentis est cupiditas; & cuius sunt indigentes, id maximè cupiunt. Et queruli magis, quam oportet: pusillanimitas enim quædam etiam hæc est. Et ad utile viuunt, sed non ad honestum, magis quam oportet, quod sui ipsorum amantes sunt: utile enim ipsi bonum est: honestum vero simpliciter. Et inuercundi magis quam verecundi: nam quia non curant similiter honestum, & utile, paruifaciunt quid videatur. Et malæ spei, quia periti. nam ut plurimum res malæ sunt. Cadunt igitur plerumque in peius. & propterea quia timidi. Et viuunt memoria magis quam spe. Nam vita quod futurum est, exiguum est: præteritum vero multum. Est autem spes futuri: memoria vero præteriorum. Id quod etiam ipsis caussa est loquacitatis: narrant enim præterita. Nam recordantes, voluptatem percipiunt. Et excedunt quidem acutè, sed imbecilliter. Et cupiditates partim defecerunt, partim debiles sunt. Quare neque cupidi sunt, neque effectores ex cupiditatibus, sed ex lucro. Quocirca etiam temperati apparent tales: cupiditates enim remiserunt, & seruiunt lucro. Et magis viuunt boni ratione, quam moribus. Boni enim ratio est eius quod utile est, mores vero virtutis sunt. Et iniuriosè se gerunt ad malitiam, non ad contumeliam. Misericordes vero etiam senes sunt, sed non eadem de caussa ac iuuenes. Illi enim, quia humani: hi vero, quia debiles: omnia enim existimant proxima esse sibi, quae patiantur. hoc autem erat misericordis. unde queruli sunt, & non faceti, nec studiosi ridiculorum. Contraria enim sunt, querulum esse, & studiosum risus. Ac iuuenes quidem & seniores eiusmodi sunt moribus praediti. Quare, quoniam recipiunt omnes quae suis ipsorum moribus conuenienter habent orationes, & similares, non est incertum, quemadmodum cum utuntur orationibus, tales appareant & ipsi, & orationes.

Vigentes autem appetit interiectos
inter hos moribus futuros, utro-
rumque detrahendo exuperantiam. Et
neque valde confidunt: id enim est au-
daciæ: Neque nimis metuunt, pulchre
ad utrumque se habentes. Neque om-
nibus credunt, Neque omnibus non
credunt: sed ex veritate iudicant magis.
Et neque ad honestum viuunt solum: ne-
que ad utile: sed ad utrumque. Et
neque ad parcimoniam: neque ad luxu-
riam, sed ad conueniens. Similiter ve-
rò etiam ad excandescientiam: Et ad
cupiditatem. Et temperantiam cum
fortitudine, & fortitudinem cum tem-
perantia coniunctam habent. Nam in-
ter iuvenes & senes hæc distributa sunt,
iuvenes enim, fortes sunt & intempe-
rantes: seniores verò, temperantes &
timidi. Ut autem in universum dicam,
quæcumque sibi distribuerunt iuventus
& senectus, ex commodis, ea ipsi ha-
bent. quæcumque verò excedunt, aut
deficiunt, eorum, quod moderatum
est, & conueniens. Viget autem cor-
pus à triginta annis usque ad quinque,
& triginta; animus verò circiter unde-
quinquaginta. Ac de iuventute qui-
dem, & senectute, & vigore, quales
mores quæque ætas habeat; tam multa
dicta sint.

CAPVT XV.

De moribus nobilium.

ΚΕΦΑΛ. 12

Γεὶ ἡγαντῆς ἀκμαζούσης ἀλικίας.

OΙ ΔΕ' άκμάζοντες, Φδυερόντι μετέ-
ξύ τούτων τὸ ήδος ἐσσήσαι, ἐκχτέρων
ἀφαρεωῶντες τὴν οὐρανόν· Καὶ οὐτε συδ-
δρα θάρρωντες· * Θρασύτης γέλα τὸ ποιμένον· Θρασύτης
οὐτελίαν φοβουμένοι, καλῶς δὲ περὶ αὐτῷ εἶχοντες.
Οὐτε πᾶσι πιθένοντες, οὐτε πᾶσιν ἀ-
πιθένοντες, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀληθές χρίοντες *
μάλλον· * Καὶ οὐτε περὶ τὸ καλόν ζωτες μό-
νον, οὐτε περὶ τὸ συμφέρον, ἀλλὰ περὶ αὐτῷ
φων.] Καὶ οὐτε περὶ Φέδων, οὐτε περὶ αὐτοῦ,
δηλαὶ περὶ πάριμοτον ὄμοίως ἢ Καὶ περὶ θυμὸν,
καὶ περὶ θεριθυμίαν. Καὶ σώφρωνες μὲν αἰδρίασκοι
αἰδρεῖοι μὲν σωφροσύνης. * Καὶ γέλασι τέοις, Καὶ ἡ πίστος
τοῖς γέροντις διηρηταῖς Ταῦτα εἰσὶ γέλασι τέοις,
αἰδρεῖοι Καὶ αἰκόλαστοι· εἰ δὲ πρεσβύτεροι, Καὶ
Φερνες καὶ δειλοί· ωσδέ καθολου εἰπεῖν, οὐτε
μὴν διηρηταῖς οὐ νεότητος καὶ τὸ γῆρας τὴν ωφελί-
μων, Ταῦτα αἴμφω εἶχονταν· οὐταδέ οὐρανόντα
αριμότερον. αἰκμάζει δέ, τὸ μὴν σῶμα, δέποτε
τὴν τελείωντα εἴδη, μέγετον τὴν πείτερον καὶ τὸ
κοντάντα· οὐδὲ ψυχὴ, πείτερον τὸ έπος δεῖν πείτερον
κοντά· μὴν σὺν βεότητος καὶ γῆρας καὶ
αἰκμῆς, ποίων τὴν οὐρανόντα εἴκασον, εἰρήθω Τε-
σσαρά.

K E Φ A Λ. 1ε¹.

Տօ Քիմ Ըստ Ամանը, ո՞յց ուստի ու.

ΠΕΡΙ οὐδὲ πότε τύχης μηρολήμων
αγαθῶν, διὸ οὐσα αὐτὴν καὶ τοῦτο
ποῖα ἀπίτα συμβαίνει τοῖς αἰνεῖσι πεπλεῖσι, λέ-
γωμένη εἰφεξῆς. Βύγημείας μὲν ὅτις οὐδείς,
τὸ φιλονιμότερον εἶναι τὸν κακτικόν μόνον αὐ-
τὸν· πάντες γάρ οὐτοὺς παράρχουν, περὶ
τῷτο σωρθεῖν εἰσάγασσιν· οὐδὲ μὲν βύγημεία, *
σὸν μότις οὐτοποιήσαντες· καὶ * καταφε-
γητοί, καὶ τὸ μείσων τοῖς παραγόντοις τοῖς αὐτοῖς.
* Μέν πορρὸν τοῦτα μᾶλλον οὐ ἐγγὺς μηρό-
λημα, σὸν μότερον εἴτε καὶ βύγαλαζόνθυτα. οὐδὲ
μὲν βύγημείας μὲν, κατὰ τὸν τὸν γῆρας πάρε-
την· γῆραμον μὲν, κατέπειτα μηδὲν αθανάτην
τῆς φύσεως· οὐδὲν αὐτὸν θητεύπολυς οὐ συμβαί-
νει τοῖς βύγημεσιν, οὐδὲν εἰσὶν οἱ πολλοὶ βύτελφοι·
φορεῖ * γάρ τις οὐδὲ τοῖς γῆρασιν φωδραῖν,

TEN

πειρατῶν ὁστεῖον τὸν τοῖς κατὰ τὰς χρέους * κυριον
μέροις. καὶ οὐτούς αὐτοὺς ἀγαθούς τὸν γένος, ἐγ-
γίνονται Δῆλος πόλις γεόρου αἰδρες τοῖς θεοῖς.
καὶ πειρατὰ πάλιν αἰδρεῖσθαιν. δέσμων δέ, τὰ
μὲν διφυῖα * γένη εἰς μαρτιώτερον ἔχει· οἶον,
οἵας Ἀλκιβιάδου, καὶ οἱ δύο Διονυσίου τῷ
αρχοτέρῳ πάλιν αἴδρεισθαι, εἰς * αἰβελπεῖσας
Ἐπικλέος τὴν Σωκράτος.

A ut in iis quæ in agris oriuntur. Nonnum-
quam si sit bonum genus, exoriuntur ad
aliquod tempus viri eximii: & deinde
rursus retrofertur. Deficiunt verò bono
ingenio prædicta genera ad insanos mo-
res, vt qui ab Alcibiade, & à Dionysio
superiore. Stabili verò ingenio prædicta,
ad socordiam, vt qui à Cimone, & Pe-
ticle, & Socrate.

ΚΕΦΑΛ. 17.

B

CAPUT XVI.

Τῷ πλεύτῳ ἐπειγοῦσῃ.

De moribus diuitium.

TΩΙ δὲ στλούτῳ ἀ ἐπειγοῦσῃ, Ἐπι-
πολῆς δέσμοις ιδεῖν αἴποσιν οὐβειραὶ
γέροντες καὶ παῖδες, πάροιτες οὐτοῖς
τῆς κτησίας τὸν πλεύτου. ὁστεῖον γένος ἐχούτες
ἀπόμενα ταχαταὶ, οὐτοις Δῆλοις εἰσινται· * οὐ γέ-
πλοδοτες, οἶον Σιμῶνος δέσμοις τῆς αἰξίας * οὐ
ἄλλων. δέσμοις φαίνεται πολὺς τὸν αἴξιαν εἰ-
πειται· Εἰς τηνεργατικήν, καὶ στλούτων πε-
φεροῦ οὖν, Δῆλος τὸν τηνεργατικόν,
Εἰς τηνεργατικήν τῆς βιδαγμονίας· στλού-
των δέ τοις στλούτοις, Δῆλος τὸν πολὺς
εἰσινται Δῆλοις τοῖς τὸν ἑρώιμον καὶ
διωμαζόμονον οὐτοῖς αἰτητοῖς. * καὶ τὸ οἰε-
ντα γηλωνὸν τοῖς ἄλλοις ἀ τοῦτοι. ἀμαδέ-
στοις εἰκοτες * τύπο πάροιτες πολλοὶ γέροντες
οἱ δεσμοί τῶν ἐχούτων. δέσμοις τοῦ Σι-
μωνίδου εἰρητοῖς τοῖς τῷ Κρονίῳ τὸν πλεύτου
τοῦς τηνεργατικήν τῆς Ιέρωνος, ἐργα-
νίῳ Γόπεροι γλυκεῖται κρεῖτον, πλεύσιον, οὐ
στοφός φέτα στοφόν, * Πλεύσιον εἰπεῖν. * τοῖς γέροντες
φοιτοῖσι δέσμοις τοῖς τῷ πλεύτου τηνεργατικήν,
οὐτοῖς εἰφοι, Δῆλοις εἰσινται. καὶ τοῦ οἰεντοῦ αἰξίοις
εἰπεῖν τοῖς αἴρχεται. εἰχειν γέροντες οἶονται, οὐ εἴνεκεν
αἰξίοις αἴρχεται. καὶ οὐτοῖς κεφαλοφέροι, * αἴρον-
ται. τοῦ διδαγμονός δέσμοις οὐ πλεύτος δέσμοις. Δῆλοις
φέρεται δέ τοῖς νεασὶ κεκτημένοις, Εἰς τοῖς πά-
λαι, τὰ δέσμοις τοῖς αἴρουσι μᾶλλον τοῦ Φασ-
τόπερα τοῦ κακὰ ἔχειν τοῖς νεοτελεύτοις ὁστεῖον
γέροντες αἴρουσι τοῦ πλεύτου δέσμοις τοῦ νεο-
τελεύτου τοῦ. καὶ αἰδίκηματα αἰδίκοδοι οὐ
κακουργικα, αἴλαχτοι πάλαι, οὐβειραὶ· τοῖς
πάλαι δέ, * αἰχετευτικα· οἶον εἰς αἰξίας, Εἰς μο-
ματα. καὶ τοῖς.

Duitias qui consequantur mores, in
promptu est videre omnibus. Contumeliosi enim sunt & contumaces, per-
petientes à possessione diuitiarum. Qua-
si enim habeant omnia bona, sic affe-
cti sunt. Nam diuitiae tanquam pre-
mium quoddam sunt estimationis alio-
rum. Quare videntur omnia venalia esse
ipsarum. Et delicati & arrogantes. De-
licati quidem, propter delicias & ostentationem felicitatis. Arrogantes verò
& elati, propterea quod omnes soliti
sunt versari in eo, quod amatūt, & sus-
picitur ab ipsis: & quia existimant ex-
mulari alios, quæ etiam ipsi. Simul au-
tem, & meritò sic affecti sunt, quia
multi indigent habentium. unde & il-
lud à Simonide dictum est, de sapienti-
bus & diuitiis, apud coniugem Hieron-
is, interrogantem, Verum eueniret
melius, vt quis esset diues, an sa-
piens. Ut diues sit, inquit. Sapien-
tes enim se videre in diuitium fortibus,
dixit. Et quia putant se dignos esse,
qui imperent. Se enim habere putant
ea quorum causa dignum est imperare.
Et ut summatim dicam, Dementis fe-
licis mores diuitiae efficiunt. Differunt
autem in iis qui nuper possederunt, &
in iis qui à maioribus acceperunt, ipsi
mores: eo quod omnia magis & pe-
iora mala habent noui diuites: nam quasi
imperitia diuitiarum est, nouum diuitem
esse. Et iniurias inferunt non malitiosas,
sed partim contumeliosas, partim incon-
tinentiæ plenas, vt in verberationem &
adulterium.

CAPVT XVII.

De moribus potentium & fortunatiorum.

Similiter verò de potentia fermè plerique apparent mores. Partim enim eosdem habet potentia, quos dinitiæ: partim meliores. Sunt enim studiosiores honoris. Et viriliores moribus ii qui potentes sunt, quàm diuites, quia appetunt opera, quæcumque licet ipsis agere propter potentiam. Et magis dediti studio: quia in sedulitate sint, dum coguntur considerare ea quæ pertinent ad potentiam. Et grandiores quàm grauiores. Reddit enim clariores dignitas. Quamobrem moderatè agunt. Est autem granditas mollis & elegans grauitas. Et si iniuriam faciunt, non in paruis iniuriosi sunt, sed in magnis. Prospera fortuna particulæ habet eorum quæ dicta sunt pro moribus. Nam ad hæc referuntur quæ videntur esse Fortunæ prosperitates. Præterea ut in iis quæ pertinent ad bonam ptolem, & ad bona corporis, facit prospera fortuna ut meliore simus conditione. Ac superbiores quidem sunt, & inconsideratores propter prosperam fortunam. Vnus autem consequitur melior mos bonam fortunam, quod deos colunt, & se habent ad cultum diuinum aliquo modo, credentes propter bona quæ proueniunt à fortuna. Ac de iis quidem qui sunt secundùm ætatem, & fortunam, moribus dictum est. Contra tia enim iis quæ exposita sunt, ex contrariis apparent, ut pauperis & infelicis mores, & impotentis.

CAPVT XVIII.

*Cur de moribus sit disputatum, & de proposi-
tionibus communibus.*

Quoniam autem appositarum ad persuadendum orationum usus ad iudicium refertur : quæ enim scimus , & iudicauimus ; de iis nihil amplius opus est oratione : refertur autem , siue apud unum aliquis vtens oratione suadeat , aut dissuadeat , vt admonentes faciunt , aut persuadentes : nihil enim minus disceptator est unus : nam cui oportet aliquid persuadere , is est , ut simpliciter dicam , disceptator : siue aduersus controuersantem , siue aduersus propositam sententiam dicat aliquis similiter : oratione enim necesse est vti , & tollere contraria . aduersus quæ , ut aduersus controuersantem verba facit : similiter verò etiam in demonstratiuis :

Tom. III.

ΚΕΦΑΛ. ξ.

Τίτα τῷ διωκτῷ καὶ δύτυχῶν ήγε.

ΟΜΟΙΩΣ δὲ καὶ τοῖς διωκμένοις
χρεδὸν τὰ πλεῖστα φανερόν εἶται ἦν· τὰ
μὲν γὰρ, τὰ διατάξηχοι οἱ διωκμένοι τῷ πλεού-
τῳ· τὰ δὲ, βελτίω. * Φιλοτιμότεροι γάρ καὶ καὶ φιλότι-
μοί δρωδέρεσι εἰσὶ τὰ ἦντοι διωκμένοι, τῷ μοιοντοις γότερ.
πλοιοσίων. Διφέτερόν είσι φίεθαγέργαν, οἵσα γέγον-
σι αὐτοῖς πρότεροι Διφέτεροι τῷ διωκμένοι. καὶ
απουδαστικῶτεροι; Διφέτοις δὲ διπλείᾳ τοι,
αἰσχυναζόμενοι σκυπεῖν τὰ τοῖς τῷ διωκμένοι.
καὶ σεμνότεροι ἢ βαρύπτεροι· ποιεῖ γάρ * αισθα-
έμφαντέρευτοι δέξιοι· διφέτοις μετεπαζόσιν. εὗται
ἔστι δὲ οἱ σεμνότης, μαλακὴ διαδήμων βα-
ρύτης. καὶ ἐδὺ αδικεῖσθιν, * οὐ μικραδικητός οὐ μικρε-
ιστιν, ἀλλὰ μεγαλαδίκοι. * οὐδὲ δύτυχία τῷ δικητικοῖ
μόσια ἔχει τῷ εἰρηνικῷ τῷ ἦν· εἰς γάρ τοι
τασσωτείοσιν αἴ μέγιστη μοκομοτίτη δύτυ-
χία. καὶ εἰς δύτεκτία, καὶ τοῦτο τὸ σῶμα
αἰσθατό, πλευροκλαζεῖ λίδη δύτυχία πλεορε-
κτεῖν. Καρφάδικωτεροι μὲν οὖν καὶ αἰλοχο-
σότεροι Διφέτεροι τῷ δύτυχία εἰστιν. ἐν δὲ αἰκι-
νευτεῖ * βελτίστοι ἦντοι τῇ δύτυχίᾳ οὖν φιλο-
τιμοί εἰσι, διεγένετο περὶ τοῖς πατέρων, πιτεύον-
τες Διφέτοις τῷ γηγόμενα αἰσθατά * ἀπὸ τῆς τύ-
χης. τοῖς μὲν οὖν τῷ καθ' ἄλικί τοι τύχης πάντας
ἡγένετο, εἴρητο· τὰ γάρ σιδητά τῷ εἰρηνικῷ τῷ
τῷ σιατίσιν φανερόν εἶται οὗτοί πάντοις διεγένετο,
* διαδημάτου.

ΚΕΦΑΛ. 17.

Օնչէս այսուհետ նկա ովամբ տա շին բա շնորհ
Էլման.

EΓΡΕΙ Λέπτων την πιθανήν λέγοντας χρήστες
προσκείστηκαν. ταῦτα ἦν γένος οὐρανού, καὶ
κεκρίκεινται, θεοῖς ἐπί μεταβολήν. ἔτι δὲ, εἰδότε
κατόψεων τὸς χρυσών αἰμάτων τοῦ λέγουσαν πατέρα
* τὸν θεόν πάτερν.] Οἵτινες πουντούμενοι ποιούσιν, οὐδὲν τοι
πείσοντες. Θεοῖς γένος τοιούτοις χριτήσεσθαι εἰς. Οἱ γένοι
μὲν πείσανται, οὐδὲν τοιούτοις, οὐδὲ αἴπλαστοι εἰπεῖν, χρι-
τήσεις, εἰδότε περιφερεῖσθαι τοιούτην λέγοντας οὐδείς. Εἰ γένος λέγεται
αὐτογχρονούσι, καὶ μάρτυρεις ήται σταύται,
κατόψεων αἴπλαστοι αἱματοκριτικοί τούτοις λέγονται
προστάται. οὐδείς των μὲν καὶ γῆς οὐτε θαλάσσης οὐδείς.

THE IN

ΚΕΦΑΛ. 19'

Γελεύθιατῆς καὶ αὐτοῦ πάντοις, οὐ πότε φέρεται
γενεύη τοῦτο. Καὶ τοῦτο μεγάλους οὐ μικρούς.
τηλίκους.

ΠΡΩΤΟΝ μὴν ὅτι τοῖς μωατήμ
αἰδηνάτω λέγω μὴν. αὐτὸν τὸν οὐαντίον * εἴ-
στι δέ. τοῦ μωατού τοῦ λέγεται, καὶ τὸ οὐαντίον * εἴ-
στι οὐαντόν. Σφενας τοῦ μωατού, εἰ μωατός αἱ θεοποι-
αί.

A tanquam enim ad disceptatorem, ad auscultatorem oratio constituta est. Omnipotens autem solus, ut simpliciter dicam, est disceptator, qui in ciuilibus contentionebus ea de quibus est quæstio, iudicat: quæ enim versantur in controuersia, ea quæ runtur, quomodo se habeant: & de quibus consultant: de moribus vero Rerum publ. in deliberatiuis dictum est prius: idcirco explicatum est, & quomodo, & per quæ orationes moratas efficiamus. Et quoniam circa vnumquodque genus orationum diuersus quidam finis erat, ac de omnibus iis dictæ sunt opiniones, & propositiones, ex quibus fidem ducunt cum consulentes, tum demonstrantes, tum controuersantes; præterea vero ex quibus moratas orationes contingit reddere, etiam de his est disputatum: reliquum est nobis ut communia explicemus. Omnibus enim necessarium est, ea quæ sunt de eo quod fieri & non fieri potest, adhibere in orationibus. Et alios quidem, futurum esse, alios vero factum esse, conari ostendere. Præterea vero de magnitudine communiter querendum est in omnibus orationibus. Utuntur enim omnes diminutione, & amplificatione, tum consulentes, siue suadeant, siue dissuadeant: tum laudantes, aut vituperantes: tum accusantes, aut defensiones. His autem explicatis, tum de enthymematibus conabimur dicere communiter, tum de exemplis, ut cum reliqua addiderimus, ad finem perducamus id quod initio proposuimus. Est autem ex communibus amplificare aptissimum demonstratiuis, ut exposuimus: factum vero, iudicialibus: de his enim iudicium est: at id, quod fieri potest, & futurum, D deliberatiuis.

CAPVT XIX.

*De possibili, de facto, de futuro,
de magno.*

AC primùm quidem de iis quæ fieri possunt, & non possunt, dicamus. Si igitur contrarium potest vel esse vel fieri, etiam contrarium videbitur esse posse. ut si fieri potest ut conualuerit homo, etiam, ut ægrotauerit: eadem enim est facultas contrariorum, quatenus contraria sunt. Et, si simile fieri potest, etiam simile. Et, si difficilius fieri potest, etiam facilior. Et, si virtute preditus, vel pulcher fieri potest, etiam omnino fieri potest: difficilius enim est, domum pulchram, quam dum, fieri. Et, cuius principium potest fieri

etiam finis : nihil enim sit , neque incipit fieri , eorum quæ fieri non possunt, quemadmodum , vt diameter sit symmetra , neque inciperet fieri , neque sit. Et cuius finis , etiam principium fieri potest. omnia enim ex principio fiunt. Et si posterius essentia vel ortu potest fieri , etiam prius. quemadmodum si vt vir fiat , fieri potest etiam vt puer. Prius enim hoc sit. Et , sive puer , etiam vt vir , principium enim illud est. Et quorum amor , vel cupiditas natura est. nemo enim ea quæ fieri non possunt , amat , aut cupit plerumque. Et quorum scientiae sunt , & artes: possunt ea & esse , & fieri. Et quorum principium , vt orientur in iis est, quæ & nos coegerimus , & persuaderimus : haec verò sunt , quibus meliores sumus , vel domini , vel amici. Et quorum partes fieri possunt , etiam totum fieri potest. Et quorum totum fieri potest, etiam partes plerumque. Si enim obstragulum , & ligula , & solea fieri possunt, etiam calcei possunt fieri , & , si calcei, etiam obstragulum , & ligula , & solea: & , si genus totum eorum quæ possunt fieri , etiam forma. Et , si forma , etiam genus : vt si nauis fieri potest , etiam triremis : & , si triremis , etiam nauis. Et , si alterum eorum quæ natura inter se conferuntur , etiam alterum : vt si duplum, etiam dimidium : & , si dimidium , etiam duplum. Et , si sine arte , vel apparatione potest fieri aliquid , magis per artem & diligentiam fieri potest. vnde & ab Agathone dictum est , Atqui alia quidem fortunæ facere , alia verò nobis necesse est , & ars adhibetur. Et quod à deterioribus , vel inferioribus , vel imprudentioribus fieri potest , etiam à contrariis magis , vt etiam Isocrates dixit, Graue esse Euthynum didicisse , ipsum verò non potuisse inuenire. Quæ verò fieri non possunt , manifesta sunt ex contrariis eorum quæ dicta sunt. Factum autem sit , necne , ex his considerandum. Primum quidem , si quod minus vt fiat, natura aptum est , factum est , etiam quod natura aptius est , factum fuerit. Et , si posterius solitum fieri , factum est , etiam prius factum est , vt si obliuionem cepit, etiam didicit hoc aliquando. Et , si potuit, ac voluit , fecit : omnes enim , quando cum possint , volunt , faciunt. nam impedimentum nullum est. Et , si voluit , & nihil extra prohibuit. Et , si potuit , ac iratus fuit. Et , si potuit , ac concupiuit:

A Λέποτίς οὐδὲν γέλει γίγνεται οὔτε πάχεια
γίγνεθαι τὸν αἰδησάτων οἴτι, τὸ σύμμετρον τὸ
πλάγιον εἶται. οὐτε αὐτὸν πλάγιον γίγνεται, οὐτε
γίγνεται πλάγιον, οὐτε αρχὴ διαστήτη πόθη-
μα γίγνεται πλάγιον γίγνεται. οὐτε εἰ τοῦ πλάγιου τῆς λύτρας
γίγνεσθαι διαστήτη γίγνεθαι, οὐτε τὸ πλάγιον.
οἴτι, εἰ αὐτὸς γίγνεθαι διαστήτη, οὐτε πάχεια.
πλάγιον γίγνεται πλάγιον γίγνεται. οὐτε εἰ πάχεια, οὐτε
αὐτὸς γίγνεται πλάγιον. οὐτε εἰ πάχεια, οὐτε πάχεια.
B θυμία φύση δέστη. οὐδὲν γίγνεται τὸν αἰδησάτων
έρατι, οὐδὲν τοπίθυμον ὡς τοπίτηπολού. οὐτε οὐτε εἰ-
πεῖται εἰσὶ καὶ τίχαι, * διαστήτη γίγνεται διαστήτη
εἶται. οὐτε γίγνεθαι οὐτε πλάγιον τῆς γίγνεσθαις ιταντα
εἰς πούτοις δέστη, αἱ ήμεις αἰσθητάσαμεν αὐτόν, * πατη-
τη πείσαμεν. Ταῦτα δὲ δέστη, οὐτε χρείποις, οὐτε κύ-
εσται, οὐτε φίλοι. οὐτε τὰ μέρη διαστήτη, οὐτε τοῦ
όλον. οὐτε τοῦ λόγου διαστήτη, οὐτε τὰ μέρη ὡς τοπί-
τηπολού. * εἰ γίγνεται πλάγιον, οὐτε κεφαλίς, οὐτε γραπτή πλά-
γιτῶν διαστήτη γίγνεθαι, οὐτε πλαστήματα μη-
νατῶν γίγνεται. οὐτε εἰ πλαστήματα, οὐτε πλάγιον
μα, οὐτε κεφαλίς, οὐτε γραπτόν. * εἰ τὸ γέρος οὐλον τὸν διαστήτη
διαστήτη γίγνεθαι, οὐτε τοῖς εἰδόσ· οὐτε εἰδόσ, οὐτε τοῖς
γήροις οἴτι, οὐτε πλαστῶν γίγνεθαι διαστήτην, οὐτε
πειρήρη· οὐτε πειρήρη, οὐτε πλαστῶν. οὐτε εἰδόσ θα-
περον τὸν πλόος ἀλληλού πεφυκότων, οὐτε θα-
περον. οἴτι, οὐτε μία πλάσιον, οὐτε ἄλιμον. οὐτε
ἄλιμον, οὐτε μία πλάσιον. οὐτε εἰδότερης η πα-
ρεποκεντῆς διαστήτη γίγνεθαι τοῦ, μεταλλού πλά-
γιτης οὐτε τοπίμηειας διαστήτη οὕτοις οὐτε Αγά-
θων εἴρηται.

Καὶ μὲν τὸ μέγε τῆς τύχης προστάτης
τοῦτο

Հմայացից * Ը ոչի ազգայնեցաւ. չոչի ա-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ

Γερί οὐχὶ μάτω, πόσα εἴδη, καὶ πάλις αὖ-
τοῖς Καποντέον.

Λ Οἰκός γε τοῦτον τῷ κοινῷ πάσι τοις αἵπα-
τοι εἰπεῖν, ἐπειδὴν τίρη) τοῦτον τὸν θεόν.
εἴτε διὰ τὸν τοῦτον, εἴτε διὰ τὴν τοῦτον,

A plerumque enim quæ appetunt, si possint etiam faciunt; mali quidem propter in- temperantiam; boni verò, quoniam bona cupiunt. Et, si debuit fieri, & facere: verisimile enim est, cum, qui factus fuit, etiam fecisse. Et, si antè facta sunt, quæcunque naturaliter fiunt ante illud, vel causa illius, ut si fulsit, etiam tonuit: &, si conatus est, etiam fecit. Et, si quæcunque ut posterius fiunt, naturam habent, aut id, cuius causa fiunt, factum est: etiam quod prius est, & huius causa est, factum est, ut, si tonuit, etiam fulsit, & si fecit, etiam conatus est. Sunt autem ex his omnibus alia quidem ex ne- cessitate; alia verò plerumque ita se ha- bentia. Quod autem non est factum, apparet ex contrariis eorum quæ dicta sunt. Ac futurum ex iisdem manifestum est. Quod enim est in potestate, & vo- luntate erit. Et quod est in cupiditate, & ira, & commodi ratione cum facultate: præterea etiam quod in procinētū est, ut fiat, vel futurum sit, erit. Plerumque enim fiunt magis futura, quam non fu- tura. Et, si antè facta sunt, quæcunque ut prius fiunt, naturam habent, ut si nubila- tum est, verisimile est pluiturum. Et, si quod est huius causa, factum est, etiam hoc verisimile est factum iri. ut si fan- damentum, domus. De magnitudine autem, & paruitate rerum, & maiori, & minori, & omnino magnis, & paruis, ex iis quæ antè dicta sunt, nobis constat: Dictum enim est in deliberatiis de ma- gniudine bonorum, & de maiori simili- citer, & minori. Quare, quoniam in vnaquaque oratione propositus, est finis id quod bonum est, ut utile, & hone- stum, & iustum: apparet ex illis sumen- das esse amplificationes omnibus: præ- ter enim hæc aliquid querere de magni- tudine simpliciter, & excellentia, inanis est disputatio: aptiora enim sunt ad v- sum, quam vniuersalia, singularia. Ac de eo quidem, quod fieri potest, & non potest, & utrum factum sit an non factum, & erit an non erit; præterea verò de ma- gniudine & paruitate & rerum, hæc dicta sint.

CAPVT XX.

De exemplis.

RElizum est communem fidem omnibus exponere, quoniam dictum est de propria. Est autem communis fides duplex genere, exemplum,